

Maatoossi Xaafeedda Mishiraachchuwaa Qaalaa Geluwaa

Maatoossi xaafeedda mishiraachchuu, Yesuusi yaana geetettiyaa hidootay kase odetti utteedda dhaliyaa gidiyaawaanne Xoossay kase Eca Caaquwaan bare asaassi immeedda hidootaa qaalaa poleeddawe Yesuusa bagganna gidiyaawaa odiyaa mishiraachchuwaa qaalaa oyyqceeddawaa. Ha mishiraachchuwaa qaalay Yesuusi untuntu gidдон yelettiide dicceeddawe Ayihudatu xalalaassa gidennaan, alamiyaa ubbaan de7iyaa asaassa.

Maatoossi xaafeedda Mishiraachchuwaa Qaalay daro akeekan xaafetteedda maxaafaa. Yesuusa yeletan doommiide, I xammaqetteeddawaanne I paacetteeddawaa odi simmiide, Galiilaan I qaalaa odeeddawaa, tamarisseeddawaanne hargganchchatuwaa patheeddawaa odee. Hewaappe kaalliide Yesuusi Galiilaappe Yeerusalaame beeddawaanne I ha alamiyaan gami77eedda wurssethaa saaminttaan haneedda yewatuwaa qonccissee. Hewanttukka I kaqettowaa, hayqceeddawaanne dendeeddawaa odiino.

Ha Mishiraachchuwaa Qaalay Yesuusa, Xoossaa higgiiyaa bilethaa immanaw maata de7iyaawaanne Xoossaa Kawutethaaba erissiyaa wolqqaama tamarissiyawaa oothiide shiishsheedda. A timirttiyaappe dariya baggay,

dumma dumma ogiyaan giigetteedda ichcheshu saan shaakettee.

1@ Xoossaa kawutethaan de7ana asaa eeshshaa, oosuwaa, maataanne wurssethaa qaadaa odiyaa Deriyaa Bolla Timirttiyaa (Mat 5:1-7:28).

2@ Tammanne laa77u Yesuusa kaalliyaawanttu Mishiraachchuwaa Qaalaa tamarissanaw beedda wode untunttoo imetteedda kaaletuwaa (Mat 10).

3@ Xoossaa kawutethaabaa tamarissishshin shiiqeedda dumma dumma leemisatuwaa (Mat 13).

4@ Yesuusa kaalliyaawanttubaa billi odiyaa timirttiyaa (Mat 18).

5@ Ha77i wodiya wurssethaanne Xoossaa Kawutethaa yuussaa xeelliyaawaan imetteedda timirttiyaa (Mat 24-25).

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Yesuusi Kiristtoosa guyye zerethaanne yeletaa (1:1-2:23)

Xammaqiya Yohaannisa oosuwaa (3:1-12)

Yesuusi xammaqettowaanne paacettowaa (3:13-4:11)

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa (4:12-18:35)

Yesuusi Galiilaappe Yeerusalaame boowaa (19:1-20:34)

Yeerusalaameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wursseethaa saaminttaa (21:1-27:66)

Nu Godaa Yesuusa dendduwaanne qonccethaa (28:1-20)

Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa Maaraa
(Luq 3:23-38)

¹ Hawe Daawita zariyaanne Abraahaame zare gideedda Yesuusi Kiristtoosa yeletaa odiiyaa max-aafaa.

² Abraahaame, Yisaaqa yeledda; Yisaaqi, Yayiqooba yeledda; Yayiqoobi, Yihudaanne A ishatuwaa yeledda. ³ Yihuday Ti7imaarippe Paareesanne Zaraahaa yeledda; Paareese, Hexiroona yeledda; Hexiroone, Raama yeledda. ⁴ Raame Aminadaaba yeledda; Aminadaabe, Na7asoonaa yeledda; Na7asoone, Selimoona yeledda. ⁵ Selimoone, Ra7aabo geetettiyaa mishirattippe Boo7eeza yeledda; Boo7eezi, Uruuto geetettiyaa mishirattippe Iyyoobeeda yeledda; Iyyoobeede, Issey yeledda. ⁶ Issey Kaatiyaa Daawita yeledda.

Kaatiyaa Daawite, Ooriyaa machchattippe Solomona yeledda. ⁷ Solomone, Robi7aama yeledda; Robi7aame, Aabiyaa yeledda; Aabiyay, Aasaafa yeledda. ⁸ Aasaafe, Yoosaafeexa yeledda; Yoosaafeexe, Iyyooraama yeledda; Iyyooraame, Ooziyaana yeledda. ⁹ Ooziyaane, Iyyoo7aataama yeledda; Iyyoo7aataame, Akaaza yeledda; Akaaze, Hizqqiyaasa yeledda. ¹⁰ Hizqqiyaase Minaasa yeledda; Minaase, Amooxa yeledda; Amooxe, Iyyoosiyaasa yeledda. ¹¹ Isra7eeliya asay omodettiide, Baabiloone gadiya beedda wode, Iyyoosiyaase Ikkoniyaananne * A ishatuwaa

1:5 Uru 4:18-22; 1Od 2:13-15 * **1:11** Hewaa guussay, Yo7aakina giyawaa; qassi payduwaa 12 de7iyaawookka bilethay ittuwaa.

yeleedda.

¹² Baabiloone omodduwaappe guyyiyan,
Ikkoniyaananne Salaatiyaala yeleedda;
Salaatiyaale, Zerubaabeela yeleedda.

¹³ Zerubaabeeli, Abiyuuda yeleedda; Abiyuude,
Eeliyaaqeema yeleedda; Eeliyaaqeemi, Azoora
yeleedda.

¹⁴ Azoore Saadooqa yeleedda;
Saadooqe, Akiima yeleedda; Akiime Eliyuuda
yeleedda.

¹⁵ Eliyuude, Ali7aazara yeleedda;
Ali7aazare, Maataana yeleedda; Maataane,
Yayiqooba yeleedda.

¹⁶ Yayiqoobe, Kiristtoosa
geetettiya Yesuusa yeleedda Mayraamo
oochcheedda Yooseefa yeleedda.

¹⁷ Simmi yeletay ubbay Abraahaamoppe
Daawita gakkanaw tammanne oyddu yeleta;
Daawiteppe doommiide, asay Baabiloone
gadiya omodettiide beedda wodiya gakkanaw
tammanne oyddu yeleta; asay Baabiloone gadiya
omodettiide beedda wodiyaappe Kiristtoosi †
yeletteedda wodiya gakkanaw tammanne oyddu
yeleta.

Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa (Luq 2:1-7)

¹⁸ Yesuusi Kiristtoosa yeletay hawaa mala;
A daaya Mayraama Yooseefoo ooshetta
qashetta uttaaddu. He wode Yooseefonna
gakettennaan de7aadde, Geeshsha Ayyaanan
shahaaraaddu. ¹⁹ Izo giigissi wotheedda Yooseefo

1:11 2Ka 24:14-15; 2Od 36:10; Erm 27:20 † **1:17** Kirist-
toosa, giyaawe Griike qaalaana gidooode, Mesih guussay Ibiraay-
isxxe qaalaana gidiide laa77uwaa bilethaykka “Oketteeddawaa”
guussaa.

xillo asa † gideedda diraw, izo kawushshanaw koyyibeenna; iibaa qonccissennaan izo agganaw qoppeedda. ²⁰ Shin I hewaa qoppishshin, Godaa kiitanchchay akumuwan § aananna gakettiide, “Daawite na7aa Yooseefoo, Mayraama Geeshsha Ayyaanan shahaareedda diraw* izo akkanaw yayyoppa. ²¹ Iza attuma na7aa yelanawunnu; neenikka, I asaa nagaraappe ashshiyaa diraw A sunthaa Yesuusa gaade xeesanaassa” yaageedda.

²²⁻²³ Qassi Goday nabiyya bagganna, “Wodoratta shahaaranawunnu; na7aakka yelanawunnu; A sunthaykka Ammaneela geetettanawaa” yaageeddawe polettana mala, hawe ubbay haaneedda; “Ammaneela” yaagiyaawe, “Xoossay nuunanna de7ee” yaagiyaawaa.

²⁴ Yooseefo gemi77ishuwaappe beegottiide, Godaa kiitanchchay barena azazowaadan, Mayraamo bare golle afeedda. ²⁵ Shin na7ay yelettana gakkanaw Yooseefo izikko shiiqibeenna; qassi na7aakka Yesuusa giide suntheedda.

† **1:19** Yooseefo xillo asa giyaa qofaw heezzu ogiyaan bilethay imettana danddayee: 1@ Xoossaabaw ubbaw eeno giide azazettiyaa asa; amaliyaa lo77o asa. 2@ Garaa (qaretanchchaa). 3@ Lo77uwaa. Hewaa guussay, ubba kaalla lo77obaa oothiyaa asa guussa. § **1:20** Akumuwan guussay, cookka go77enna akumuwa gidennaadan Ayihudatuwa akumuwa guussay, Xoossay likke qoncciyaa ogiyaa. * **1:20** Geeshsha Ayyaanan shahaareedda diraw, guussay iza hawaa gakkanaashshin yelettanaadan naagiyaa Na7ay, Xoossaa Geeshsha Ayyaanaappe yee guussaa. **1:21** Luq 1:31 **1:22-23** Isa 7:14 **1:25** Luq 2:21

2

Awayfi Doliyaa Baggappe Yeedda Xoolinttiyaa Paydiyaa Asatuwaa

¹ Yesuusi Yihudaa gadiyan Beeteliheeme geetettiyyaa katamaan Heroodise kawutiide de7iyaa wode yeletteedda; hewaappe guyyiyan, xoolinttiyaa paydiyaa asay * awayfi doliyaa baggappe Yeerusalaame yiide, ² “Ayihooda kaatiyaa gidanaw yeletteedda na7ay haqan de7ii? Nuuni awayfi doliyaa bagganna keseedda A xoolinttiyaa be7iide, aw goyinnanaw yeeddo” yaagiide oochcheeddino.

³ Kaatiyaa Heroodise, hewaa sisiide dagammeedda; Yeerusalaamen de7iyaa asay ubbaykka wozanaa bayeeddino. ⁴ Heroodise qeesatuwaa kaappatuwaa ubbatuwaanne Muse higgiiyaa tamaanissiyaawanta xeesiide, “Kirisitoosi haqan yelettanddeeshsha?” yaagiide oochcheedda.

⁵⁻⁶ Unttuntu zaariide, “Yihudaa gadiyan Beeteliheeme katamaan yelettanawaa. Nabii, Yihudaa gadiyan de7iyaa Beeteliheeme, neeni Yihudaa gadiyan de7iyaa woliqqama katamatuwaappe laafakka. Isra7eeliya mooddiyaawe neeppe kewanawaa’ giide xaafeedda” yaageeddino.

⁷ Hewaappe kaalla, Heroodise awayfi doliyaa baggappe yeedda asatuwaa geeman xeesiide, xoolinttii unttuntu beetteedda wodiya

* **2:1** Xoolinttiyaa paydiyaa asaa guussay, eretteedda maaraa bilehaan eranchcha asatuwaa guussaa. **2:5-6** Mik 5:2

unttuntuppe geeshshiide ereedda. ⁸ Yaatiide Beeteliheeme untunta yeddiidde, “Biide na7aa loythi koyyite; A demmeedda wode taanikka baade aw goynnanaadan, taan akka erissite” yaageedda.

⁹ Unttuntu kaatii geeddawaa sisi biidde ogiyaan awayfi doliyaa bagganna unttuntu kase be7eedda xoolinttiyaa be7eeddino; na7ay de7iyaasaa gakkiiide eqqana gakkanaw, xoolinttii untunta kaaletheedda. ¹⁰ Unttuntu he xoolinttiyaa be7eedda wode, zaway baynna daro nashechchaa nashetteeddino. ¹¹ Golle geliide, na7ay bare daayi Mayraaminna de7iyaawaa be7eeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino; hewaappe kaalla, barenttu saaxiniyaa dooyyiide, worqqaa, ixaanaanne kawaraa † aw imotaa shiishsheeddino.

¹² Unttuntu Heroodisakko simmenna mala, Xoossay akumuwan untunta, “Hinttena erite” giina hara ogiyaanna barenttu gade simmeeddino.

Gibxe Betussaa

¹³ Unttuntu beeddawaappe guyyiyan, Godaa kiitanchchay akumuwan Yooseefoo beettiide, “Heroodise na7aa wodhanaw koyyiya diraw, denddaade na7aanne A daayo akkaade Gibxe gadiyaa beta; taani new odana gakkanaw, yaani de7ashsha” yaageedda.

† **2:11** ixaanaanne kawaraa: Ixaanay, maaddiyaa dhiilliyaa gidiide, tamaan yeggiyaa wode sawanaaassa; kawaraykka sawoo maaddiyaa dhiilliyaa gidiide shittuwaadan maaddee.

14-15 Yooseefo qamma dendiide, na7aanne A daayo akkiide, Gibxe gadiyaa beedda; Goday nabiya bagganna, “Taani ta na7aa Gibxe gadiyaappe xeesaaddi” yaageeddawe polettana mala, Heroodise hayqqana gakkanaw I yaani de7eedda.

Heroodise Qeeri Naanaa Wodhisseedda

16 Hewaappe guyyiyan, Heroodise awayfi doliyaa baggappe yeeddawanttu barena cim-meeddawaa ereedda wode, daro hanqqettiide, xoolinttii kase beetteedda wodiya untuntuppe siseeddawaadan, wottaaddaratuwaa yeddiide, Beeteliheemeninne yuushshuwaan de7iya laa77u laythaa attuma naanaanne laa77u laythaappe garssanna de7iyaa attuma naanaa ubbaa wodhisseedda.

17-18 Nabiya Ermiyaasi,
 “Yeekuunne zilassay Raama geetettiyaa
 katamaan sisetteedda;
 Raaheela bare naanaw yeekkaw.
 Untunttu hayqqidiggo diraw,
 agga giina, aggennaan ixxaaddu”
 giide odeeddawe poletteedda.

Gibxeppe Simaa

19 Heroodise hayqqeeddawaappe guyyiyan, Godaa kiitanchchay Gibxen Yooseefoo akumuwan beettiide ²⁰ A, “Dendda; na7aanne A daayo akkaade, Isra7eeliya gadiya simma. Na7aa wodhanaw koyyiyawanttu hayqqidiggeeddino” yaageedda. ²¹ Yooseefo dendiide, na7aanne A daayo akkiide, Isra7eeliya simmeedda.

22 Shin Yooseefo Arkkelawoosi bare aawuwaa Heroodisa oydiyaan Yihudaa gadiyan kawuteeddawaa siseedda wode, yaa baanaw yayyeedda; Xoossay aw akumuwan hinttena erite giina, Galiilaa gadiya beedda. 23 Nabatuu, “Asay A, ‘Naazireetiyaa asa’ † giide xeesana” yaageeddawe polettana mala, Naazireete geetettiyaa katamaa biide de7eedda.

3

Xammaqiyaa Yohaannisi Qaalaa Odeedda (*Mar 1:1-8; Luq 3:1-18; Yoh 1:19-28*)

1-2 He wode Xammaqiyaa Yohaannisi asaa, “Saluwaa kawutethay matatteedda diraw, hintte nagaraappe simmite” yaagiidde, Yihudaa mela biittaan odiidde yeedda. 3 Ayissi gooppe, nabiyaan Iisiyaase, Yohaannisabaa odiidde, “Ittuu mela biittaan bare qaalaa dhoqqu udiide, ‘Godaa ogiyaa giigissite. I hemettana loossuwaakka aw sitti udite’ geedda” yaageedda.

4 Yohaannisaw gaaluwaa iskiyan dadetteedda mayuu de7ee; qassi bare xeessan dafuwaa danc-ceedda; I miyaa qumaykka booliyaanne baz-zuwaa eessaa. 5 Asay he wode Yeerusalaameppe, Yihudaa gadiyaa ubba saappenne Yorddaanoosa Shaafaa heeran de7iyaa gadiya ubbaappe aakko yiino. 6 Barenttu nagaraa paaxina, Yorddaanoosa Shaafan asaa xammaqeedda.

† 2:23 Hawaa geeddawe oonentto erettenna. 2:23 Mar 1:24; Luq 2:39; Yoh 1:45 3:1-2 Mat 4:17; Mar 1:15 3:3 Isa 40:3 3:4 2Ka 1:8

7 Shin Yohaannisi daro Parisaawatuunne *
 Saduqaawanatuu † xammaqettanaw barekko
 yiyaawantta be7iide, “Ha shooshshatoo,
 Xoossaa hanqquu yaana haniyawaappe attana
 mala, hinttew oone odeeddawe? 8 Simmi
 hintte, hinttenttu nagaraappe simmeeddawaa
 erissiyaa oosuwaa, oothite. 9 Hintte hinttenttu
 wozanaan, ‘Abraahaame nu aabba’ giide
 qoppiyaawaa hinttew malatoppo. Ayissi
 gooppe, taani hinttenttussi oday; Xoossay ha
 shuchchatuwaappe Abraahaamossi naanaa
 udi denthanaw danddayee. 10 Beexi mithaa
 xaphuwan qanxxanaw giigi utteedda; lo77o
 ayfiyaa ayfenna mithaa ubbay qanxxettiide,
 tamaan yegettana.

11 “Hintte hinttenttu nagaraappe simmiyaawaa
 bessanaw, taani hinttena haathan xammaqay;
 shin taappe guyyenna yiyaawe, hinttentta
 Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan xammaqana.
 ‡ I taappe daro minnee; A caammaa
 tookkanawukka taani bessiyaa asa gidikke.
 12 A kushiyan kathaa sexxiyaa layday de7ee.
 Uddummaan de7iyaa kaathaa loythi geeshshee;

* 3:7 Parisaawatuwaa, guussay Ayihuda asatuwaa kaaletthiyaa
 asatuwaa giddoppe gidiide Geeshsha Qaalaan kase Eca Caaquwaa
 giddon de7iyaa Qaalaa Wogaa ubbaan ammaniyaawantta. † 3:7
 Saduqaawanatuwaa, guussay Ayihuda asatuwaa kaaletthiyaa
 asatuwaa giddoppe gidiide Geeshsha Qaalaan kase Eca Caaquwaa
 giddon de7iyaa Qaalaa Wogaappe Muse xaafedda koyro
 ichcheshu maxaafatuwaa giddon de7iyaa Wogatuwaa xalalaan
 ammaniyaawantta. ‡ 3:11 Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan
 xammaqana, guussay Yesuusi yiide asaa garssa ayyaanaa
 asatethaa laammiyaawaa tamarissiyaawaa.

bare zarggaa diyyiyan qolana; shin dalaa to7enna tamaan guuddana” yaageedda.

Yesuusi Xammaqetteedda
(*Mar 1:9-11; Luq 3:21-22*)

¹³ Yesuusi he wode Yohaannisan xammaqettanaw, Galiilaappe Yorddaanoosa geetettiyyaa shaafaa aakko beedda. ¹⁴ Shin Yohaannisi, “Taani neenan xammaqettanaw bessiyaa wode, neeni taakko yay?” yaagiide, A digganaw koyyeedda.

¹⁵ Shin Yesuusi zaariide A, “Nuuni xillotethaa oosuwa ubbaa hawaadan polanaw bessiyaa diraw, ha77i taw eeno ga” yaageedda. Yohaannisikka aw eeno geedda.

¹⁶ Yesuusi xammaqettowaappe guyyiyan, ellekka haathaappe keseedda; saluu dooyettina, Xoossaa Ayyaanay haraphphiyaadan saluwaappe wodhdhiide bare bolla yiyaa wode be7eedda; ¹⁷ qassi saluwaappe, “Taani siiqiyaa, taana nashechchiyyaa, ta Na7ay hawaa” yaagiyaa qaalay yeedda.

4

Yesuusi Paacetteedda
(*Mar 1:12-13; Luq 4:1-13*)

¹ Hewaappe guyyiyan, xalahiyaan paacettana mala, Geeshsha Ayyaanay asay de7enna sa7aa Yesuusa afeedda. ² Yesuusi oytamu gallassaanne oytamu qammaa xoomowaappe guyyiyan koshatteedda. ³ Xalahii yiide A, “Neeni Xoossaa

3:17 Dom 22:2; Maz 2:7; Isa 42:1; Mat 12:18; 17:5; Mar 1:11; Luq 9:35

Na7aa gidooppe, ane ha shuchchatuwaa ukithaa gidana mala ga” yaageedda.

⁴ Shin Yesuusi zaariide, “Xoossaa maxaafaan, ‘Asay Xoossay haasayiyaa qaalaa ubbaan de7anaappe attin, ukithaa xalalaan de7enna’ yaagetti xaafetteedda” yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyan, xalahii Yesuusa geeshsha katamaa afi Geeshsha Golliiyaa xeeraan essiide, ⁶ “Neeni Xoossaa Na7aa gidooppe, ane duge kundda. Ayissi gooppe, Xoossaa maxaafaan, ‘Xoossay bare kiitanchchatuwaa

new azazanawaa’

qassi ‘Unttuntu ne gedi shuchchaan dhubettenna mala,

barenttu kushiyan neena denthanawantta’ yaagetti xaafetteedda” yaageedda.

⁷ Yesuusi zaariide A, “Qassikka Xoossaa maxaafaan, ‘Godaa ne Xoossaa paaccoppa’ yaagetti xaafetteedda” yaageedda.

⁸ Qassi xalahii Yesuusa itti daro wolqqaama deriyaa xeeraa kessiide, ha alamiyaan de7iyaa kawutethaa ubbaanne untuntu bonchuwaa ⁹ bessiide A, “Neeni taw gulbbataade goyinnoope, taani hawaa ubbaa new immana” yaageedda.

¹⁰ He wode Yesuusi zaariide A, “Laa ha Seexaanaw haakka; ayissi gooppe, Xoossaa maxaafaan, ‘Godaw, ne Xoossaw goyinna; A xalalaa gosheta’ geetetti xaafetteedda” yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyan, xalahii Yesuusa aggina, kiitanchchatuu yiide, aw ootheeddino.

*Yesuusi Bare Tamarissiyaa Oosuwaa Galiilaan
Doommeedda*

(Mar 1:14-15; Luq 4:14-15)

¹² Yohaannisi qashetteeddawaa Yesuusi siseedda wode, Galiilaa geetettiyaa gadiyaa beedda. ¹³ Naazireeteppe kesiide, Qifirinaahooma katamaa biide, yaani de7eedda; Qifirinaahoomi Zaabiloonaninne Nifttaaleeme gadiyan de7iyaa Galiilaa abbaa mataan de7ee.

¹⁴ Hawe haneeddawe nabiyyaa Iisiyaasi,

¹⁵ “Zaabiloone gadiyaninne Nifttaaleeme gadiyan,

abbaa ogiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe hefintha baggan,

Ayihuda gidenna asay de7iyaa Galiilaan,

¹⁶ dhumaani de7iyaa asay

wolqqaama poo7uwaa be7eedda.

Qassi hayquwaa kuway de7iyaa gadiyan

utteeddawanttoo poo7uu keseedda”

yaageeddawe polettana malaassa.

¹⁷ He wodiyaappe doommiide Yesuusi,

“Hintte nagaraa paaxite; ayissi gooppe,

saluwaa kawutethay matatteedda diraassa”

giide qaalaa oduwaa doommeedda.

*Yesuusi Barena Kaalliyaa Oyddatuwaa
Xeegeedda*

(Mar 1:16-20; Luq 5:1-11)

¹⁸ Yesuusi Galiilaa Abbaa mataanna aadhdhiidde, laa77u ishatuu Phexiroosa geetettiyaa Simooninne A ishaa Inddiraasi,

moliyaa oyqqiyaawantta gido diraw, dabbaa *
 abbaan yeggiyaawantta be7eedda. ¹⁹ Unttunta,
 “Taana kaallite; taani hinttena moliyaa
 oyqqiyaawaadan asaa taakko ahiyaa ogiyaa
 tamarissana” yaageedda. ²⁰ Unttuntu ellekka
 barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

²¹ Yesuusi hewaappe sinthakko biidde,
 hara laa77u ishatuwaa, Zabiddiyoosa naanaa
 Yayiqoobanne A ishaa Yohaannisa be7eedda;
 unttuntu barenttu aawuwaa Zabiddiyoosanna
 haathaa bolla biyaa wonggiriya giddon
 barenttu dabbaa giigissiyaawantta be7iide,
 xeeseedda. ²² Unttuntu ellekka haathan biyaa
 wonggiriyaanne barenttu aawuwaa aggiide,
 Yesuusa kaalleeddino.

*Yesuusi Cora Asaa Tamarisseeddanne
 Patheedda
 (Luq 6:17-19)*

²³ Yesuusi Ayihuda woosa golletuwan
 tamarissiidde, kawutethaa mishiraachchuwaa
 qaala odiiddinne qassi harggiyaa ubbaappenne
 sakuwaa ubbaappe asaa pathiidde, Galiilaa
 gadiyaa ubbaan yuuyyeedda. ²⁴ A waarii
 Sooriyaa gadiyaa ubbaa gakeedda; dumma
 dumma harggiyaan oyqettiide hargeedda
 asaa ubbaa, xalahatuwaan oyqetteeddawantta,
 yiicuwaa sakuu de7iyaawantta, qassi
 gunddeedddawantta asay Yesuusakko aheedda; I
 unttunta patheedda. ²⁵ Cora asay Galiilaappe,
 tammu katamatuwappe, Yeerusalaameppe,

* **4:18** dabbaa: Hawaa guussay moliyaa phiranaw woy
 oyqqanaw haathan yeggiyaa amaraathuwan marabiyaa
 giyaawaa.

Yihudaappenne Yorddaanoosappe hefinthan
de7iyaa gadiyaappe Yesuusa kaalleeddino.

5

*Yesuusi Deriyaa Bollan Gidiide Tamaarisseedda
Timirttiyaa*

(Mat 5:1–7:29)

¹ Yesuusi cora asaa be7iide, pude deriyaa kesi-
ide utteedda. A kaalliyaawanttu aakko shiiqeed-
dino. ² Unttunta hawaadan yaagi tamarissuwaa
doommeedda.

Tumu Anjuwaa Akkiya Asatuwaa

(Luq 6:20-23)

³ “Barenttu ayyaanaa de7uwaan hiyyeesaa
gideeddawaa
eriyaaawanttu anjjetteddawannta;
ayissi gooppe, saluwaa kawutethay untunt-
tussa.

⁴ Kayyottiyaawanttu anjjetteddawannta;
ayissi gooppe, Xoossay untunta minissana.

⁵ Ashikke gideeddawanntu anjjetteddawannta;
ayissi gooppe,

untuntu sa7aa laattana.

⁶ Xillotethaa koshattiyaawanttunne saamet-
tiyaawanttu *

anjjetteddawannta;

ayissi gooppe, Xoossay untunta kalissana.

⁷ Maariyaawanttu anjjetteddawannta;
ayissi gooppe,

Xoossay untunta maarana.

5:4 Isa 61:2 5:5 Maz 37:11 * 5:6 Hawaa bilethay Xoossaw
eeno giyaawantta woy lo77obaa woy tumobaa oothiyaawantta
guussaa.

⁸ Wozanaa geeshshatuu anjjetteeddawantta;
ayissi gooppe,

unttuntu Xoossaa be7ana.

⁹ Asaa sigethiyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayissi gooppe, Xoossay untunta,

bare naanaa giide xeesana.

¹⁰ Xillotethaa diraw

yedersetiyaawanttu anjjetteeddawantta;

ayissi gooppe, saluwaa kawutethay untunt-
tussa. †

¹¹ “Hintte taana kaalliyaa diraw, asay hinttena
boriyaa wodenne waayissiyaa wode, qassi hintte
bolla itabaa ubbaa wordduwan haasayiyaa
wode, hintte anjjetteeddawantta. ¹² Hinttew
saluwan wolqqaama woytay de7iyaa diraw,
nashettite; hashshu giite; ayissi gooppe, asay
hintteppe kase de7eedda nabatuwaa hewaadan
yedersseeddino.

Maxiniyaanne Poo7uwaa Leemisuwaa

(Mar 9:50; Luq 14:34-35)

¹³ “Asaa ubbaassi hintte maxine mala; shin
maxinii mal77ana dhayooppe, zaariide A
wooti mal77ethanee? Kare olina, asay A
yedhdhi hamettanaappe attin, sinthaw aynne
maaddenna.

¹⁴ “Ha alamew hintte poo7o; deriyaa
huuphiyan keexetteedda katamay geemmana
danddayenna. ¹⁵ Xomppiyaa xomppiide,

soyin de7iyaa asaa ubbaw poo7ana mala,
dhoqqiyaa saan wotheeppe attin, kammiyaa

† **5:10** saluwaa kawutethay untunttussa: Guussay he asatuu
saluwaa kawutethaa laattanaw danddayiyaawantta gidiaawaa
bessee.

miishshaa giddon qum77i wothiyaa asay ooninne baawa. ¹⁶ Hewaadankka, asay hintte oothiyaa lo77o oosuwaa be7iide, saluwan de7iya hintte Aawuwaa bonchchana mala, hintte poo7uu asaa sinthaan poo7o.

Muse Higgiyaabaa

¹⁷ “Taani Muse higgiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa ‡ dhayissanaw yeeddawaa hinttew malatoppo; taani polanaw yeeddawaappe attin, dhayissanaw yabeykke. ¹⁸ Ayissi gooppe, taani hinttew tumuwaa oday; saluunne sa7ay aadhdhana gakkanaw, qassi ubbabaykka polettana gakkanaw, § higgiyaappe itti cachchaykka woy qeeri pidoliikka aadhdhenna. ¹⁹ Hewaa diraw, ha azazuwaa ubbaappe guuxxiyaa itti azazuwaa menthiyaa uray ooninne, qassi haratuukka barewaadan hananaadan tamarissiyaa uray ooninne, saluwaa kawutethaan ubbaappe guutha gidana; shin azazuwaa oothiyaawenne haranttukka oothanaadan tamarissiyaawe ooninne saluwaa kawutethaan dhoqqa gidana. ²⁰ Ayissi gooppe, hintte xillotethay Muse higgiyaa tamarissiyaawanttu xillotethaappenne Parisaawatuwaa xillotethaappe darana dhayooppe, saluwaa kawutethaa hintte mule gelennawaa taani oday.

‡ **5:17** Muse higgiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa: Guussay Ayihudiyaa Geeshsha Maxaafaa; hewenneekka Eca Caaquwaa.

§ **5:18** Ubbabaykka polettana gakkanaw: guussay qaalay tamarissiyaa ubbay tumatethaan qonccana gakkanaw.

21 “Beni asaw, ‘Asaa wodhoppa; asaa wodheedda ooninne pirddettana’ geeddawaa siseeddita. 22 Shin taani hinttew oday; bare ishaa hanqqettiyaa ubbay pirddettana; bare ishaa boriyaa ubbay shangguwaa pirddaw shiiqana; qassi bare ishaa, ‘Dhullowe’ giyaa ubbay Gaannamiyaa tamaa pirddaw shiiqana. 23 Hewaa diraw, neeni yarshshiyaasaan yarshshishshin, ne ishaa naaqgeeddabay new hewaan hassayettooppe, 24 ne yarshshuwaa hewaan aggaade ba; kasetaade ne ishaanna sigetta digga; hewaappe kaalla yaade, ne yarshshuwaa yarshsha.

25 “Neena mootiyaawaanna wodii de7ishshin elle aananna sigetta digga; hewe dhayooppe, I neena daannaa sintha aathana; qassi daannay neena polisew aathi immina, polisii neena qasho gollen yeggana. 26 Taani new tumuwaa oday; neeni itti santtimii attennaan, ne maggaccuwaa wurssaade ciggana gakkanaw, mulekka qasho golleppes kesakka.

Woshummaabaw Imetto Timirttiyaa

27 “ ‘Woshummoppa’ geeddawaa siseeddita.

28 Shin taani hinttew yaagay; ‘Maccawunno xeelliide amottiyaa ubbay, bare wozanaa gidдон he wode iinanna woshummeedda.’ 29 Ne ushechcha ayfii neena nagaraa oosisooppe, neeppe woocaade olaa agga; ayissi gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiaawaappe, aappe ittuu paccintto new

lo77a. ³⁰ Qassi ne ushechcha kushii neena nagaraa oosisooppe, neeppe qanxxaade olaa agga; ayissi gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe, aappe ittuu paccintto new lo77a.

*Machchiyaa Yeddennaadan Imetto Timirttiyaa
(Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luq 16:18)*

³¹ “ ‘Qassi bare machchatto yeddiyaa ooninne izo yeddiyaa paramaa immo’ geetetteedda.

³² Shin taani hinttew yaagay; ‘Bare machchatta woshummennaan de7ishshin yeddiyaa ooninne izo woshumma kessee; qassi asinay yeddeedda mishiratto akkiyawee ooninne woshummee.’

Caaqqennaadaan Imetto Timirttiyaa

³³ “Qassi beni asaw, ‘Wordduwan caaqqoppa; shin ne Godaw caaqqeeddawaa pola’ geeddawaa siseeddita.

³⁴ Shin taani hinttew yaagay; ‘Ubbakka caaqqoppite’; saluu Xoossaa kawutethaa oydiyaa gidiyaa diraw, ‘Saluwan caaqqoppite’ ³⁵ qassi sa7ay A gedi yedhdhiyaasaa gidiyaa diraw, ‘Sa7aan caaqqoppite’; qassikka, Yeerusalaame wolqqaama kaatiyaa katamaa gidiyaa diraw, ‘Yeerusalaamenikka caaqqoppite’

³⁶ Neeni itti binnanaakka bootha woy karethaa kessanaw danddayenna diraw, ‘Ne huuphiyankka caaqqoppa.’ ³⁷ Shin hintte,

‘E’ woy, ‘Gidenna’ giite; hawanttuppe haray Seexaanaappe yee.

5:29 Mat 18:9; Mar 9:47

5:31 Zar 24:1-4; Mat 19:7; Mar 10:4

5:32 Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luq 16:18; 1Qo 7:10-11

5:33 Wog

19:12; Pay 30:2; Zar 23:21

5:35 Isa 66:1; Maz 48:2

*Iitaa Iitan Zaarennaadan Immetto Timirttiyaa
(Luq 6:29-30)*

³⁸ “ ‘Ayifiyaa diraw ayifiyaa; achchaa diraw achchaa’ geeddawaa siseeddita. ³⁹ Shin taani hinttew yaagay; ‘Hinttew iitabaa oothiyaa uraw iitan zaaroppite; ooninne ne ushechcha bagga shayyiyaa baqqooppe, ne haddirssa bagga shayyiyaakka A bessa; ⁴⁰ ne shaamiciyaa akkanaw itti uray neena mootooppe, he uraw ne kootiyaakka gujja imma. ⁴¹ Ooninne neena itti saatiyaa ogiyaa barenanna baanaadan wolqqanthooppe, aananna laa77u saatiyaa ogiyaa ba. ⁴² Neena woossiyaa uraw imma; qassi neeppe tal77ana koyyiyaa urawukka diggoppa.’

*Morkkiyaa Siiqana Mala Imetto Timirttiyaa
(Luq 6:27-36)*

⁴³ “ ‘Ne laggethatuwaa siiqa; ne morkkiyaa morkka’ geeddawaa siseeddita. ⁴⁴⁻⁴⁵ Shin taani hinttew yaagay; saluwan de7iyaa hintte Aawuwassi naanaa gidana mala, hintte morkketuwaa siiqite; hinttena sheqqiyaawantta anjjite; hinttena ixxiyaawanttoo lo77obaa udite; hinttena yederssiyaawanttoo, Xoossaa woossite; ayissi gooppe, iita asawukka lo77o asawukka Xoossay bare awaa awaxxissee; qassi xillatuwassikka nagaranchchatuwaassikka bare iraa bukissee. ⁴⁶ Hintte hinttena siiqiyaawanttu xalalaa siiqooppe, hinttew ay woytay de7ii? Haray atto, nagaranchchatuukka hewaadan udiino. ⁴⁷ Hintte hinttenttu ishatuwaa xalalaa sarotooppe, haratuu udiyaawaappe

aadhdhiyaabaa ayaa udeedditee? Haray atto, Ayihude gidenna asaykka hewaadan udee.
⁴⁸ Hewaa diraw, saluwan de7iyaa hintte Aawuu polo gidowaadan, hintteikka polo gidite.

6

Hiyyeesaw Immiyaa Maaraa Tamaarissuwaa

¹ “Hintte lo77o oosuwaa asaa bessanaw asaa sinthaan oothenna mala naagettite; hewe dhay-ooppe, saluwan de7iya hintte Aawuu hinttew gatiyaa immenna.

² “Hewaa diraw, hintte awudenne hiyyeesaw immiyaa wode, lo77a malatiyaa iitatu barentta bonchchissanaw, Ayihuda woosa golleninne ogiyaan haraani be7ettanaw udiyaawaadan udoppite; taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa akkidiggeeddino. ³⁻⁴* Shin neeni hiyyeesaw immiya wode, geeman immanaadan, ne ushechcha kushii oothiyaawaa haddirssa kushii eroppo. Geeman ootheeddawaa be7iyaa ne Aabbu, ne lo77o oosuwaa gatiyaa zaaranawaa.

Woosaabaa (Luq 11:2-4)

⁵ “Xoossaa woossiide, lo77a malatiyaa iitatuwadan hanoppite; ayissi gooppe, barentta asay be7ana mala, Ayihuda woosa golleninne ogiyaa doonan eqqiide, Xoossaa woossiyaawaa dosiino; taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa ubbaakka akkeeddino. ⁶ Shin

^{5:48} Kes 19:2; Zar 18:13 * ^{6:3-4} ushechcha kushii ootheeddawaa haddirssa kushiikka eroppo, guussay Xoossaappe attin, ooninne eroppo guussaa.

neeni Xoossaa woossiyaa wode, ne golle gela; ipithaa qachchaade, beettenna ne Aawuwaa woossa; geeman oosettowaa be7iyaa ne Aabbu new immanawaa.

⁷ “Xoossaa hintte woossiyaa wode, Xoossaa amanenna asaadan, coo mela zaarethuwa darisoppite; untunttu haasayaa daruwan sisettee giide qoppiino. ⁸ Hewaa diraw, he asaadan hanoppite; ayissi gooppe, hintte Aabbu hinttena koshshiyaawaa hinttenttu woossanaappe kasetiide eree. ⁹ Simmi hinttenttu hawaa mala woosaa woossite;

‘Saluwan de7iyaa nu Aabboo,
ne geeshsha sunthay anjjetto.

¹⁰ Ne Kawutethay yo;
ne shenii saluwan haneeddawaadan,
sa7ankka hano.

¹¹ Gallasaan gallassan koshshiya qumaa
nuussi hachche imma.

¹² Nuuni nuuna naaqqowanttussi
atto yaagiyaawaadan,
neenikka nu naaquwaa atto ga.

¹³ Nuuna iitabaappe ashshappe attin,
paaciyaan gelissoppa.
Kawutethay, wolqqaynne bonchchuu
medhinawukka neessa.

Amen77i’

¹⁴ “Hinttenttu hinttena naaqqeedda hara asaa naaquwaa atto gooppe, saluwan de7iyaa hinttenttu Aawuukka hinttew atto gaana.

¹⁵ “Shin hinttenttu hinttena naaqqeedda hara asaa naaquwaa atto gaana dhayooppe, hinttenttu Aawuukka hintte naaquwaa atto geenna.

Xoomaabaa

¹⁶ “Qassi hinttenttu xoomiyaa wode, lo77a malatiyaa iitatuwaadan, kayyottiyaawaa malatoppite; ayissi gooppe, untunttu xoomiyaawaa asay be7ana mala, barenttu som77iyaa bullaalissiino; taani hinttenttoo tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa akkeeddino.

¹⁷⁻¹⁸ “Shin hinttenttu xoomiyaa wode, hinttenttu Aabbu hintte xoomiyaawaa erooppe attin, asay erenna mala, hintte som77iyaa meecettite; hintte huuphiyaakka okettite; yaatooppe, beetenna hintte Aawuu hinttenttu oothiyaawaa geeman be7iide, hintte gatiyaa immanawaa.

*Saluwan De7iyaa Miishshaabaa**(Luq 12:33-34)*

¹⁹ “Miishshaa bil77ay miyasaaninne biratay shi7iide bayizziyaasan, kayisuukka bookkiide wuu77iyaasan, ha sa7aan hinttenttu huuphiyaassi dagayoppite.

²⁰ Shin bil77ay meennasaaninne shi7enna saan, kayisuukka bookkiide wuu77enna saan hinttenttu huuphiyaassi saluwan miishshaa dagayite.

²¹ Ayissi gooppe, ne wozanay ne miishshay de7iyaasaan de7ana.

*Bollaa Poo7uwaabaa**(Luq 11:34-36)*

²² “Bollaa poo7uu ayfiyaa; hewaa diraw, ne ayfii paxa gidooppe, ne bollaa ubbay poo7o gidana.

²³ Shin ne ayfii paxa gidana dhayooppe, ne bollaa

ubbay dhumana; simmi neenan de7iyaa poo7uu dhumooppe, dhumay ay keenaa daranee!

De7uwaassi Hirgganaw Bessenna
(Luq 16:13; 12:22-31)

²⁴ “Laa77u godatuwaassi moodettanaw danddayiyaawe ooninne baawa; ayissi gooppe, ittuwaa ixxiide, yokkuwaa siiqee; woy ittuwaa bonchchiide, yokkuwaa kadhee; itti asay Xoossaassinne shaluwaassi moodettanaw danddayenna.

²⁵ “Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; hintte de7oo maanabawunne ushanabaw, woy hintte bollaw mayyanabaw hirggoppite; shemppuu qumaappe aadhdhennee? Qassi bollay mayuwaappe aadhdhennee? ²⁶ Paalliyaa kafatuwaa xeellite; untunttu zerikkino; cakkikkino; diyyiyankka qolikkino; shin saluwan de7iyaa hinttenttu Aawuu untuntta mizee; hinttenttu untunttuppe loythi darkkatee? ²⁷ Hinttenttu gidдон darissi hirggiide, bare geesaa bolla itti wadhaa gujjanaw danddayiyaawe oonee?

²⁸ “Ayissi mayuwassi hirggiitee? Dembban de7iya ciishshatuu wooti dicciinontto, akeeki xeellite; untunttu daaburikkino woy puuttuwaa suqqikkino. ²⁹ Shin taani hinttenttoo oday; haray atto, Solomone hewaa keena bonchchet-teeddawaa gidiidde, he ciishshatuwaappe ittuwaa malaakka mayyibeenna. ³⁰ Shin laafa ammanuu de7iyaawanttoo, Xoossay, hachche de7iide, wontti tamaan eexxiyaa

dembbaa maataa mayizziyawew, hinttena unttuwaappe aathiide wooti mayizzennee?
³¹ Simmi, ‘Nuuni ayaa maanee? Woy ayaa ushanee? Woy ayaa mayyanee?’ yaagiide hirgoppite. ³² Ayissi gooppe, he ubbabaa Xoossaa ammanennawanttu darissiide koyyiino; he ubbay hinttena koshshiyaawaa saluwan de7iyaa hinttenttu Aawuu eree. ³³ Shin kasetiide, Xoossaa kawutethaanne A xillotethaa koyyite; I hinttenttoo he ubbabaa immana. ³⁴ Hewaa diraw, wonttibaassi hirgoppite; ayissi gooppe, wontti gallassay barew hirggana; gallassaa ubbawukka A huuphew gidiyaa waayyii de7ee.

7

Hara Asaa Bolla Pirddanaw Koshshenna (Luq 6:37-42)

¹ “Xoossay hinttenttu bolla pirddenna mala, hinttekka haratuwaa bolla pirddoppite.
² Ayissi gooppe, hinttenttu haratuwaa bolla pirddiyaawaadan, Xoossay hinttenttu bolla pirddana; qassi hinttenttu haratuwaassi immanaw makkiyaabaan I hinttew makkana.
³ Ne ayfiyan de7iyaa tuussaa be7akka; shin ne ishaa ayfiyan de7iyaa suullaa ayissi xeellay?
⁴ Woy ne ayfiyan tuussay de7ishshin, neeni ne ishaa, ‘Taani ne ayfiyaappe suullaa kessoo’ waanaade gaanaw danddayay? ⁵ Laa ha lo77uwaa malatiyaa iitaw! Kasetade ne ayfiyaappe tuussaa kessadigga; hewaappe guyyiyan, ne ishaa ayfiyaappe suullaa kessanaw geeshshaade xeellanaw danddayaa.

⁶ “Geeshshabaa kanatuwassii immoppite; untuntu guyye simmiide, hinttena sa77ana. Qassi inqquwaa geetettiyaa hinttenttu al77o shuchchaa gudunthatuwaa sinthan oloppite; untuntu barenttu gediyan yedhdhana.

*Woossite, Koyyite, Kariyaakko Yiide Xeesite
(Luq 11:9-13)*

⁷ “Woossite; hintte akkana. Koyyite; hintte demmana. Kariyaakko yiide xeesite; hinttew penggi dooyettana. ⁸ Ayissi gooppe, woossiyaa ubbay akkana; koyyiyaa uray demmana; qassi kariyaakko yiide xeesiyaa uraw penggi dooyettana. ⁹ Woy hinttenttu gidдон bare na7ay, ‘Ukithaa imma’ gooppe, shuchchaa immiyaa aawuu de7ii? ¹⁰ Qassi, ‘Moliyaa imma’ gooppe, aw shooshshaa immanawee? ¹¹ Hinttenttu iita gidiidde, hinttenttu naanatuwassii lo77obaa immiyaawaa erooppe, yaatina, saluwan de7iyaa hinttenttu Aawuu barena woossiyaawanttussi lo77obaa wooti darissi immennee!

¹² “Hewaa diraw, hara asay hinttew oothanaw koyyiyaa ubbabaa hinttekka asaw oothite; ayissi gooppe, Muse higgiiyaa bilethayenne nabatuu tamarissiyaawe hawaa.

*Un77a Penggiyaabaa
(Luq 13:24)*

¹³ “Un77a penggiyaanna gelite. Ayissi gooppe, bayethaw afiyaa penggi aakuwaa; ogiikka wog-gaa. Hewaanna geliyaa asaykka cora.

¹⁴ “Shin, de7oo afiyaa penggi un77a; ogiikka xunthaa. Qassi hewaa demmiyaawanttukka gu-utha.

Mithay Bare Ayfiyan Erettee
(Luq 6:43-44)

¹⁵ “Bolla bagganna dorssaa malatiide, hintteikko yiyaa worddo nabatuwaappe naagettite; shin untunttu garssa bagganna wallatuwaa mala.

¹⁶ Untunttu ayfiya ayfiyaawaan hintte untuntta erana; agunthay woddenthaa ayfiyaa ayfenna; gomi⁷⁷oriikka kookiyaa ayfiyaa ayfenna.

¹⁷ Hewaadankka, lo⁷⁷o mithaa ubbay lo⁷⁷o ayfiya ayfee; shin iita mithay iita ayfiyaa ayfee. ¹⁸ Lo⁷⁷o mithay iita ayfiyaa ayfanaw danddayenna; qassi iita mithaykka lo⁷⁷o ayfiyaa ayfanaw danddayenna. ¹⁹ Lo⁷⁷o ayfiyaa ayfenna mithaa ubbay qanxxettiide, tamaan yegettana. ²⁰ Hewaa diraw, hintte untunttu ayfiyaa ayfiyaawaan untuntta eranita.

²¹ “Saluwan de⁷iyaa Ta Aabbu geeddawaa oothiyaa uray saluwaa kawutethaa gelanaappe attin, ‘Godaw, Godaw’ giyaa ubbay gelenna.

²² Pirda gallassi daro asay taana, ‘Godaw, Godaw, nuuni ne sunthan Xoossay kiittowaa odibeykkoo? Ne sunthan xalahatuwaa kessibeykkoo? Qassi nuuni Xoossay oothiyaa maalalissiyaabaa ne sunthaan oothibeykkoo?’

yaaganawantta. ²³ Taani he wode untuntta, ‘Taani hinttena ubbakka erikke; iitabaa oothiyaawanttu hintte ta matappe haakkite’ yaagana.

Laa⁷⁷u Mala Gollatuwaa
(Luq 6:47-49)

²⁴ “Hewaa diraw, hawaa ta qaalaa sisiide oothiyaa ubbay mino zaallaa bolla bare

golliya keexxeedda wozanaama asaa mala.
²⁵ Iray bukkiide, di7uu di77eedda; carkkuukka carkkiide, he golliya sugeedda. Shin golli mino zaallaa bolla keexetteedda diraw, kunddibeenna.

²⁶ “Hawaa ta qaalaa sisiide oothenna asay ubbay, bare golliya shafiyaa bolla keexxeedda booza asaa mala. ²⁷ Iray bukkiide, di7uu di77eedda; carkkuukka carkkiide, he golliya sugina, golli ellekka kunddeedda. He golli wolqqaama kunddethaa kunddeedda.”

²⁸ Yesuusi bare haasayiyawaa wursseedda wode, asay I tamarissiyawaan maalaletteed-dino. ²⁹ Ayissi gooppe, I untuntta tamarissiidde, Muse higgia tamarissiyaawanttudaan gidennaan, maata de7iyaa asaadan tamarisso diraassa.

8

Yesuusi Oolluu Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda (Mar 1:40-45; Luq 5:12-16)

¹ Yesuusi deriyaappe wodhdheedda wode, cora asay A kaalleedda. ² He wode oolluu * oyqqeedda itti bitani Yesuusakko yi A sinthaan gulbbatiide, “Godaw, ne shene gidooppe, taana pathaade geeshshanaw danddayaa” yaageedda.

³ Yesuusi bare kushiyaa yeddi A bochchiide, “Taani koyyay; paxaade geeyya!” yaageedda. Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggeedda.

⁴ Yesuusi A, “Simmi hawaa oossinne odoppa; shin

* **8:2** Oolluu oyqqeedda asaa bollay booxxee. Hawe sakkiyaa asay hewode de7uwan asaanna de7iyaa wogaa ubbaappe shaakettiide de7ee. Qaykka geeshsha gidenna geetettiide hara asaan xeesettee.

geesaakko baade ne paxaade geeyyeeddawaa
A bessa; ne paxaade geeyyeeddawaa asaa
erissanaw Muse azazeedda yarshshuwaa
Xoossaw yarshsha” yaageedda.

*Yesuusi Xeetuwaa Kaappuwaa Qoomaa
Patheedda
(Luq 7:1-10)*

⁵⁻⁶ Yesuusi Qifirinaahooma katamaa geleedda
wode, itti Roomaa gade Xeetuwaa Kaappuu aakko
yiide, “Ta Godaw, ta qoomaa bollay guddina,
daro sakettiidde, soyin giseedda; hayyagodo taw
pathaarikki” yaagi woosseedda.

⁷ Yesuusi, “Taani baade A pathana” yaageedda.

⁸ Shin xeetuwa kaappuu zaariide, “Ta Go-
daw, neena ta soy gelissanaw taw bessenna; shin
neeni qaala xalalaa haasaya; ta qoomay pax-
anawaa. ⁹ Ayissi gooppe, taani taappe bollanna
de7iyaawanttoo eeno giyaa asa; qassi taappe
garssaanna wottaaddaratuu de7iino. Taani it-
tuwaa, ‘Ba!’ gooppe bee; qassi yokkuwaa,
‘Haaya!’ gooppe yee; ta qoomaa, ‘Hawaa ootha!’
gooppe oothee” yaageedda.

¹⁰ Yesuusi hewaa siseedda wode maalalettiide,
barena kaalliyaa asaa, “Taani hinttew tumuwaa
oday; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto,
Isra7eeliya gadiyankka be7abeykke. ¹¹ Cora asay
awayfi doliyaa baggappenne wulliyaa baggappe
yiide, Abraahaamonna, Yisaaqannanne
Yayiqoobanna saluwaa kawutethaa gayitaan
ittippe uttanawantta yaagay. ¹² Shin kawutethaan
de7anaw bessiyaa asay wolqqaama dhumaa

garssa kare olettana; hewaan untunttu yeekkananne barenttu achchaa dhaqanawantta” yaageedda.

¹³ Hewaappe kaalla Yesuusi xeetuwa kaapuwa, “Ne soy ba; neeni ammaneeddawaadan new hano” yaageedda; xeetuwa kaappuwa qoomay he saatiyanka paxi aggeedda.

Yesuusi Cora Asatuwa Untunttu Harggiyaappe Patheedda

(Mar 1:29-34; Luq 4:38-41)

¹⁴ Yesuusi Phexiroosa soy biide, A bollotatta qoxuwa harggaade giseeddawunno be7eedda.

¹⁵ Izi kushiya Yesuusi bochchina, qoxuu izo bashi aggeedda; izakka denddaade aw miyaabaa giigisaaddu.

¹⁶⁻¹⁷ Sa7ay omarsseedda wode, asay iita ayyaanatu oyqqeedda cora asaa Yesuusakko aheedda; nabiya lisiyaasi, “I nu daaburaa barew akkeedda; qassi nu harggiyaakka tookkeedda” yaageeddawe polettana mala, Yesuusi iita ayyaanatuwa bare qaalaan kessiide, harggeedda asaa ubbaakka patheedda.

Yesuusa Kaalliyaawantta Gakkiyaa Metuwa

(Luq 9:57-62)

¹⁸ Yesuusi cora asay bare yuushshuwaan de7iyaawantta be7iide, abbaappe hefintha pinnana mala, barena kaalliyaawantta azazeedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan Muse higgiiya taaarissiyaa ittuu aakko yiide, “Taaarissiyawoo, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana” yaageedda.

²⁰ Yesuusi A, “Worakanatuwassi ollay de7ee; kafatuwaassikka keethay de7ee; shin Taw, Asaa Na7aw, shemppa akkiyaasaykka baawa” yaageedda.

²¹ Qassi kaalliyaawanttuppe ittuu Yesuusa, “Godaw, taani sinthata baade ta aabba mooganaw ba yaagaarikkii” yaageedda.

²² Shin Yesuusi A, “Neeni taana kaalla; hayqqeeddawanttu barenttu anhaa moogino” yaageedda.

*Yesuusi Gotuwanne Beetaa Co77u Ootheedda
(Mar 4:35-41; Luq 8:22-25)*

²³ Yesuusi wonggiriyaan geloode, A kaalliyaawanttu aananna beeddino. ²⁴ Beetay wonggiriyaan mittana gakkanaw, abbaan wolqqaama hobbii denddeedda; shin Yesuusi gemi77isheedda. ²⁵ A kaalliyaawanttu aakko biide, gemi77ishuwaappe dentheeddino; hewaappe simmiide A, “Godaw, nuuni dhayeetto; nuuna ashshaarikkii” yaageeddino.

²⁶ Yesuusi untuntta, “Ha ammanuu paccceeddawanttoo, ayissi yayyiitee?” yaageedda. Hewaappe guyyiyan denddiide, gotuwanne beetaa aggite giina, gotuunne beetay co77u geedda.

²⁷ Asay maalalettiide, “Hawe laa haray atto, gotuunne beetay azazettiyaawe ayba asee?” yaageeddino.

*Yesuusi Iita Ayyanay Oyqqeedda Laa77u Asat-
uwaa Patheedda
(Mar 5:1-20; Luq 8:26-39)*

²⁸ Yesuusi Galiilaa abbaappe hefinthan de7iyaa Gerggesenoona geetettiyaa gadiyaa pinneedda; iita ayyaanatuu oyqqeedda laa77u asatuu he gadiyaan de7iyaawanttu duufuwaappe kesiide, aananna gaketteeddino. Unttuntu daro iita gidiyaa diraw, ooninne he ogiyaanna aadhdhanaw danddayibeenna. ²⁹ Unttuntu barenttu qaala dhoqqu oothiide, “Xoossaa Na7aw, nuunnanna new ayi allaalli de7ii? Wodii gakkennaan nuuna muranaw yaaddii?” yaageeddino.

³⁰ Unttunttuppe laafaa haakkiyaasan gudunthaa wudii heemettee. ³¹ Iita ayyaanatuu Yesuusa, “Neeni nuuna kessiyawaa gidoope, hini gudunthaa wudiyaa giddo yeddaarkkii” yaagiide woosseeddino.

³² Yesuusi unttunta, “Biite!” giina unttuntu bitanatuwaappe kesi biide, gudunthatuwan geleeddino. Gudunthaa wudii ubbay kakaa langqiyanna kajjottiidde, abbaan geliide, mitetti aggeeddino.

³³ Gudunthaa wudiyaa heemmiyaawanttu baqatiide katamaa bi aggeeddino; beeddasaan iita ayyaanatuu oyqqeedda asatuu haneeddabaa ubbaa odeeddino. ³⁴ Hewaa siseedda katamaan de7iyaa asay ubbay Yesuusanna gaketanaw keseeddino; A be7eedda wode, barenttu gadiyaappe baana mala woosseeddino.

9

*Yesuusi Bollay Gunddeedda Bitaniyaa
Patheedda
(Mar 2:1-12; Luq 5:17-26)*

¹ Hawaappe kaalla Yesuusi wonggiriyaan geliide, abbaa pinniide, bare katamaa yeedda.

² Amareedda asay bollay gunddeedda itti bitaniyaa shanchchamaan tookkiide, Yesuusakko aheeddino; Yesuusi untuntu ammanuwaa be7iide, bollay gunddeedda bitaniyaa, “Ta na7aw, yayyoppa; ne nagaray atto geetetteedda” yaageedda.

³ Higgiyaa tamarissiyaawantuppe ittu ittu barenttu wozanaan, “Laa ha bitani Xoossaa bolla iitabaa haasayeetee!” yaagi qoppeeddino.

⁴ Yesuusi untuntu gofaa eriide, untunta hawadaan yaageedda; “Hinttenttu hintte wozanaan hawa mala iitabaa ayissi qoppiitee?

⁵ ‘Ne nagaray atto geetetteedda’ yaagiyaawe mateeyee? Woy, ‘Dendda eqqaade hametta’ yaagiyaawe matee?

⁶ Shin sa7aa bollan nagaraa atto gaanaw taw, Asaa Na7aw, maatay de7iyaawaa taani hinttena erissana” yaagiide, hewaappe guyye I he bollay gunddeedda bitaniyaa, “Dendda eqqa; yaataade ne shanchchamaa tookkaade, ne golle ba” yaageedda.

⁷ Gunddeedda bitaniikka denddi eqqiide, bare golle beedda. ⁸ Shin daro asay hewaa be7iide yayyeeddino; asaw hawaa mala maataa immeedda Xoossaa galateeddino.

*Yesuusi Leewiyaa Maatoossa Xeeseedda
(Mar 2:13-17; Luq 5:27-32)*

⁹ Yesuusi hewaanna aadhdhiidde, Maatoossa yaagiyaawe qaraxaa qanxxiyaa saan

utteeddawaa demmiide A, “Taana kaalla” yaageedda.

Maatoossikka denddi eqqiide, A kaalleedda.

¹⁰ Yesuusi Maatoossa gollen qumaa maanaw utti de7ishshin, qaraxaa akkiya cora asaynne nagaranchchatuu yiide, aanannanne A kaalliyawanttunna ittippe gayitaan utteeddino.

¹¹ Itti itti Parisaawatuu hewaa be7iide, Yesuusa kaalliyawantta, “Hinttena tamaris-siyaawe qaraxaa qanxxiyaawanttunanne nagaranchchatuwanna qumaa ayissi ittippe mii?” yaageeddino.

¹² Shin Yesuusi untunttu yaagiyaawaa sisiide, “Hargganchchatuwaassappe attin, paxatuwaassi aakimii koshshenna. ¹³ Shin hinttenttu biide, Xoossaa Maxaafay, ‘Taani maarotethaa koyyayppe attin, yarshshuwaa koyyikke’ yaagiyaawe waagiyaawentto erite; ayissi gooppe, taani nagaranchchatuwaa xeesanaw yeeddawaappe attin, xillatuwaa xeesanaw yabeykke” yaageedda.

*Xoomaabaa Oochcheedda Ooshaa
(Mar 2:18-22; Luq 5:33-39)*

¹⁴ He wode Yohaannisa kaalliyawanttu Yesuusakko yiide, “Nuuninne Parisaawatuu ubba wode xoometto; shin neena kaalliyawanttu ayissi xoomikkinoo?” yaagiide A oochcheeddino.

¹⁵ Yesuusi untuntta, “Bullachchaa yeedda asay machchatto akkiyawee barenttunna de7ishshin, kayyottanaw danddayiinoo? Danddayikkino; shin machchatto akkiyawaa untunttu matappe

afana wodii yaana; untunttu he wode xoomanawantta” yaageedda.

¹⁶ “Eca mayuwaa bolla ooratha dhefiyaa wothiide sikkiyaa asay baawa; ayissi gooppe, ooratha dhefi eca mayuwaa peedhereethana; peedhethaykka kasewaappe daranawaa.

¹⁷ Ho77o woyiniyaa eessaa eca ogoruwan naa77iyaa asay baawa. Shin naa77ooppe, he woyiniyaa eessay ogoruwaa daakkana; barewukka woofettana; ogoruukka bayanawaa. Shin, ho77o woyiniyaa eessaa ooratha ogoruwaan naa77anaw bessee; laa77uukka baykkino” yaageedda.

*Yaa7iroosa Naattibaanne Yesuusa Mayuwaa
Bochcheedda Mishirattibaa
(Mar 5:21-43; Luq 8:40-56)*

¹⁸ Yesuusi untunttoo hewaa odishshin, Ayihude Woosa Golle kaappatuwaappe ittuu aakko yi A sinthaan gulbbatiide, “Ta naatta ha77i hayqqaaddu; shin neeni yaade ne kushiyaa izi bolla wothaarikkii; iza de7uwaan de7anawunnu” yaageedda.

¹⁹ Yesuusi denddiide, barena kaalliyawant-tunna ittippe bitaniyaa kaalliide beedda. ²⁰ He wode tammanne laa77u laythaa kumenthaa, izi bollaappe suuthay goggiyaa itti mishiratta guyyenna shiiqaade, Yesuusa mayuwaa macaraa bochchaaddu. ²¹ Hawaa iza udowe, iza bare wozanaan, “Taani A mayuwaa xalalaa bochchantto paxana” yaagaade qoppaaddu.

²² Shin Yesuusi yuuyyi izo xeelliide, “Ta naat-tee, yayyoppa; neena ne ammanuu patheedda”

yaageedda. He man77iyankka mishiratta paxaa aggaaddu.

²³ Yesuusi Ayihuda Woosa Golle kaappuwaa soy gakteedda wode, yeekuwan dinkkaa pun-niyaa asaanne yeekkiyaa asaa be7iide, ²⁴ “Kare kesite; guutha naatta gemi77ishaadduppe attin, hayqqabeykku” yaageedda. Hewaappe guyyiyan asay A bolla darii miicceedda. ²⁵ Shin cora asaa kare I kesseeddawaappe guyyiyan, golle geliide, naatti kushiya oyyqeedda; naattakka dendda aggaaddu. ²⁶ He waarii, he man77iyankka he gadiyan ubbaan sisetteedda.

Yesuusi Laa77u Qooqatuwaa Patheedda

²⁷ Yesuusi hewaanna aadhdhiide biyaa wode, laa77u qooqatuu barenttu qaala dhoqqu udiide, “Daawite na7aw, nuuna maaraarikki” yaagiidde A kaalleeddino.

²⁸ Yesuusi golle geleeddda wode, qooqatuu aakko yeeddino; Yesuusi untuntta, “Taani hawaa oothanaw danddayiyaawaa ammaniitee?” yaageedda.

Untunttu, “E Godaw” yaagi zaareeddino.

²⁹ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi untunttu ayfiyaa bare kushiyaan bochchiide untuntta, “Hinttew hinttenttu ammanuwaadan hano” yaageedda. ³⁰ Untunttu ayfii dooyetti aggeedda; Yesuusi untunttoo, “Hawaa oossinne odoppite” yaagiide minissiide odeedda. ³¹ Shin untunttu biide, he gadiyaa ubbaan Yesuusabaa odeeddino.

Yesuusi Itti Duudiyaa Patheedda

³² Untunttu kesiide biya wode, amareedda asay iita ayyanay oyyqqina duudeedda bitaniyaa

Yesuusakko aheeddino. ³³ Yesuusi iita ayyaanaa kesseeddawaappe guyyiyan, duude bitani haasayeedda. Asay, “Hawe oorathabaa; hawaa malabay Isra7eeliyaa gadiyaan ubbakka hanibeenna” yaagi maalalletteeddino.

³⁴ Shin Parisaawatuu, “I iita ayyaanatuwaa kaappuwaa wolqqaan xalahatuwaa kessee” yaageeddino.

Yesuusi Asaassi Qaretteedda

³⁵ Yesuusi untuntta Ayihuda woosa golletuwan tamarissiiddenne kawutethaa wonggalaa mishi-raachchuwaa odiidde, qassi harggiyaa ubbaap-penne sakuwaa ubbaappe asaa pathiidde, wogga katamatuwaninne qeeri katamatuwaa ubbaan yuuyyeedda.

³⁶ Cora asaa be7iide, heem-miyaa asay baynna dorssaadan asay hirget-tiyaa dirawunne asaa maaddiyaabay baynna di-raw, asaw qaretteedda.

³⁷ Yaatiide barena kaalliyaawantta, “Qoychhaw g akka kathay dara; shin cakkiyaa asay guutha. ³⁸ Simmi kathaa Go-day kathaa cakkanaw oosanchchatuwaa yeddana mala, A woossite” yaageedda.

10

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa77u Asat-uwaabaa

(Mar 3:13-19; Luq 6:12-16)

¹ Yesuusi bare tammanne laa77u kaal-liyawantta xeesiide, untuntu iita ayyaanaa kessana mala, qassi harggiyaa ubbaanne

9:34 10:25; 12:24; Mar 3:22; Luq 11:15 **9:35** Mat 4:23; Mar 1:39; Luq 4:44 **9:36** Pay 27:17; 1Ka 22:17; 2Od 18:16; Hiz 34:5; Mar 6:34

sakuwaa ubbaa pathana mala, untunttoo maataa immeedda. ² Yesuusi kiitteedda tammanne laa77atuwaa sunthay, koyrowe Phexiroosa geetettiyaa Simoonanne A ishaa Inddiraasa, Zabiddiyoosa naanaa, Yayiqoobanne Yohaannisa, ³ Piliphphoosa, Barttalamoosa, Toomaasa, qaraxaa akkiya Maatoossa, Ilppiyoosa na7aa Yayiqoobanne Taadoosa; ⁴ bare gadew qarettiyyaa Simoonanne Yesuusa aathi immeedda Asqqorootu Yihudaa.

*Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa77atuu
Tamaarissanaw Kiitetteeddino
(Mar 6:7-13; Luq 9:1-6)*

⁵ Yesuusi ha tammanne laa77atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; “Ayihuda gidenna asaa gadiyaa booppite; qassi Samaaretuwaa katamaakka geloppite; ⁶ hewaa diraa bayeedda dorssaakko, Isra7eeliya asaakko ⁷ biide, ‘Saluwaa kawutethay mateedda’ yaagiide odite. ⁸ Hargganchchatuwaa pathite; anhaa hayquwaappe denthite; oolluu oyqqeeddawannta pathite; iita ayyanatuwakka kessite. Hinttenttu coo akkeeddita; coo immite. ⁹ Worqqaa woy biraa woy santtimiyaa hinttenttu kiisiyan oyqqoppite; ¹⁰ woy ogew qarcciitiyyaa, woy laa7ethiyaa mayuwaa, woy caammaa woy xam77aa oyqqoppite. Ayissi gooppe, oosanchchaw koshshiyaabay qumaa.

¹¹ “Hinttenttu geliyaa katamaan woy qeeri katamaa ubbaan hinttena mokkanaw nashettiyaawe oonentto akeekan xomoosite;

hinttenttu hewaappe kesana gakkanaw, hewaan uttite. ¹² Qassi golle geliidde sarotite. ¹³ He gollen de7iyaa asay hinttena mokkooppe, hinttenttu saroteedda sarotay untuntta gakko. Shin untunttu hinttena mokennaan ixxoopspe, hinttenttu saroteedda sarotay hinttew guyye simmo. ¹⁴ Qassi itti itti golli woy katamay hinttena mokennaan woy hinttenttu odiyaawaa sisennaan ixxoopspe, he golleppe woy he katamaappe kesiidde, hinttenttu gediyaappe baanaa shocite. ¹⁵ Taani hinttew tumuwaa oday; Xoossay pirddiyaa gallassi he katamaa asaappe, Sodoomaa katamaa asawunne Gamooraa katamaa asaw pirddaa kawushissana.

Goday Yaanaappe Kasetiide, Yederssuunne Metuu Hanana
(*Mar 13:9-13; Luq 21:12-17*)

¹⁶ “Be7ite! Taani hinttena dorssaa wallatuwaa giddo yeddiyaawaadan yedday. Hewaa diraw, shooshshaadan cincca gidite; qassi haraphphiyaadan, ashikke gidite. ¹⁷ Shin asaappe nagettite. Ayissi gooppe, asay hinttena pirdda gollew aathiide immana; qassi bare Ayihuda woosa golletuwaanikka hinttena lissuwan peeddana. ¹⁸ Gadiyaa ayissiyaawanttu sinthaaninne kaatatuwaa sinthaan ta diraw hinttenttu eqqiide, untunttussinne Ayihuda gidenna asaa sinthaan taw markka gidanita. ¹⁹ Shin untunttu hinttena pirddaw aathiyaa wode, hinttenttu haasayanabaa he saatiyaan Xoossay hinttew immiya diraw, hinttenttu

10:15 Mat 11:24; Dom 19:24-28
12:11-12; 21:12-15

10:17 Mar 13:9-11; Luq

gaanabawunne woy waagiide haasayanenttonne hirgoppite. ²⁰ Ayissi gooppe, hinttentun agiide haasayiyaawe hinttenttu Aawuwaa Geeshsha Ayyaanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.

²¹ “Ishay bare ishaa, aawuu bare na7aa bolla denddana; naanay barenttu aattinne aawuwaa bolla denddiide, untuntta wodhissana.

²² Qassi asay ubbay hinttentta ta sunthaa diraw ixkana; shin wursethay gakkanaw gencciyaawe attanawaa. ²³ Untunttu hinttena itti katamaappe yederssooppe, hara katamaa biite. Ayissi gooppe, taani hinttew tumuwaa gay; taani, Asaa Na7ay, yaana gakkanaw, hinttenttu hintte oosuwaa Isra7eeliyaa katamaa ubbaan oothiide wurssikkita.

²⁴ “Tamaariyaawe barena tamaris-siyaawaappe darena; qoomaykka bare godaappe darena. ²⁵ Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaa keena gidiyaawe, qoomaykka bare godaa keena gidiyaawe aw gidana; untunttu golle godaa Bi7eel-Zeebula giide xeesooppe, A golle asaa waagi xeesaneeshsha!

Oossi Yayyanaw Bessintto
(Luq 12:2-7)

²⁶ “Simmi asaassi yayyoppite; ayissi gooppe, genthi wotheeddabay qoncciyaa kesennaan attenna; qoseeddabaykka erettennaan attenna.

²⁷ Taani hinttenttoo dhumaani odiyaabaa poo7uwan haasayite; hinttew haythaan saasukkiide odeeddawaa, dhogqa saan awaayyite. ²⁸ Ashuwaa wodhiyaawanttoo

yayyoppite; untunttu, shemppuwaa wodhanaw danddaykkino. Shin shemppuwaanne ashuwaa Gaannamiyan dhayissanaw danddayiyaa Xoossaassi yayyite. ²⁹ Laa77u suunniyaa kafatuu santtimiyaan zali77ettikkinoo? Hinttenttu Aawuwaa sheniyaa gidana dhayooppe, he suunniyaa kafatuwaappe ittinnakka sa7aan wodhdhaade bayukku. ³⁰ Shin haray atto, hinttenttu huuphiyan de7iyaa binnanay ubbaykka payduwaan de7ee. ³¹ Simmi yayyoppite; daro suunniyaa kafatuwaappe hinttenttu aadhdhiita.

Kiristtoosabaa Markkattanaw Bessee
(Luq 12:8-9)

³² “Hewaa diraw, asaa sinthaan tabaa markkattiyaa oossi gidooppenne, taanikka saluwan de7iya ta Aabbu sinthan markkattana; ³³ shin asaa sinthaan taana kaddiyaa oonanne taanikka qassi saluwan de7iya ta Aabbu sinthaan A kaddana.

³⁴ “Taani sa7aassi sarotethaa ahanaw yeeddawaa hinttessi malatoppo; taani tooraa ahanaw yeeddawaappe attin, sarotethaa ahanaw yabeykke. ³⁵ Ayissi gooppe, taani na7aa A aabbuppe, naatto izi daayippe, na7aa machchattokka izi bollotattippe shaakkanaw yaaddi; ³⁶ asaassi morkketuu A golle asatuwaa gidanawantta.

³⁷ “Bare aabba woy bare daayo taappe aathiide siiqiyaawe tawaa gidanaw bessenna; bare attuma na7aa woy bare macca naatto taappe aathiide

siiqiyaawe tawaa gidanaw bessenna. ³⁸ Bare masqqaliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallenawee tawaa gidanaw bessenna. ³⁹ Bare shempuwaaw ashshiyaawe bayizzanawaa; shin ta diraw bare shemppuwaaw bayizziyaawe ashshanawaa.

⁴⁰ “Hinttentta mokkiyaawe taana mokkee; qassi taana mokkiyaawe taana kiitteeddawaa mokkee.

⁴¹ Nabiyaaw, nabiyaaw sunthaan mokkiyaawe, nabiyaaw gatiyaaw aananna gishettanawaa; qassi xilluwaa, xilluwaa sunthaan mokkiyaawe, xilluwaa gatiyaaw aananna gishettanawaa.

⁴² Ooninne ha taana kaalliyawantuppe guuxxiyaaw ittoo, haray atto buliyaaw haathaa xalalaa ushanaw immooppekka, taani hinttenttoo tumuwaa gay; I bare gatiyaaw akkana” yaageedda.

11

Xammaqiyaa Yohaannisappe Yesuusakko Kitetteedda Asatuwaa
(Luq 7:18-35)

¹ Yesuusi bare tammanne laa77u kaalliyawantta azaziyaawaa poleedda wode, hewaappe denddiide, katamatuwaan tamarissanawunne odanaw beedda.

² Xammaqiyaa Yohaannisi qasho gollen de7iidde, Yesuusi ootheeddawaa sisiide, barena kaalliyawantta aakko kiittiide, ³ “Yaanaaw neeneeyee? Woy haraa naagane?” yaagi oochchanaadan udeedda.

⁴ Yesuusi zaariide, untunttoo hawadaan yaageedda; “Biide hinttenttu be7iyaawaanne sisiyaawaa Yohaannisaw odite; ⁵ qooqatuu

xeelliino; wobbatuu hamettiino; oolluu oyqqeed-dawanttu paxiide geeyyiino; * tullatuu sisiino; hayqqeeddawanttu denddiino; hiyyeesatuu wonggalaa mishiraachchuwaa sisiino. ⁶ Tabaa sidhenna uray anjjetteddaawaa” yaageedda.

⁷ Yohaannisa kaalliyaawanttu simmi beedda wode, Yesuusi Yohaannisabaa shiiqueedda asaassi hawaadan yaagi haasayeedda; “Ayaa be7anaw asay de7enna mela biittaa keseedditee? Carkkuu qaathiyya maqqaa be7anaw keseedditee? ⁸ Yaatina, ayaa be7anaw keseedditee? Lo77iyaa mayuwaa mayyeedda bitaniyaa be7anaw keseedditee? Lo77iyaa mayuwaa mayyeeddawanttu kaatatuwaa gollen de7iino.

⁹ Yaatina, ayaa be7anaw keseedditee? Nabiyyaa be7anaw keseedditee? E, Taani hinttew oday; nabiyaappekka aadhdhiyaawaa be7eeddita.

¹⁰ Ayissi gooppe, Xoossaa Maxaafan, ‘Xoossay, “Be7a, taani kiittiyaawaa neeppe sinthaw yeddana.

I new ogiyaa giigissanawaa” yaageedda geetettiide Yohaannisabay xaafetteedda.

¹¹ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; aatti uluwaappe yeletteedda asaa ubbaan Xammaqiyaa Yohaannisappe aadhdhiyaawe ooninne denddibeenna; shin saluwaa kawutethaan ubbaappe laafiyaawe aappe aadhdhana. ¹² Xammaqiyaa Yohaannisa wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw,

* **11:5** Paxiide geeyyiino giyaawaa loythi akeekanaw 8:2 xadenna de7iyaa bileethaan xaafetteeddawaa be7ana danddayettee. **11:5** Isa 35:5-6; 61:1 **11:10** Mil 3:1

saluwaa kawutethatta daro naaqaaw; minni baaxetiyaawanttu izo demmiino. ¹³ Ayissi gooppe, nabatuu ubbatuunne Muse higgii Yohaannisa wodii gakkanaw, timbbitiyaa haasayeeddino; ¹⁴ simmi hinttenttu untunttu haasayowaa ammananawaa gidoope, yaanawaa geetettedda Eelaas ha Yohaannisa. ¹⁵ Sisiyaa haythay de7iyaawe siso!

¹⁶ “Shin taani ha wodiya asaa ayaanna leemisoo? Untunttu qocaan uttiyaa naanaa malatiino; untunttu barenttu laggethatuwaa xeesiide, ¹⁷ ‘Nuuni hinttenttoo hixixiyaa punneeddo; shin duribeykkita; yeekuwa yethaakka kesseeddo; shin yeekkibeykkita’ yaagiino. ¹⁸ Ayissi gooppe, Yohaannisi xoomiiddinne woyiniyaa eessaa ushennaan yiina untunttu, ‘A bolla iita ayyanay de7ee’ yaageeddino. ¹⁹ Taani, Asaa Na7ay, maaddenne ushaadde yiina, untunttu taana, ‘Ha nafisaamaanne woyiniyaa eessaa ushiyaawaa be7ite; qaraxaa qanxxiyaawanttunanne nagaranchchatuwanna siiqettee’ yaagiino; shin Xoossaa aadhdhedda eratethay bare oosuwaan tuma gidiide beettee” yaageedda.

Ammanennaan Ixreedda Diraw Toshettedda Katamatuwaa
(Luq 10:13-15)

²⁰ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi bare malaataappe dariya baggaa ootheedda katamatuwaan de7iya asay barenttu nagaraappe simmibeenna diraw, untunttu hawadaan

yaagiide, toshiyaa doommeedda; ²¹ “Koraaziine katamaw, new aayyero; Beetesayda katamaw, newukka aayyero; ayissi gooppe, hinttenttu bolla Xoossay ootheedda malaatay Xiirsoosa katamaaninne Sidoonaa katamaan oosettowaa gidintto, untunttu maaqiya mayyiide, bidintha okettiide, beni barenttu nagaraappe simmanawanttashshin. ²² Taani hinttew oday; pirddaa gallassi Xoossay hintteppe Xiirsoosa katamawunne Sidoonaa katamaw pirddaa kawushissana. ²³ Qassi Qifirinaahooma katamaw, neeni saluwaa pude dhooqu gaanaw koyyaaddii? Neeni Si7ooliyaa duge yegettana; ayissi gooppe, ne bolla Xoossay ootheedda malaatay Sodoomaa katamaan oosettowaa gidintto, Sodoomaa katamay hachche gakkanaassikka de7anawaashshin. ²⁴ Taani hinttew oday; pirddaa gallassi Xoossay neeppe Sodoomaw pirddaa kawushissana” yaageedda.

*Yesuusan Shemppuwaa Demmiyaawaa
(Luq 10:21-22)*

²⁵ Yesuusi he wode zaariide, hawadaan yaageedda; “Ta Aabboo, saluwaa sa7aa Godaw, neeni hawaa aadhdheedda eranchchatuwaap-penne akeekanchchatuwaappe genthaade, erenna naanatuwassii qonccisseedda diraw, neena galatay; ²⁶ E ta Aabboo, ayissi gooppe, hawe ne sheniyaadan oosetteedda.

²⁷ “Ta Aabbu taw ubbabaa immeedda; Aawuwaappe haray Na7aa erenna; Na7aappenne

11:21 Isa 23:1-18; Hiz 26:1-28:26; Iyu 3:4-8; Amo 1:9-10; Zak 9:2-4

11:23 Isa 14:13-15; Dom 19:24-28

Na7ay Aawuuwaa qonccissanaw koyyiya
asaappe attin, haray Aawuwaa erenna.

²⁸ “Daaburanchchatoo, deexuwaa tookkowant-
too ubbatoo, taakko haa yiite; taani hinttentta
shemppissana. ²⁹ Taani garanne ta wozanaan
ashikke gido diraw, ta morgge mithaan waaxet-
tite; taappe tamarite; hinttenttu sheemppuwas-
sikka hintte shemppuwaa demmana. ³⁰ Ayissi
gooppe, ta morgge mithay giigaa; qassi taani hint-
tentta toosseeddawekka kawushsha” yaageedda.

12

Sambbataabaassi Shiiqueedda Ooshaa

(Mar 2:23-28; Luq 6:1-5)

¹ Yesuusi he wode Sambbata gallassi,
tisha banggaa gidonna aadhdhishshin A
kaalliyaawanttu koshattiide, tisha banggaa
duuthiide, muussaa doommeeddino. ² Shin
Parisaawatuu hewaa be7iide Yesuusa, “Be7a,
neena kaalliyawanttu Sambbata gallassi
oothanaw woga gidennabaa oothiino”
yaageeddino.

³ Shin Yesuusi untunttussi hawadaan
yaageedda; “Daawitenne aananna
de7iyaawanttu koshatteedda wode, Daawite
oothereddawaa nabbabibeykkitee? ⁴ Daawite
Xoossaa golle geliide, qeesatuwaa xalalay
maanaappe attin, iinne aananna de7iyaawanttu
maanaw woga gidenna Xoossaassi yarshsheedda
qumaa meedda. ⁵ Woy Sambbataa ubbaan
Geeshsha Golliyan de7iya qeesatuu Sambbataa

wogaa menthiyaawaa, qassi untunttussi hewe bayizzo gidennawaa Muse higgayan nabbabibeykkitee? ⁶ Shin taani hintew oday; Geeshsha Golliyaappe aadhdhiyaawe hawaan de7ee. ⁷ Xoossaa Maxaafay, ‘Taani maarotethaa koyyayppe attin, yarshshuwaa koyyikke’ yaagiyaawe waagiyaawentto hinttenttu eriitentto, bayizzuu bayinna asaa bolla pirdikkita. ⁸ Ayissi gooppe, taani, Asaa Na7ay, Sambbataa Godaa” yaageedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patheedda

(Mar 3:1-6; Luq 6:6-11)

⁹ Yesuusi hewaappe denddiide, Ayihuda woosa golle beedda. ¹⁰ Hewaan kushii gunddeedda itti bitani de7ee; Yesuusa mootanaw gaasuwa koyyiyaa asatuu, “Sambbataan, hargganchchaa pathiyaawe wogee?” yaagiide A oochcheeddino.

¹¹ Yesuusi untuntta, “Hinttenttu gidдон itti dorssay de7iya uray, he dorssay Sambbata gallassi ollaan kunddooppe, oyqqiide kessennawe oone? ¹² Yaatina, asay dorssaappe wooti loythiide darennee! Hewaa diraw, Sambbata gallassi lo77obaa oothiyaawe woga” yaageedda. ¹³ Hewaappe guyyiyan bitaniyaa, “Ne kushiya piddi ootha” yaagina bitani piddi oothowaappe guyyiyan, A kushii yokko kushiyaawadankka paxi aggeedda. ¹⁴ Shin Parisaawatuu kare kesiide, Yesuusa wooti wodhanentto maqqetteeddino.

Xoossay Dooreedda Ayilliyaa

¹⁵ Shin Yesuusi untuntu zoretaa eriide, hewaappe aggiide biya wode, daro asay A kaalleedda; harggeedda ubbaa patheedda.

¹⁶⁻¹⁷ Xoossay nabiya Isiyaasa bagganna odeeddawe polettana mala, Yesuusi asatuwassi, “Tabaa hara asaassi odoppite” yaageedda.

¹⁸ Xoossay Isiyaasa bagganna hawadaan yaageedda;

“Taani dooreedda ta ayillii,

taani siiqiya, taana nashechchiyaawe haweku.

Taani ta Ayyaanaa A bolla wothana.

I suure pirddaa asaw ubbaw odanawaa.

¹⁹ I palumettenna; woy waasseenna.

Bare qaalaakka ogiyaan sissenna.

²⁰ Suure pirdday xooni kesana gakkanaw,

tincetteedda maqqaa menthenna *

qassi cuwattiyaa muqaaddaa qunccuutiyaakka I toyissenna.

²¹ Ayihuda gidenna asay ubbay aabolla barenttu hidootaa wothana” yaageedda.

Yesuusabanne Bi7eel-Zeebulabaa (Mar 3:20-30; Luq 11:14-23)

²² Hewaappe guyyiyan, amareedda asatuu iita ayyanay oyqqina duudeedda itti qooqa bitaniyaa

12:18 Isa 42:1-4 * **12:20** A@ Tincetteedda maqqaa menthenna; hawaa guussay, maaduu baynnawantussinne daaburanchchatuwaassi Yesuusi keekanne garaa guussa. B@ Cuwattiyaa muqaaddaa qunccuutiyaakka I toyissenna guussay, Yesuusi daaburanchchatuwaassi guzuma gidennaadan keeka guussaa.

Yesuusakko aheeddino; Yesuusi he duude bitaniyaa patheedda; bitaniikka haasayaanne xee-laa doommeedda. ²³ Asay ubbay maalalettide, “Laa hawe Daawite na7aa gidanddeeshsha?” yaageeddino.

²⁴ Shin Parisaawatuu hewaa sisiide, “Ha bitani iita ayyaanatuwaa kaappuu ‘Bi7eel-Zeebuli’ barew wolqqaa immina, xalahatuwaa kessee” yaageeddino.

²⁵ Shin Yesuusi untunttu qofaa eriide, untuntta hawadaan yaageedda; “Bare giddon shaakettiyaa kawutethay ubbay dhayana; qassi bare giddon shaakettiyaa katamay woy gollen de7iyaa asaykka minnenna. ²⁶ Qassi Seexaanay Seexaanaa kessiyaawaa gidoope, bare giddon shaakettee; yaatina, A kawutethay waaniide minni eqqanawee? ²⁷ Taw Bi7eel-Zeebuli wolqqaa immina, taani xalahatuwaa kessiyaawaa gidoope, hinttenttu asaw wolqqaa ooni immina xalahatuwaa kessanee? Hewaa diraw, untunttu hintte bolla pirdana. ²⁸ Shin Xoossaa Geeshsha Ayyaanay taw wolqqaa immina, taani xalahatuwaa kessiyaawaa gidoope, simmi Xoossaa kawutethay hintte bolla yidiggeedda.

²⁹ “Woy asay kasetiide, wolqqaama asaa qachchennaan de7iidde, A golle geliide, A miishshaa bonqqanaw waaniide danddayii? Qachcheeddawaappe guyyiyan, A miishshaa bonqqanaw danddayee.

³⁰ “Ta bagga gidenna uray tawaa ixxee; qassi taananna ittippe shiishshennawe laalee.

³¹ Hewaa diraw, taani hinttew oday; Xoossay

asaw ay nagaraa gidinakka, qassi ay bore gidinakka atto gaana; shin Geeshsha Ayyaanaa boriyaawaa atto geenna. ³² Ta bolla, Asaa Na7aa bolla, iitabaa haasayiyaa O nagaraanne Xoossay atto gaana; shin Geeshsha Ayyaanaa bolla iitabaa haasayiyaa O nagaraanne sa7aan gidina, saluwankka Xoossay atto geenna.

Lo77o Mithay Bare Ayfiyan Erettee
(Luq 6:43-45)

³³ “Lo77o ayfiyaa demmanaw lo77o mithaa dichchanaw bessee; iita mithaa hinttenttu dichchooppe, iita ayfiyaa demmanita; ayissi gooppe, mithay erettiyaawe bare ayfiyaa ayfiyawaana. ³⁴ Shooshshatoo, hinttenttu iita gidiidde, wooti lo77obaa haasayanaw danddayiitee? Ayissi gooppe, doonay wozanaa giddon kumeeddawaa haasayee. ³⁵ Lo77o asay bare lo77o minjuwaappe lo77obaa kessee; qassi iita asay bare iita minjuwaappe iitabaa kessee. ³⁶ Taani hinttenttoo oday; asay bare haasayeedda maaddenna haasayaa ubbaw pirddaa gallassi zaaruwaa immanawaa. ³⁷ Ayissi gooppe, ne haasayay neena xillissana; woy ne haasayay ne bolla pird dissana” yaageedda.

Malaataa Be7anaw Shiiqueedda Ooshaa
(Mar 8:11-12; Luq 11:29-32)

³⁸ Hewaappe guyyiyan, higgiiya tamarissiyaa itti itti asayne Parisaawatuu zaariide Yesuusa, “Tamarissiyaawoo, neeni malaataa oothishshin, nuuni be7anaw koyyeetto” yaageeddino.

³⁹ Shin I zaariide, untunttoo hawadaan yaageedda; “Ha wodiyaasay iitanne

Xoossaa ammanenna diraw, malaataa koyyee; nabiyaa Yoonaasa malaataappe attin, hara malaatay imettenna. ⁴⁰ Yoonaasi wogga moliyaa uluwaan heezzu gallassanne heezzu qammaa de7eeddawaadan, Asaa Na7aykka, biittaa gidдон heezzu gallassanne heezzu qammaa de7anawaa. ⁴¹ Nennewe asay Yoonaasi odeeddawaan barenttu nagaraappe simmeedda diraw, pirddaa gallassi denddiide, hinttentta mootanawantta; beyte, Yoonaasappe aadhdhiyaawe hawaan de7ee. ⁴² Duge bagga gadiya kaatatta Solomonew de7iyaa aadho eratethaa sisanaw sa7aa gaxaappe yeedda diraw, pirddaa gallassi denddaade, hinttentta mootanawunnu; beyte, Solomoneppekka aadhdhiyaawe hawaan de7ee.

Iita Ayyaanay Asaa Garssa Simmiide Geliyaawaa

(Luq 11:24-26)

⁴³ “Iita ayyaanay asaappe keseedda wode, barew shemppiyaasaa koyyiide, haathay bayinna melasaanna yuuyyee; shin demmenna. ⁴⁴ He wode, ‘Taani aggaade yeedda ta golle simmana’ yaagee; simmiide yiyaa wode, gollii mela de7iyaawaanne pitetti geeyyiide, giigi utteeddawaa demmee. ⁴⁵ Hewaappe guyyiyan, biide bareppe iitiya laappu hara ayyaanatuwa akkiide yee; he ayyaanatuu geliide, hewaan de7iino. He bitaniyaa de7uu kasewaappe darii iitee. Ha wodiyaa iita asawukka qassi hewaadan hanana” yaageedda.

Yesuusa Daayonne A Ishatuwaa
(Mar 3:31-35; Luq 8:19-21)

⁴⁶ Yesuusi daro asaw haasayishshin, A daayanne A ishatau aananna haasayanaw koyyiide, karen eqqeeddino. ⁴⁷ Hewaan de7iyaa asaappe ittuu A, “Ne daayanne ne ishatau neenanna haasayanaw koyyiide, karen eqqeeddino” yaageedda. †

⁴⁸ Shin Yesuusi zaariide, “Ta daaya oone? Ta ishatau oone?” yaageedda. ⁴⁹ Bare kushiyan barena kaalliyaawanttukko xorssiide, “Beyte, ta daayanne ta ishatau hawanttushi. ⁵⁰ Ayissi gooppe, saluwan de7iyaa ta Aabbu sheniyaa oothiyaa ubbay, ta ishaa, ta michchattonne ta daayo” yaageedda.

13

Zeriyaawaa Leemisuwaa
(Mar 4:1-9; Luq 8:4-8)

¹ Yesuusi he gallassi soyippe kesiide, abbaa gaxaan utteedda. ² Daro cora asay bare yu-ushshuwaan yuuyyi aadhdhiide shiiqina, wong-giriyaa giddo geliide utteedda; asay ubbay abbaa gaxaan eqqeedda. ³ Asaassi leemisuwan darobaa hawaadan yaagiide odeedda; “Itti bitani zerethaa zeranaw keseedda. ⁴ I zerishshin, itti itti zerethay ogiyaa doonan wodhdheedda; yaatina kafuu yiide meedda. ⁵ Qassi itti itti zerethay ancco gideedda biittaa bolla wodhdheedda; daro biittay baynna diraw, he zerethay

† **12:47** Itti itti Geeshsha Maxaafaa bilethaan ha payduu baawa.

ellekka doleedda. ⁶ Shin away keseedda wode carshshay shulleedda; adussa xaphuwaa yed-dibeenna diraw melii aggeedda. ⁷ Itti itti zerethay agunthaa gidдон wodhdheedda; hewaan doleed-dawaa agunthay dicciide cuulleedda. ⁸ Itti itti zerethay tu7e biittaaan wodhdhiide doleedda; it-tuu xeetu ayfiyaa, ittuu usuppun tammuwaa, it-tuu hattamuwaa ayfeedda. ⁹ Sisiyaa haythay de7iyaa uray siso!” yaageedda.

*Yesuusi Leemisuwan Odo Gaasuwaa
(Mar 4:10-12; Luq 8:9-10)*

¹⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu aakko shiiqiide, “Neeni ayissi asaassi leemisuwan oday?” yaageeddino.

¹¹ Yesuusi zaariide, untuntussi hawadaan yaageedda; “Hinttentussi saluwaa kawutethaa xuuraa erussay imetteedda; shin untuntussi imettibeenna. ¹² Ayissi gooppe, de7iyaawoo gujettana; aw daranawaa; shin baynnawaappe haray atto, he de7iyaawekka akettanawaa. ¹³ Taani untunttu xeelliidde xeellennawaadan, sisiidde sisennawaadan haniyaa diraw, woy qassi akeekenna diraw untunttoo leemisuwan oday.

¹⁴ “Isiyaasi untunttubaa hawaadan odowe po-lettanawaa;

‘Hinttenttu sissaa sisana;
shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu xeelaa xeellana;
shin be7ikkita.

¹⁵ Ayissi gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;
barenttu haythaa tullisseeddino;
barenttu ayifiyaakka ciilummeeddino.

Hawe baawentto, untunttu barenttu ayfyan
 be7ana;
 barenttu haythaan sisana;
 barenttu wozananka akeekaanna;
 untunttu taakko, Xoossaakko simmana;
 taanikka untuntta pathana'
 yaagee.

¹⁶ “Shin hinttenttu ayfii xeelliyaa dirawunne
 hinttenttu haythaykka sisiyaa diraw, hinttenttu
 anjjetteddawannta. ¹⁷ Taani hinttenttoo tu-
 muwaa oday; daro nabatuunne xillatuu hint-
 tenttu be7iyaawaa be7anaw amotteeddino; shin
 be7ibeykkino. Hinttenttu sisiyaawaa sisanaw
 amotteeddino; shin sisibeykkino.

*Yesuusi Zeriyaawaa Leemisuwaa Bilethaa
 Odeedda
 (Mar 4:13-20; Luq 8:11-15)*

¹⁸ “Simmi kathaa zeriyaawaa leemisuwaa
 bilethay giyawaa sisite. ¹⁹ Kawutethaa qaala
 sisiide, akeekenna ooninne ogiyaa doonan
 wodhdheedda zerethaa mala; xalahiyaa kaappuu
 yiide, untunttu wozanaan zeretteeddawaa
 maxi diggee. ²⁰ Ancco biittaan wodhdheedda
 zerethay qaala sisiide, ellekka nashechchaan
 akkiyawantta malatee. ²¹ Shin he asatuu
 ha77issaappe attin, untunttun xaphuu baawa;
 qaala gaasuwan metuu woy yedesay yiyaa
 wode, ellekka dhubetti aggiino. ²² Qassi
 agunthaa gidon wodhdheeddawe qaala
 sisiyaawaa bessee; shin ha sa7aa de7uwaassi
 hirgussayanne duresethaa siqussay qaala
 cuullee; ha gasuwaan he zerethaykka ayfennaan
 atti aggee. ²³ Tu7e biittaan zeretteeddawe, qaala

sisiide, akeekiyaa asaa bessee; ikka ayfee; ittuu xeetuwa, ittuu usuppun tammuwa, ittuu hattamuwa ayfee” yaageedda.

Zaaringgiyaa Leemisuwaa

²⁴ Yesuusi untunttoo hara leemisuwaa hawaadan yaagiide odeedda; “Saluwaa kawutethay bare goshshan lo77o zerethaa zereedda bitaniyaa malatee. ²⁵ Shin qamma asay gemi77ishidiggina, A morkkii yiide, zarggaa zereeddawaa bolla zaaringgiyaa zeriide beedda. ²⁶ Shin zarggay doli ayfeedda wode, zaaringgi he wode beetteedda.

²⁷ “A qoomatuu aakko yiide, ‘Godaw, neeni ne goshshan lo77o zerethaa zerabeykkii? Yaatina, zaaringgi haqappe yeeddee?’ yaageeddino.

²⁸ “Hewaappe guyyiyan goday, ‘Hewaa morkkii ootheedda’ yaageedda.

“Qoomatuu, ‘Nuuni biide shoddanaadan dosay?’ yaageeddino.

²⁹ “Shin I, ‘Aggite, zaaringgiyaa hinttenttu shoddiidde, zarggaanna shoddanita.

³⁰ Bochchoppite; qoyciyaa wodii gakkanaw, ittippe diccino. Qoyciyaa wodii gakkooode, taani qoyciyaawantta, kasetiide zaaringgiyaa maxite; tamaan guddanaw pochchiyan pochchiyan qachchite; shin zarggaa shiishshiide diyyiyan qolite’ gaana” yaageedda.

*Sannaaficiyaa Geetettiyaa Mithatti Zerethaa
Leemisuwaa
(Mar 4:30-32; Luq 13:18-19)*

³¹ Yesuusi untunttoo hara leemisuwaa yaagiide odeedda; “Saluwaa kawutethay sannaaficiyaa geetettiyaa guutha mithatti ayfiya malatee; he mithatti ayfiya asay akkiide, bare goshshan zereedda. ³² He zerethatta hara zerethaa ubbaappe guuxxaw; shin dicceedda wode, hara atakilttiyaa ubbaappe daraw; kafuu yiide, izi qankkaan keexxiyaawaa keena wogga mithaa gidaaddu” yaageedda.

*Irshshuwaa Leemisuwaa
(Luq 13:20-21)*

³³ Qassikka Yesuusi hara leemisuwaa untunttoo yaagiide odeedda; “Saluwaa kawutethay itti mishiratta heezzu keriyaadhiilliyaa akkaade, munaqqeedda munaqay ubbay denddana gakkanaw, aani tigeedda irshshuwaa malatee” yaageedda.

*Yesuusi Leemisuwan Tamariseedda Gaasuwaa
(Mar 4:33-34)*

³⁴⁻³⁵ Yesuusi asaw he ubbaa leemisuwan odeedda; leemisuu baynnaan I ittibaakka odenna; nabii,
“Taani untunttoo haasayiyaa wode,
leemisuwan haasayay.
Alamii medhettoodeppe doommiide
geemmeedda yewatuwaa oday”
yaageeddawe polettana mala, hewaa I odeedda.

*Yesuusi Zaaringgiyaa Leemisuwaa Bilethaa
Odeedda*

³⁶ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi asaa aggiide, soy geleedda; A kaalliyaawanttu aakko biide,

“Goshshan de7iyaa zaaringgiyaa leemisuwaa bilethaa nuussi oda” yaageeddino.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; “Lo77o zerethaa zeriyaawe Asaa Na7aa; ³⁸ goshshay ha alamiyaa; lo77o zerethay Xoossaa kawutethaa asaa; zaaringgi xalahiyaa kaappuwaa naanaa. ³⁹ Zaaringgiyaa zereeddawe morkkiyaa xalahiyaa; qoychchaa wodii, wodiya wurssethaa; qassi qoyciyaawanttu kiitanchchatuwaa.

⁴⁰ “Hewaa diraw, zaaringgiyaa maxiide, tamaan guuddiyaawaadan, wodiya wurssethaan hewaa mala gidanawaa. ⁴¹ Asaa Na7ay, kiitanchchatuwaa kiittanawaa; untunttu A kawutethaa gidдон nаgaraw gaaso gidiyaa ubbatuwaanne iitabaa oothiyaawantta maxiide kessanawantta. ⁴² Yaatiide to7enna tamaan olanawantta; hewaan untunttu yeekkanawanttanne achchaa dhaqanawantta. ⁴³ He wode xillatuu barenttu aabbu kawutethaan awaadan poo7ana. Sisiyaa haythay de7iya uray siso!

Moogettedda Miishshaa Leemisuwaa

⁴⁴ “Saluwaa kawutethay goshshaan moogettedda miishshaa bessee; itti bitani he miishshaa demmiide, zaariide moogi aggeedda; daro nashettiidde biide, barew de7iyaawaa ubbaa zali77iide, he goshshaa shammeedda.

Inqquwaa Geetettiyaa Daro Al77o Shuchchaa Leemisuwaa

⁴⁵ “Qassi saluwaa kawutethay inqquwaa geetettiyaa daro al77o shuchchaa shammanaw koyyiyaa zali77anchchaa malatee. ⁴⁶ He

zali77anchchay daro al77o inqquwaa demmiide, biide barew de7iyaawaa ubbaa zali77iide, A shammeedda.

Dabbaa Leemisuwaa

⁴⁷ “Qassi saluwaa kawutethay ubba qommo moliyaa oyqqiyaa, abbaan yegetteedda dabbaa malatee. ⁴⁸ Molii dabbaa kumeedda wode, moliyaa oyqqiyaa asatuu abbaappe gaxaa kesiide utteeddino; yaatiide lo77o moliyaa qoriide, yeggiyaa miishshaan yeggeeddino; shin iita moliyaa wora oleeddino. ⁴⁹ Wodiyaa wurssethaan hewaadan hanana; kiitanchchatuu yiide, nagaranchchatuwaa xillatuwaa gidoope qoriide, ⁵⁰ to7enna tamaan olanawantta; hewaan untunttu yeekkanawanttanne achchaa dhaqanawantta.

⁵¹ “Hawe ubbay hinttenttoo geleeddee?” yaagiide untuntta oochcheedda.

Untunttu, “E,” yaageeddino.

⁵² I, “Hewaa diraw, saluwaa kawutethaa xuura loythi eriyaa, higgiiyaa tamarissiyaa ubbay, bare miishshaa shiishshi wotheedda golliyaappe ooratha miishshaanne eca miishshaa shaakki kessiyaa izawa malatee” yaagi zaareedda.

Naazireeten Yesuusa Gakkeedda Ixuwaa (*Mar 6:1-6; Luq 4:16-30*)

⁵³ Yesuusi ha leemisatuwaa odi wurssowaappe guyyiyan, hewaappe denddiide, ⁵⁴ bare katamaa Naazireete beedda. Ayihuda woosa gollen tamarissiyaawaa siseedda asay maalalettiide, hawaadan yaageedda; “Hawe ha aadho eratethaanne Xoossay oothiyaa malaataa oothanaw wolqqaa haqappe akkeeddee?

⁵⁵ Hawe anaaxiyaa na7aa gidennee? A daaya Mayraamo gidekkee? A ishatauu Yayiqoobaa, Yooseefa, Simoonanne Yihudaa gidikkinoo?

⁵⁶ A michchatuu ubbay nuunanna de7ikkinoo? Yaatina, I ha eraa ubbaa haqappe demmeeddee?” yaageeddino. ⁵⁷ Unttuntu I giyaabaa akkennaan ixceeddino.

Shin Yesuusi he asaassi, “Nabii bare gadiyaninne bare soy asaan bonchchettenna; shin harasaa ubbaan bonchchettee” yaageedda.

⁵⁸ Unttuntu ammanibeenna diraw, Yesuusi daro malaataa he saan oothibeenna.

14

Xammaqiyaa Yohaannisa Hayquwaa

(Mar 6:14-29; Luq 9:7-9)

¹ He wode Galiilaa gadiyaa ayissiyaa Heroodise Yesuusabaa siseedda; ² yaatiide bare qoomatuwaassi, “Hawe hayquwaappe denddeedda Xammaqiyaa Yohaannisa; Xoossay oothiyaa wolqqaama malaataa I oothiyaawe hewaassa” yaageedda.

³ Ayissi gooppe, Heroodisi bare ishaa Piliphphoosa machchatti Heeroodiyaadi gaasotaan Yohaannisa oythi qashissiide, qasho gollen yeggi wotheedda. ⁴ Ayissi gooppe, Yohaannisi Heroodisa, “Neeni Heeroodiyaado, ne ishaa machchatto akkanaw higgii diggee” yaageedda. ⁵ Heroodisi Yohaannisa wodhanaw koyyeedda; shin Yihudaa asay nabiyaadan Yohaannisa xeelleedda diraw, asaw yayyeedda.

⁶ Shin Heroodisi yeletteedda gallassaa baalay gakkina, Heeroodiyaadi naatta asaa sinthaan duraade Heroodisa nashechchaw. ⁷ Heroodisi naatto, “Neena lo77eeddawaa ayaanne gidoope, taana oochcha; taani new immana” yaagiide iziw caaqqedda. ⁸ Naatta bare daay zoriyaa akkaade Heroodisa, “Xammaqiyaa Yohaannisa huuphiyaa ha wociitiyaan wothaade taw imma” yaagaaddu. ⁹ Kaatii aw qaretteedda; shin bare caaquwaa dirawunne barenanna maaddaan utteedda imathaa diraw, iziw Yohaannisa huuphii imettana mala azazeedda. ¹⁰ Kaatii kiittiide, Yohaannisa qoodhiyaa qasho gollen muucisseedda. ¹¹ Huuphiyaa wociitiyaan wothi ahiide, naattiw immeeddino; naatta he huuphiyaa bare aattikko afaaddu. ¹² Yohaannisa kaalliyaawanttu yiide, A anhaa afiide moogeeddino; hewaappe simmiide ha yewuwaa Yesuusaw biide odeeddino.

*Yesuusi Ichcheshu Sha77a Asaa Mizeedda
(Mar 6:30-44; Luq 9:10-17; Yoh 6:1-14)*

¹³ Yesuusi hewaa sisiide, wonggiriyaan geliide, hewaappe barekka asay baynnasaa beedda; asay hewaa sisiide, katamaappe denddiide, gediyan A kaalleeddino. ¹⁴ Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, daro asaa be7iide, he asaw qaretteedda; yaatiide untuntunna de7iyaa harganchchatuwaa patheedda.

¹⁵ Sa7ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyawanttu aakko yiide, “Hawe sa7ay asay baynnasaa; ha77i sa7ay qammidiggeedda; asay ubbay qeeri katamatuwaa biide, barenttoo

qumaa shammana mala, asaa moyizza” yaageeddino.

¹⁶ Shin Yesuusi untuntta, “Asay baanaw koshshenna; asaw meetettiyaabaa hinttenttu immite” yaageedda.

¹⁷ Untunttu zaariide A, “Nuussi hawaan ichcheshu ukithaappenne laa77u moliyaappe attin, haray baawa” yaageeddino.

¹⁸ Yesuusi untuntta, “Hewantta, haa taakko ahite” yaageedda. ¹⁹ Asay maataani uttana mala, Yesuusi azazeedda; ichcheshu ukithaanne laa77u moliyaa oyqqiide, saluwaa pude xeelliide, Xoossaa galateedda; he ukithaa menthiide, barena kaalliyaawanttussi immina, untunttu cora asaw gisheeddino. ²⁰ Asay ubbay miide kalleedda; atteedda suuppa dokkaa tammanne laa77u zambbeeliyaa kumeeddawaa dentheeddino. ²¹ Meedda asay macca asaanne naanaa paydennaan, ichcheshu sha77aa gidiyaawaa keena.

*Yesuusi Abbaa Bollanna Hameettiidde Beedda
(Mar 6:45-52; Yoh 6:15-21)*

²² Yesuusi cora asaa moyizziidde, barena kaalliyawantta wonggiriyaan geliide, bareppe sinthatiide, abbaappe hefintha pinnana mala azazeedda. ²³ Asaa moyizziide, Xoossaa woossanaw deriyaa huuphiyaa barekka keseedda; sa7ay qammi digginakka hewaan barekka de7ee. ²⁴ Shin wonggirii he wode, abbaa bollan de7ishshin, sintha bagganna carkkuu carkkiyaa diraw, beetay wonggiriya yaanne haanne sugee.

²⁵ Bayra kuttuu waassi simmina, Yesuusi abbaa bolla hamettiide, untunttukko yeedda. ²⁶ A kaalliyaawanttu abbaa bolla I hamettishshin be7i dagammiide, “Hawe moytilliyaa gidennee!” gi yayyiide waasseeddino.

²⁷ Shin Yesuusi ellekka untuntta, “Aynne baawa; taanattennee; yayyoppite!” yaageedda.

²⁸ Phexiroosi zaariide A, “Ta Godaw, hawe neena gidoope, taani haathaa bollanna neekko baana mala, taana azazaarikkii” yaageedda.

²⁹ Yesuusi Phexiroosa, “Haaya!” yaageedda.

Phexiroosi wonggiriyaappe wodhdhiide, haathaa bollanna hamettiide, Yesuusakko buussaa doommeedda. ³⁰ Shin carkkuwaa wolqqaa be7iide, yayyeedda; haathay barena mituwaa doommeedda wode, bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “Ta Godaw taana ashshaarikkii!” yaagi waasseedda.

³¹ He man77iyankka Yesuusi bare kushiyaa yeddi Phexiroosa oyqqiide, “Laa ha ammanuu laafeeddawoo! Ayissi sidhaaddii?” yaageedda.

³² Unttuntu laa77uu wonggiriyaan geleedda wode, carkkuu woppu geedda. ³³ Wonggiriya giddon de7iyaa A kaalliyaawanttu Yesuusa, “Neeni Xoossaa Na7aa gideeddawe tuma” yaagiide aw goyinneeddino.

Yesuusi Gensaareexen Hargganchchaa Patheedda
(Mar 6:53-56)

³⁴ Unttuntu abbaa pinniide, Gensaareexa geetettiyaa gadiyaa gakeeddino. ³⁵ He gadiyaa asay Yesuusa gidiyaawaa ereeddino; hewaa heeraa gadiyaa ubbaa kiittiide, harggiyaa

asaa ubbaa aakko aheeddino. ³⁶ Harggiyaa asay A mayuwaa macaraa xalalaa bochchana mala, A woosseeddino; A mayuwaa macaraa bochcheedda ubbaykka paxeedda.

15

Aawatuwaa Wogaabaa (Mar 7:1-13)

¹ Hewaappe guyyiyan, higgiiya tamarissiyaa itti itti asayne Parisaawatuu Yeerusalaameppe Yesuusakko yiide, ² “Neena kaalliyawanttu ayissi nu aawotuwa wogaa bayzziinoo? Ayissi gooppe, untunttu qumaa maanaappe kasetiide, barenttu kushiya meecettikkino” yaageeddino.

³ Yesuusi zaariide, untuntta hawadaan yaageedda; “Hinttenttu hintte wogaa diraw, Xoossaa azazuwaa poliyaawaa ayissi ixxiitee?

⁴ Ayissi gooppe Xoossay, ‘Ne aabbanne ne daayo bonchcha’ qassi, Bare aabba woy bare daayo boriyaawe hayqqo yaageedda. ⁵⁻⁶ Shin hinttenttu, ‘Itti asay bare aabba woy bare daayo maaddiyaabay barew de7iina, “Hewe Xoossaa” gooppe, bare aabba woy bare daayo bonchchanaw bessenna’ yaagiita; yaatiide hinttenttu hinttenttu wogaa polanaw Xoossaa qaalaw azazettikkita. ⁷ Ha lo77a malatiyaa iita asatoo, Isiyaasi balennaan hinttenttubaw timbbitiyaa odiidde,

⁸ ‘Xoossay hawadaan yaageedda;

“Hawe asay taana

bare bolla doonan bonchchee;

shin untunttu wozanay
taappe haakuwan de7ee.

⁹ Asay taw mela goyinnee;
ayissi gooppe, asay ootheedda azazuwaa
Xoossaa higgiya malatissiide
tamaarisseeddino” geedda’ ”
yaageedda.

Asaa Tunissiyaawantta
(Mar 7:14-23)

¹⁰ Yesuusi daro asaa barekko xeesiide,
“Sisitenne akeekite; ¹¹ asaa tunissiyaawe
doona giddo geliyaawaa gidenna; shin
asaa tunissiyaawe doonaappe kesiyaawaa”
yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyan, A kaalliyawanttu aakko
yiide, “Parisaawatuu neeni haasayeeddawaa sisi-
ide, hanqqetteeddawaa akeekay?” yaageeddino.

¹³ Shin Yesuusi zaariide, “Saluwan de7iya
ta Aabbu tokkibeenna mithaa ubbay
shodettanawaa. ¹⁴ Unttunttoo hirggoppite;
unttunttu qooqaa kaaletthiyaa qooqatuwaa;
qooqay qooqaa kaaletthooppe, laa77uukka ollaan
kunddee” yaageedda.

¹⁵ Phexiroosi zaariide, “Ha leemisuwaa bilethaa
nuussi odaarikkii” yaageedda.

¹⁶ Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda;
“Hinttenttoo qassi ha77i gakkanawukka ge-
libeennee? ¹⁷ Doonaanna geliyaa ubbay uluwaa
giddo biide, qassi uluwaappe kare kesiyaawaa
erikkitee? ¹⁸ Shin doonaappe kesiyaawe
wozanaappe kesee; asaa tunissiyaawe hewaa

malaa. ¹⁹ Ayissi gooppe, wozanaa giddoppe iita qofay, wodhiyaawe, woshummiyaawe, qassi woshummanaw kajjeeliyaawe ubbay, wuu77iyaawe, wordduwaan markkattiyaawe, borii kesee. ²⁰ Hewaa malatiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, meeccibeenna kushiyaan miyaawe asaa tunissenna” yaageedda.

Kanaane Asa Gideedda Itti Maccawunni Ammanuwaa

(Mar 7:24-30)

²¹ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi hewaappe aggiide, Xiirroosanne Sidoonaa geetettiyaa katamatuu de7iya gadiya beedda. ²² Kanaane geetettiyaa gadiya maccawunna ittinna hewaappe Yesuusakko yaade, bare kooshshaa dhoqqu oothaade, “Ta Godaw, Daawita na7aw, taw qarettaarikkii; ta naatto iita ayyanay lo77enna oythaa oyqqeedda” yaagaaddu.

²³ Shin Yesuusi iziww ay qaalaanne qaattibeenna; A kaalliyawanttu aakko yiide, “Ha mishiratta nu geeduwaa kaalla kaallaade, bare kooshshaa dhoqqu oothaade odaw; hewaa diraw, neeni izo yeddaarkkii” yaagiide woosseeddino.

²⁴ Yesuusi zaariide, “Taani bayeedda dorssaw, Isra7eeliya asa xalalaw kiitettaaddi” yaageedda.

²⁵ Shin iza yaade, “Ta Godaw, taana maaddaarkkii!” yaagaade aw goyinnaaddu.

²⁶ Qassi I zaariide, “Naanaa qumaa akkiide, kana maraw oliyaawe lo77a gidenna” yaageedda.

²⁷ Mishiratta, “E ta Godaw, hewe tuma; shin haray atto kana maratuu barenttu godatuu miina, sampapaappe laaletteedda suuppaa miinotennee” yaagaaddu.

28 Yesuusi zaariide izo, “Ha mishirattee, ne ammanuu wolqqaama; neeni koyyeeddawaadan new hano” yaageedda. Izi naatta ellekka paxa aggaaddu.

Yesuusi Cora Hargganchchatuwaa Patheedda

29 Yesuusi hewaappe denddiide, Galiilaa Abbaa mataa beedda; qassi itti deriyaa bolla kesiide, hewaan utteedda. 30 Daro asay wobbatuwaa, qooqatuwaa, quunatuwaanne duudetuwaa, qassi hara coratuwaa aakko ahiide, A mataan wotheedda. Yesuusi untuntta patheedda. 31 Hewaa diraw, asay duudatuu haasayishshin, quunatuu suurishshin wobbatuu hamettishshin, qooqatuu xeellishshin be7i maalalettiide, Isra7eeliyaa Xoossaa galateeddino.

*Yesuusi Oyddu Sha77a Asaa Mizeedda
(Mar 8:1-10)*

32 Yesuusi barena kaalliyawantta barekko xeesiide, “Ha cora asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gami77eedda diraw, taani ha asaw qarettay; untunttoo ha77i miyaawe baawa. Qassi untunttu ogiyaan daaburiide kunddena mala, qumaa mizennaan untuntta mela yeddanawukka koyyikke” yaageedda.

33 A kaalliyawanttu zaariide Yesuusa, “Nuuni ha bazzuwan hawaa keena asaa kalissiyaa qumaa haqappe demmanee?” yaageeddino.

34 Qassi Yesuusi untuntta, “Hinttenttoo aappun ukithay de7ii?” yaagiide oochcheedda.

Untunttu, “Laappu ukithayenne moletuwaappe amareeddawanttu de7iino” yaageeddino.

³⁵ Yesuusi asaa, “Sa7aan uttite” yaageedda.
³⁶ He laappu ukithaanne moliyaa oyqqiide, Xoos-saa galateedda; menthereethiide barena kaalliyaawanttussi immeedda; qassi untunttu cora asaassi immeeddino.

³⁷ Asay ubbay miide kalleedda; miina atteedda laappu zambbeeliyaa kumeedda suuppaa A kaalliyawanttu dentheeddino. ³⁸ Meedda asay macca asaanne naanaa paydennaan, oyddu sha77a attuma asaa. ³⁹ Yesuusi asaa yeddowaappe guyyiyan, wonggiriyaan geliide, Megedoone geetettiyaa gadiya beedda.

16

Malaataa Be7anaw Oochcheedda Ooshaa (Mar 8:11-13; Luq 12:54-56)

¹ Itti itti Parisaawatuunne Saduqaawanatuu Yesuusakko yiide, A paaccanaw koyyeeddino; yaatiide barentta saluwaappe malaata bessana mala woosseeddino. ² Shin Yesuusi zaariide, untuntta hawadaan yaageedda; “Sa7ay qammiyaa wode hinttenttu, ‘Saluu zo77eedda diraw, sa7ay shammanawaa’ yaagiita; ³ wonttumaathan qassi, ‘Saluu zo77iide gubbaneedda diraw, hachche iray bukkanaawaa’ yaagiita; saluwaa xeelliide, sa7ay hananawaa eranaw danddayiita; shin ta yuussaa wodiya malaataa shaakki eranaw danddaykkitee? * ⁴ Ha wodiya asay iitaynne woshummiyaawe, Xoossaw ammanettenawe, malaataa koyyee; nabiya Yoonasa malaataappe attin, hara

* **16:3** Itti itti Geeshsha Maxaafaa beni bilethatuwan Yesuusa gaalatu ha paydatuwan baawa.

malaatay aw imettenna” yaageedda. Hewaappe simmiide, untuntta aggiide beedda.

Parisaawatuwanne Saduqaawanatuwaa
Irshshuwaa
(Mar 8:14-21)

⁵ A kaalliyawanttu abbaa pinneedda wode, qumaa afanawaa dogeeddino. ⁶ Yesuusi untuntta, “Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduqaawanatuwaa irshshuwaappe hinttentta eriide naagettite” yaageedda.

⁷ Untunttu barenttu gidдон, “I hawaa yaagiyaawe nuuni qumaa ahibeenna diraassa” yaagiide haasayaa doommeeddino.

⁸ Shin untunttu giyaawaa Yesuusi eriide, “Ha ammanuu pacceddawanttoo, qumay bayinna diraw, ayissi hinttenttu gidдон haasayiitee?

⁹ Ha77ikka hinttenttoo gelibeennee? Taani ichcheshu ukithaa ichcheshu sha77a asaa mizaade kalisseeddawaa, qassi hinttenttu aappun zambbeeliyaa kunthiide atteedda suuppaa dentheedditentto wozanaa aathikkitee?

¹⁰ Woy taani laappu ukithaa oyddu sha77a asaa miza kalisseeddawaa, qassi hinttenttu aappun zambbeeliyaa kunthiide atteedda suuppaa dentheedditentto wozanaa aathikkitee? ¹¹ Taani hinttentta Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduqaawanatuwaa irshshuwaappe naagettite giyawaappe attin, ukithaabaa hinttenttoo haasayabeennaawaa hinttenttu waaniide akeekikkitee?” yaageedda.

¹² A kaalliyawanttu Yesuusi barenttoo odeed-dawaa, Parisaawatuwaa timirttiyaappenne Saduqaawanatuwaa timirttiyaappe untunttu

naagettana mala odettowaappe attin, munaqaan tigiya irshshuwaappe naagettana mala gidennaawaa he wode akeekeddino.

*Phexiroosa Ammanuwaanne Markkatethaa
(Mar 8:27-30; Luq 9:18-21)*

¹³ Yesuusi Qiisaariyaa Piliiphphoosa geetettiyaa gadiya gakkeedda wode, barena kaalliyaawantta, “Asay taana, Asa Na7aa oona gii?” yaagiide oochcheedda.

¹⁴ A kaalliyawanttu zaariide, “Neena itti itti asay, Xammaqiyaa Yohaannisa yaagee; haranttu qassi Eelaasa yaagiino; qassi haranttu Ermiyaasa woy nabatuwaappe ittuwaa yaagiino” yaageeddino.

¹⁵ Yesuusi untuntta, “Yaatina hinttenttu taana oona giitee?” yaageedda.

¹⁶ Simooni Phexiroosi zaariide, “Neeni de7uwa Xoossaa Na7aa Kiristtoosa” yaageedda.

¹⁷ Yesuusi zaariide, hawadaan yaageedda; “Yoona na7aa Simoonaa, hawaa new saluwan de7iya ta Aabbu erisseeddawaappe attin, asay ooninne neena erissibeenna diraw, neeni anjjetteeddaawaa. ¹⁸ Phexiroosaa, taani new oday; neeni shuchchaa; taani ha zaallaa bolla ta woosa golliya keexxana; ta woosa golliya haray atto, Si7ooliyaa wolqqaykka xoonanaw danddayenna. ¹⁹ Taani new saluwaa kawutethaa qulppiyaa immana; neeni sa7an hano goowe ubbay saluwan Xoossaa sinthan hanana; shin neeni sa7aan hanoppo geeddawe saluwanka hanenna” yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyan, I Kiristtoosa gideed-dawaa A kaalliyawanttu oossinne odenna mala, untuntta azazeedda.

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabanne Hayquwaabaa Koyro Oduwaa Odeedda

(Mar 8:31-33; Luq 9:22-27)

²¹ He wodiyaappe doommiide Yesuusi, “Taani Yeerusalaame biina, taana cimatu, qeesatuwaa kaappatuunne higgia tamarissiyaawanttu darii waayissanaw bessee; untunttu taana wodhanawunne taani heezzenno gallassi hayquwaappe denddanaw bessee” yaagiide, barena kaalliyaawanttussi geeshshiide oduwaa doommedda.

²² Phexiroosi A itti bagga zaariide, “Ta Godaw, Xoossay neena hewaappe ashsho; hawe ne bolla ubbakka yeenna” yaagiide A zoranaw doommedda.

²³ Shin Yesuusi guyye simmiide Phexiroosa, “Ha Seexaanaw, neeni ta matappe kichcha; neeni asay dosiyaawaa qoppiyaawaappe attin, Xoossay dosiyaawaa qoppenna diraw, taw dhubo gidaadda” yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Bessiyaa Ogiyaa

(Mar 8:34-9:1; Luq 9:23-27)

²⁴ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi barena kaalliyawantta hawadaan yaageedda; “Taana kaallanaw koyyiyaa uray de7ooppe, barena kaado; yaatiide bare masqqaliyaa tookkiide, taana kaallo. ²⁵ Ayissi gooppe, bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyaa uray bayizzanawaa; shin bare shemppuwaa ta diraw bayizziya

uray ashshanawaa. ²⁶ Itti uray sa7an de7iya ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa bayizzooppe, A ayaa maaddanee? Woy itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayii? ²⁷ Ayissi gooppe, taani, Asa Na7ay, ta Aabbu bonchchuwan ta kiitanchchatuwaanna yaana hanay; asaa ubbaw he wode A oosuwaa gatiyaa immana. ²⁸ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; amareedda asatu, taani, Asa Na7ay, kaatiyaa gidaade yiyaawaa be7ana gakkanaw, hayqqennawanttu hawaan de7iino” yaageedda.

17

Yesuusa Malay Laametteedda

(Mar 9:2-13; Luq 9:28-36)

¹ Yesuusi usuppun gallasaappe guyyiyan, barenanna Phexiroosa, Yayiqoobanne, Yayiqooba ishaa Yohaannisa akkiide, untunttu xalalaa wogga deriyaa huuphiyaa kesseedda. ² Qassi untunttu xeellishshin, untunttu sinthaan laametteedda; A deemuu awayfiyaadaan poo7eedda; A mayuukka poo7uwaadan phooleedda. ³ Musenne Eelaas Yesuusanna haasayishshin, ha heezzu A kaalliyawanttu be7eeddino. ⁴ Phexiroosi Yesuusa, “Ta Godaw, nuuni hawaan de7iyaawe nuussi lo77a; neeni dosooppe, nuuni hawaan heezzu daasiyaa ittuwa new, ittuwa Musew, ittuwa Eelaasaw keexxana” yaageedda.

⁵ I haasayishshin, poo7iyaa shaarii yiinne untuntta kammi aggeedda; shaariyaa giddoppe,

“Hawe taani siiqiya taana nashechchiya ta Na7aa; I giyaawaa sisite” giya qaalay yeedda.

⁶ A kaalliyawanttu he qaalaa siseedda wode, daro yayyiide, guufanni aggeeddino. ⁷ Yesuusi untunttukko yiide, untuntta bochchiide, “Dend-dite; yayyoppite” yaageedda. ⁸ Untunttu dhoqqu giide xeelliyaa wode, Yesuusa xalalaappe attin, hara asaa oonanne be7ibeykkino.

⁹ Untunttu deriyaappe wodhdhishshin, Yesuusi untuntta, “Taani Asa Na7ay, hayquwaappe denddana gakkanaw, ha hinttenttu be77eeddawaa oossinne odoppite” yaagiide azazeedda.

¹⁰ A kaalliyawanttu Yesuusa, “Yaatina, hig-giyaa tamarissiyaawanttu ayissi, ‘Eelaas kaseti-de yaanaw bessee’ giinoo?” yaagiide oochcheeddino.

¹¹ I zaariide yaageedda; “Eelaas kaset yiide, ubbabaa giigissanawaa. ¹² Shin taani hinttent-too oday; Eelaas hawaappe kase yidiggeedda. Hewode asay A, barenttoo koyyeeddawaadan ubbaa ootheeddawaappe attin A eribeykkino; hewaadankka, qassi taana, Asa Na7aa, asay waayissanawaa” yaageedda.

¹³ A kaalliyawanttu he wode barenttoo Yesuusi Xammaqiyaa Yohaannisabaa odiyaaawaa akee-keeddino.

*Yesuusi Iita ayyanay Oyqqeedda Na7aa
Patheedda
(Mar 9:14-29; Luq 9:37-43)*

¹⁴ Unttuntu daro asaakko yeedda wode, itti bitani Yesuusakko yiide, A sinthaan gulbbatiide, ¹⁵ “Ta Godaw, ta na7aa wozanaa bayizziyaa harggii oyqqina, I daro wode tamaan, qassi daro wode haathan kunddiyaa diraw, I darii sakettee; A pathaarikki. ¹⁶ Neena kaalliyawanttukkokka A ahaaddi; shin pathanaw danddayibeykkino” yaageedda.

¹⁷ Yesuusi zaariide unttunta, “Ammanenna ha wodiyaa geella asaw! Taani hinttenanna awude gakkanaw de7anee? Qassi hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Na7aa taakko haa akkiide yiite” yaageedda. ¹⁸ Yesuusi iita ayyaana, “Aappe kesa” giide azazina, iita ayyanay na7aappe kesi aggeedda; ellekka na7ay paxi aggeedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyan, A kaalliyawanttu barenttu xalala Yesuusakko yiide, “Nuuni iita ayyaana kessanaw ayissi danddayibeykkoo?” yaageeddino.

²⁰ Yesuusi unttunta yaageedda; “Hewe hinttenttu ammanuu guuxxeedda diraassa; taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttoo sannaaficiyaa geetettiyaa guutha mithatti ayfiya keena ammanuu de7into, hinttenttu ha deriyaa, ‘Hawaappe yaa shiiqa’ yaaginto I shiiqana; hinttenttu ayaanne oothanawukka danddayanita. ²¹ Shin hawaa malaa woosaappenne xoomaappe harabay kessanaw danddayenna” yaageedda.

Yesuusi Bare Hayquwaabaa Laa7enthuwaa

*Odeedda**(Mar 9:30-32; Luq 9:43-45)*

²² A kaalliyawanttu Galiilaan, ittippe shiiqi utti de7ishshin, Yesuusi untuntta, “Taana, Asa Na7aa, asay asaw aathiide immana. ²³ Asay taana wodhanawaa; hewaappe guyyiyan taani heezzenhiyaa gallassi hayquwaappe denddana” yaageedda. A kaalliyawanttu daro qaretteeddino.

Geeshsha Golliyaa Giiraa Giiriyawaa

²⁴ Yesuusinne A kaalliyawanttu Qifirinaa-hooma katamaa yeedda wode, Geeshsha Golliyaassi qaraxaa akkiyawanttu Phexiroosakko yiide, “Hinttentta tamarissiyaawe Geeshsha Golliyaa giiraa giirenee?” yaageeddino.

²⁵ I zaariide, “Giiree” yaageedda.

Phexiroosi soy geledda wode, Yesuusi kasetiide A, “Simoonaa, ne qofay ayee? Ha sa7aa kaatatuu qaraxaa woy giiraa ooppe akkiinoo? Barenttu gadiya asaappe akkiinoo woy hara gadiya asaappe akkiinoo?” yaageedda.

²⁶ Phexiroosi, “Hara gadiya asaappe akkiino” yaageedda.

Yesuusi Phexiroosa, “Yaatooppe, gadiya asay giiranaw bessenna. ²⁷ Shin nuuni ha asatuwa hanqqethanaw koyyokko; neeni abbaa baade aani dabbaa yegga; yaataade koyro kesiyaa moliyaa oyqqaade, A doonaa pooqiyaa wode, giiraw gidiyaa miishshaa neeni demmana. Hewaa akkaade, ta giiraanne ne giiraa untunttoo imma” yaageedda.

18

Ubbaappe Aadhdhiyaawe Oonee?

(Mar 9:33-37; Luq 9:46-48)

¹ A kaalliyawanttu Yesuusakko he wode yiide, “Saluwaa kawutethaan ubbaappe aadhdhiyaawe oone?” yaageeddino.

² Yesuusi itti guutha na7aa xeesi untunttu giddon essiide, hawadaan yaageedda; ³ “Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Xoossaakko hinttenttu simmiide, guutha naanaadan hanana dhayooppe, saluwaa kawutethaa ubbakka gelanaw danddayikkita. ⁴ Simmi ha guutha na7aadan, barena kawushshiyaa ooninne saluwaa kawutethaan ubbaappe aadhdhiyaawaa. ⁵ Qassi hawaa mala na7aa ta sunthaan mokkiyaa ooninne taana mokkee. ⁶ Shin taana ammaniyaa ha guutha naanaappe ittuwa balethiya ooninne, gaacciyaa wogga woxaa bare qoodhiyaan qachchiide, abbaa ciimmuwaan mitettiyaawe aw lo77a.

Dhubuwaassi Gaaso Gidiyaawaa

(Mar 9:42-48; Luq 17:1-2)

⁷ “Alamii asaa dhubbiyaa diraw, sa7aw aayyero; ayissi gooppe, dhubbiyaabay yuussaa aggenna; shin dhubuu A gaasotaan yiyaa uraw aayyero.

⁸ “Neena kushii woy ne gedi neena balethooppe, neeppe qanxxa ola; neeni laa77u kushiyaannanne laa77u gediyaanna medhinaa tamaan olettiyaawaappe wobba woy duuxa kushiyaanna medhinaa de7uwaa geliyaawe new lo77a. ⁹ Qassi ne ayfii neena balethooppe,

neeppe wooca kessa ola; neeni laa77u ayifiyanna Gaannamiyaa tamaan olettiyaawaappe itti ayifiyanna medhinaa de7uwaa geliyaawe new lo77a.

¹⁰ “Hinttenttu ha guuthatuwappe ittuwanne kadhenna mala, hinttentta naagite; ayissi gooppe, taani hinttenttoo oday; saluwan untunttu ki-itanchchatuu ubba wode, saluwan de7iya ta Aabbu sinthaan de7iino. ¹¹ Ayissi gooppe, taani, Asa Na7ay, bayeeddawaa ashshanaw yaaddi.

Bayeedda Dorssaa Leemisuwaa
(Luq 15:3-7)

¹² “Itti asaw xeetu dorssatuu de7iyaawanttuppe ittuu bayooppe, udduppu tammanne uddup-punuwaa deriyaan aggiide, he bayeeddawaa koyyanaw beennee? Hinttenttu waagiitee?

¹³ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; I demmooppe, bayibeenna udduppu tammanne udduppu dorssatuwaappe aathiide, he itti dorssaan nashettee. ¹⁴ Hewaadankka, saluwan de7iya hinttenttu Aabbu ha guuthatuwappe ittuu bayanawaakka koyyenna.

Bayzzedda Asaassi Oothanaw Bessiyaabaa

¹⁵ “Ne ishay neena naaqqooppe, neerekkaa aakko baade, A naaquwaa aw oda; I newaa sisooppe, ne ishaa balaappe zaaraadda. ¹⁶ Shin I newaa sisennaan ixxoopspe, laa77u woy heezzu markkay markkattowaan yewuu ubbay tumattiyaa diraw, hara itti woy laa77u asaa neenanna ittippe afa. ¹⁷ I untunttubaa sisennaan ixxoopspe, ubbabaa ammaniyaa asaw oda; qassi ammaniyaa asay giyaawaakka I sisennaan

ixxooppe, ammanenna asaadaaninne qaraxaa shiishshiyaa asaadan A payda.

¹⁸ “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; neeni sa7aan hano goowe ubbay saluwan Xoossaa sinthaan hanana; shin neeni sa7aan hanoppo geeddawe saluwankka hanenna.

¹⁹ “Qassikka taani hinttenttoo oday; hintteppe laa77u uray sa7an Xoossaa woossiyaawaan ay yewuwaaninne itti wozanaa gidoope, saluwan de7iya ta Aabbu hewaa hinttenttoo immana.

²⁰ Ayissi gooppe, laa77u uray woy heezzu uray ta sunthaan shiiqiyaasaan, taani hewaan untuntu gidduwan de7ay” yaageedda.

Atto Giyaawaa

²¹ Phexiroosi; he wode Yesuusakko yiide, “Godaw, ta ishay taana aappu kaalla naaqqooppe taani aw atto gaanaw bessii? Laappunuwaa gakkanaw naaqqineeyee?” yaagiide A oochcheedda.

²² Yesuusi zaariide A, “Gidenna, taani neena laappun tammu kaalla laappunuwaa gayippe at-tin, laappunuwaa xalalaa giikke.

²³ “Ayissi gooppe, saluwaa kawutethay bare qoomatuwaanna miishshaa heetettanaw qoppeedda kaatiyaa bessee.

²⁴ He kaatii miishshaa heetettanaw doommeedda wode, daro miiloone biraa acuu de7iyaa itti bitaniyaa aakko aheeddino.

²⁵ Shin he qoomaw acuwaa ciggiyaawe dhayina, A goday he acuwaa cigganaw, A machchattanne iinne A naanay, qassi aw de7iya ubbabay zali77ettana mala,

A azazeedda. ²⁶ Hewaa diraw, qoomay bare godaa sinthaan gulbbatiide, ‘Ta godaw, hayyagodo guutha wodiya naagarikkii; taani new ubbabaakka ciggana yaagiide A woosseedda. ²⁷ A goday aw qarettiide, A yeddi aggeedda; A acuwaakka aw maarii aggeedda.

²⁸ “Shin he qoomay kesiide, bare laggethaa qoomatuwaappe ittuu bareppe xeetu biraa sant-timiyaa tal77eeddawaanna gakettiide, ‘Ne bolla de7iya ta miishshaa cigga’ yaagi oyqqiide, A cuulleedda.

²⁹ “Yaatina he A laggethaa qoomay A sinthaan gulbbatiide, ‘Ha77i ta7ishay guutha wodiya naagarikkii; taani new ubbabaakka ciggana’ yaagiide A woosseedda.

³⁰ “Shin ixxi akki biide, A laggethay he acuwaa qanxxana gakkanaw, qasho golle gelisseedda. ³¹ Hewaa diraw, A laggethaa qoomatuu hewaa be7iide, daro yiloteeddino; barenttu godaakko biide, I ootheedda ubbabaa aw odeeddino.

³² “Hewaappe guyyiyan, goday he qoomaa xeesiide, ‘Ha iita qoomaw, neeni taana woosseedda diraw, taani he acuwaa ubbaa new maaraa aggaaddi. ³³ Taani new he acuwaa maareeddawaadaan, neenikka ne laggetha qoomaw maaranaw bessennee?’ yaageedda. ³⁴ Hewaappe simmiide aw daro hanqqettiide, bare acuwaa ubbaa I ciggi wurssana gakkanaw, paxa kaa7ettana mala, qasho golle gelisseedda.

³⁵ “Hinttenttu huuphiyan huuphiyan hinttenttu ishaw wozanappe atto gaana dhayooppe, he goday bare qoomaa ootheeddawaadan, saluwan

de7iya ta Aabbukka hinttentta hewaadan oothana” yaageedda.

19

Yesuusi Geluwaabanne Akaabaa Tamaaris-seedda

(Mar 10:1-12)

¹ Yesuusi he haasayaa wurssowaappe guyyiyan, Galiilaappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefinthan de7iya Yihudaa gadiya beedda. ² Daro asay A kaalliide beeddawaa hewaan patheedda.

³ Itti itti Parisaawatuu paaccanaw Yesuusakko yiide, “Itti asay ay gaasuwaaninne, bare machchatto yeddanaw nu higgii azazii?” yaagiide A oochcheeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; “Xoossay koyro untuntta medhdhiidde, attumawaanne maccawunno ootheedda.

⁵ Hewaa diraw, ‘Itti asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittippe de7ee; untunttu laa77uu itti asaa gidiino’ yaagiyaa qaalaa nabbabibeykkitee? ⁶ Hewaa diraw, untunttu itti asa gidiyaawaappe attin, laa77u asa gidikkino; hewaa diraw, Xoossay ittippe de7anaadan gathowaa asay shaakkoppo” yaageedda.

⁷ Parisaawatuu Yesuusa, “Yaatina, Muse ayaw itti uray bare machchatto pirimaa peedhiide yeddana mala azazeeddee?” yaageeddino.

⁸ Yesuusi zaariide, “Hinttenttu hinttenttu machchatuwaa yeddana mala, Muse hinttentta

azazeeddawe, hinttenttu odina sisenna guzuma gido diraappe attin, koyro hewaa mala gidenna. ⁹ Taani hinttenttoo oday; bare machchatto woshummennaan de7ishshin yeddiide, hararo akkiya ooninne woshumme; haray yeddeeddawunno akkiyawekka woshumme” yaageedda.

¹⁰ Yesuusa kaalliyawanttu A, “Asinaa gidduwaninne machchatti gidduwaan de7iya wogay hewaa mala gidoope, akkennaaninne gelennaan de7iyaawe lo77a” yaageeddino.

¹¹ Shin Yesuusi untuntta yaageedda; “Hewaa mala timirttii Xoossay immowanttussappe attin, asaa ubbaassa gidenna; ¹² ayaw gooppe, barenttu daayi uluwaappe yelettiyaa wodekka, shuufa gideeddawanttu de7iino; qassi asay qaaratina mureesa gideeddawanttu de7iino; qassi saluwaa kawutethaa diraw, barentta shuufa udeeddawanttu de7iino; ha timirttiyaa akkanaw danddayiyaawe ooninne akko” yaageedda.

*Yesuusi Qeeri Naanaa Bolla Bare Kushiya
Wotheedda
(Mar 10:13-16; Luq 18:15-17)*

¹³ Yesuusi he wode bare kushiya guutha naanaa bolla wothiide, Xoossaa woossana mala, itti itti asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyawanttu he asaa ahenna mala hanqqetteeddino. ¹⁴ Shin Yesuusi, “Qeeri naanay taakko yiyaawaa diggoppite; ayaw gooppe, saluwaa kawutethay hewanttu malaassa” yaageedda.

¹⁵ Hewaappe simmiide bare kushiyaaw untuntuntu bolla wotheeddawaappe guyyiyan, hewaappe bashi beedda.

Yalaga, Dure Bitaniyaa Ooshaa
(Mar 10:17-31; Luq 18:18-30)

¹⁶ Itti bitani Yesuusakko yiide, “Tamaaris-siyaawoo, taani medhinaa de7uwaa demmanaw lo77obaa ayaa oothoo?” yaageedda.

¹⁷ Yesuusi A, “Lo77obay ayentto taana ayaw oochchay? Ittuwaa xalalay lo77a; shin neeni medhinaw de7anaw koyyoope, azazatuwaa naaga” yaageedda.

¹⁸ Bitani, “Haqawantta?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide, “Wodhoppa; woshummoppa; wuu77oppa; wordduwaa markkattoppa; ¹⁹ ne aabbanne ne daayo bonchcha; ne shooruwaakka ne huuphiyaadaan siiqa” yaageedda.

²⁰ He yalaga bitani Yesuusa, “Taani hewaa ubbaakka guuthatethaappe doommaade naagaaddi; yaatina, taw pacciyaawe ayee?” yaageedda.

²¹ Yesuusi bitaniyaa, “Neeni polo asa gidanaw koyyoope, baade new de7iyaawaa zali77aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwan durettana; yaataade yaade taana kaalla” yaageedda.

²² Shin he yalaga bitani hewaa siseedda wode, I daro dure gidiyaa diraw, qarettiidde bashi beedda.

23 Yesuusi barena kaalliyaawanttussi, “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; dure asay saluwaa kawutethaa gelanawe daro meto gidanawaa.

24 Taani gujjaadekka hinttenttoo oday; dure asay Xoossaa kawutethaa gelanaappe, gaaluu marppiyaa lukuwaanna aadhdhanawe matattee” yaageedda.

25 A kaalliyawanttu hewaa sisi maalalettiide, “Yaatina, ooni attanaw danddayii?” yaageeddino.

26 Yesuusi untuntta caddi xeelliide, “Hawe asaw danddayettenna; shin Xoossaw ubbabay danddayettee” yaageedda.

27 Phexiroosi he wode zaariide Yesuusa, “Be7a, nuuni nuussi de7iya ubbabaa bashiide, neena kaalleeddo; yaatiide nuuni ayaa demmaneeshsha?” yaageedda.

28 Yesuusi untuntta hawadaan yaageedda; “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani, Asa Na7ay, ooratha gadiyan ta kawutethaa oydiyaan uttiyaa wode, taana kaalleedda hinttenttukka tammanne laa77u Isra7eeliya zaratuwaa bolla pirddanaw, tammanne laa77u kawutethaa oydiyaan uttanita.

29 Ta sunthaa diraw, golliya woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeedda ooninne, xeetu dakkuwaappe daruwaa akkana; qassi medhinaa de7uwaakka laattana. 30 Shin coratuu ha77i sinthateeddawanttu guyyetanawantta; qassi coratuu ha77i guyyen de7iyaawanttu sinthatanawantta.

20

*Woyiniyaa Turaa Giddon Oothiyya
Oosanchchatuwaa Leemisuwaa*

¹ “Saluwaa kawutethay woyiniyaa geetettiyya turaa gidduwaa oothiyaawantta uniyaa oosissanaw, wontta guuraan kaseedda woyiniyaa turaa godaa bessee. ² I he oosanchchatoo hachche hachche ootheeddawaa wolqqaa gatiyaa cigganaw untuntunna giigiide, bare woyiniyaa turaa gidduwaa oosissanaw untuntta yeddeedda.

³ “Qassi heezzu saatiyaa gidoode kesiide, oosuu baynnaan qocaan eqqeedda hara asatuwa be7iide, ⁴ untuntta, ‘Hinttenttukka qassi ta woyiniyaa turaa gidduwaa oothanaw biite; taani hinttenttoo bessiyaa gatiyaa ciggana’ yaageedda; hewaappe guyyiyan untunttu beeddino. ⁵ Laa7ethuwaakka usuppun saatiyaaninne udduppu saatiyaan kesiide, hewaadan ootheedda. ⁶ Tammanne itti saatiyaa heran I kesiyya wode, haranttu hewaan eqqeeddawantta demmiide, ‘Oosuwaa oothennaan kumentha gallassaa hawaan ayaw eqqi peeshedditee?’ yaageedda.

⁷ “Untunttu, ‘Nuuna oosissiyaa asay dhayeedda diraw eqqi peesheeddo’ yaageeddino.

“I, ‘Hinttunttukka qassi ta woyiniyaa turaa gidduwaa oothanaw biite’ yaageedda.

⁸ “Sa7ay omarssiyaa wode, woyiniyaa turaa goday oothiyaawanttu kaappuwaa, ‘Oosanchchatuwaa xeesaade, wurssethaan oosuwan geleeddawanttuppe doommaade koyro

geleeddawantta gakkanaw, untunttu oosuwaa dirgguwaa cigga' yaageedda.

⁹ “Tammanne itti saatiyaa heeran oosuwaa doommeeddawanttu yiide, huuphiyan huuphiyan oothiide peesheedda wolqqaa gatiyaa akkeeddino. ¹⁰ Koyro oosuwaa doommeedda asay yeedda wode, daruwaa akkanaw qoppeeddino; shin untunttukka huuphiyan huuphiyan barenttu oosuwaa wolqqaa gatiyaa akkeeddino. ¹¹⁻¹² Hewaappe guyyiyan, ‘Ha guyyeppe yeeddawanttu itti saatiyaa xalalaa ootheeddino; kumentha gallassaa daaburiide cawotteedda nuwaanna untunttu oosuwaa dirgguwaa qaraa oothaadda’ yaagiide barentta oosuwan gelisseeddawaa bolla zuuzummeeddino.

¹³ “Shin I untunttuppe ittuwa hawadaan yaageedda; ‘Ta laggew, taani neena naaqqabeykki; oothaade peesheedda wolqqaa gatiyaa taananna giigabeykkiyee? ¹⁴ Newaa akkaade ba; taani ha77i wurssethaan oosuwan geleeddawookka newaa keenaa immanaw koyyay. ¹⁵ Taani ta miishshaan ta koyyeeddawaadan oothanaw taw maatay baawee? Woy taani lo77a gideedda diraw, neeni qanaatay?’ yaageedda.

¹⁶ “Hewaadankka, qassi guyyeteeddawanttu sinthatanawantta; sinthateeddawanttu qay guyyetanawantta; ayaw gooppe, xeesetteeddawanttu cora; shin dooretteeddawanttu guutha” yaageedda.

Yesuusi Bare Hayquwaabaa Heezzenhuwaa Odeedda

(Mar 10:32-34; Luq 18:31-34)

¹⁷ Yesuusi Yeerusalaame biidde, ogiyaan barenanna biya tammanne laa77u barena kaalliyaawantta gaxaa kessiide, dumma untuntussi yaageedda. ¹⁸ “Be7ite, nuuni Yeerusalaame ha77i keseetto. Yaani taana, Asa Na7aa qeesatuwaa kaappatuwaassinne higgiiya tamarissiyaawanttussi aathiide immanawantta; untuntu ta bolla hayquwaa pirdaa pirdanawantta. ¹⁹ Qassi Ayihuda gidenna asaassikka taana aathiide immanawantta; he Ayihuda gidenna asay ta bolla qilliiccanawantanne taana lissuwan shocanawantta; yaatiide masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide, taana kaqqanawantta; taani heezzenhiyaa gallassi hayquwaappe denddana” yaageedda.

Zabiddiyoosa Naanaa Daayi Woosaa

(Mar 10:35-45)

²⁰ He wode Zabiddiyoosa naanaa daaya bare naanaanna Yesuusakko yaaddu; A sinthaan gulbataade ittibaa A woosaaddu.

²¹ Yesuusi izo, “Ayaa koyyay?” yaagiide oochcheedda.

Iza zaaraade, “Ha ta laa77u naanay ne kawutethaan ittuu neeppe ushechcha bagganna, qassi ittuu neeppe haddirssa bagganna uttino yaagaarikki” yaagaade woosaaddu.

²² Shin Yesuusi zaariide naanaa, “Hinttenttu ayaa woossanaw bessintto erikkita. Taana gakkiiya woliqqama metuwaa metootanitee?

Taani xammaqettana xinqqataa xammaqettanaw danddayiitee?” yaageedda.

Unttuntu, “E danddayana” yaageeddino.

²³ Yesuusi, “Taana gakkiiya woliqqaaama metuwaa tumakka hinttenttu metootanita; shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa bagganna uttanawantta dooranaw taw maatay baawa; shin he sa7ay ta Aabbu immanaw giigissi wotheeddawanttussa” yaageedda.

²⁴ Yokko tammu Yesuusa kaalliyawanttu hewaa siseedda wode, he laa77u ishatuwassi hanqqetteeddino. ²⁵ Shin Yesuusi untuntu ubbatuwakka barekko xeesiide, hawadaan yaageedda; “Ahizaabe asatuwaa kaappatuunne hawantta kaaletthiyaa asatu barenttu asaa ayissiyaawaa eriita. ²⁶ Hinttenttu gidduwaan hewaa mala gidenna; shin hinttenttu gidduwaan dhoqqatethaa koyyiyaa ooninne hinttenttoo qooma gidanaw bessee. ²⁷ Qassi hinttenttu gidduwaan ubbaappe bolla gidanaw koyyiaawe ooninne hinttenttoo ayle gidanaw bessee. ²⁸ Hewaadan taani, Asaa Na7ay, asaw oothanawunne daro asaa wozanaw ta shemppuwaa immanaw yeeddawaappe attin, asay taw oothana mala yabeykke” yaageedda.

*Yesuusi Laa77u Qooqatuwaa Patheedda
(Mar 10:46-52; Luq 18:35-43)*

²⁹ Yesuusinne A kaalliyawanttu Iyyarkkoppe kesishshin, daro asay untunta kaalleedda. ³⁰ Laa77u qooqa asatuu ogiyaa doonaan utteeddawanttu Yesuusi hewaanna aadhdhiyaawaa sisiide, barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide,

“Godaw, Daawita na7aw, nuussi qarettaarikkii” yaageeddino.

³¹ Daro asay untuntta, “Hayzzite” giide hanqqetteedda; shin untuntu barenttu kooshshaa darii dhoqqu oothiide, “Godaw, Daawita na7aw, nuuna maaraarikki!” yaageeddino.

³² Yesuusi ogiyaan eqqiide, untuntta xeesiide, “Taani hinttenttoo ayaa oothana mala koyyiitee?” yaageedda.

³³ Qooqatuu, “Godaw, nu ayfiyaa pathaarikki” yaageeddino.

³⁴ Yesuusi untunttoo garettiide, untuntu ayfiyaa bochcheedda; ellekka untuntu ayfii xeelli aggina, A kaallii aggeeddino.

21

Yesuusi Wolqqaama Bonchchuwan
Yeerusalaame Geleedda
(Mar 11:1-11; Luq 19:28-40; Yoh 12:12-19)

¹ Untuntu Yeerusalaame matiide, Debre Zayte geetettiyaa deriyaa lanqqiyan de7iya Beetefaage geetettiyaa qeeri katamaa gakkeeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantuppe laa77uwaa sinthaw kiittiide, ² untuntta hawadaan yaageedda; “Hinttentuppe sinthaan de7iya qeeri katamaa biite; hewaan itti haratta qashuwan de7ewunno izi maraanna hinttenttu bi simmo sankka demmanita; untuntta billiide, taw akki yiite. ³ Ooninne hinttentta oochchooppe, ‘Goday hawantta koyyee’ yaagite; ellekka I untuntta

yeddi agganawaa.” * 4-5 Timbbitiyaa odiyaa nabii,

“Xiyoone katamaa asaw,
 ‘Be7a, ne kaatii ashikke gidiide,
 hariyaa bolla, hare maraa bolla uttiide,
 neekko yee’ yaagite”
 yaagiide haasayeeddawe polettana mala, hawe haaneedda.

⁶ A kaalliyawanttu biide, Yesuusi barentta azazowaadan ootheeddino. ⁷ Harattonne hare maraa ahiide, barenttu mayuwaa untunttu zokkiyaan wotheeddino; hewaappe simmina Yesuusi toggeedda. ⁸ He cora asaappe dariya baggay bare mayuwaa ogiyaan hiixxeedda; qassi haranttu mithaa haythaa kar kariide, ogiyaan yeggeeddino. ⁹ Yesuusappe sinthanna hamettiiyaa cora asayenne qassi A geeduwaa kaalliyaa cora asay, barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Daawita na7ay galatetto!

Godaa sunthaan yiyaawe anjjetteddawaa!
 Xoossay galatetto!”
 yaageedda.

¹⁰ Yesuusi Yeerusalaame katamaa geleedda wode, katamaan de7iya asay ubbay, “Hawe oone?” yaagiide shabbiretteeddino.

¹¹ Asay, “Hawe Galiilaan de7iya Naazireete geetettiiyaa katamaappe yeedda nabiyyaa Yesuusa” yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyyaa Geleedda
(Mar 11:15-19; Luq 19:45-48; Yoh 2:13-22)

* **21:3** Goday: Haratuwaa godaa guussaa. **21:4-5** Zak 9:9
21:9 Maz 118:25,26

¹² Yesuusi Geeshsha Golliyaa geliide, hewaan zali77iyaawantanne shammiyaawantta ubbaa kare yedersseedda; qassi miishshaa laammiyaawanttu xaraphpheezaanne dogommuwaa zali77iyaawanttu oydiyaa guphi yeggiide, ¹³ untuntta, “Xoossaa Maxaafan, ‘Ta gollii Xoossaa woossiyaa golliyaa geetettana’ yaagettiide xaafetti utteedda; shin hinttenttu A bonqqiyaawanttu qosettiyaa gonggoluwaa kesseeddita” yaageedda.

¹⁴ Qooqatuunne gedi sileeddawanttu Yesuusakko Geeshsha Golliyaa yiina, I untuntta patheedda. ¹⁵ Shin qeesatuwaa kaappatuunne higgiiya tamarissiyaawanttu Yesuusi oothiyaa oorathabaa be7eedda wodenne, guutha naanay Geeshsha Golliyan barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Daawita na7ay galatetto” yaagiyaawaa be7eedda wode hanqqetteeddino.

¹⁶ Yaatiide Yesuusa, “Hawanttu giyaawaa sisay?” yaageeddino.

Yesuusi, “E sisay; Xoossaa Maxaafay, ‘Guutha naanaynne dhammiyaa naanay neena galatana mala, untuntta erissaadda’ yaagiyaawaa ubbakka nabbabibeykkitee?” yaageedda. ¹⁷ Yesuusi untuntta aggiide, he katamaappe Biitaaniyaa geetettiyaa katamaa biide, yaani aqeedda.

*Ayfi dhayeedda Balasiyaa Mithatto
(Mar 11:12-14,20-24)*

¹⁸ Yesuusi wontta guuraanna katamaa beedda diraw koshatteedda. ¹⁹ Ogiyaa doonaan itti balasiyaa geetettiyaa mithatto be7iide, iikko

beedda; bi gakkiiya wode he mithattin haythaa xalalaappe attin, ayfiya aynne demmibeenna; izo, “Laa7ethuwaa medhinawukka ayfoppa” yaagina, he balasatta man77iyan melaa aggaaddu.

²⁰ A kaalliyawanttu hewaa be7iide maalaletti-ide, “Ha balasatta waanaade itti kuthaan mela aggaaddee?” yaageeddino.

²¹ Yesuusi zaariide, “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; hinttenttu ammanuu de7iyaawanttanne sidhennawantta gidooppe, ha balasatto taani ootheddawaa mala xalalaa oothikkita; shin haray atto hinttenttu ha deriyaa, ‘Denddaade abbaan kundda’ ginttokka hanana; ²² hinttenttu ammaniide Xoossaa woossiyaawaa ayaa gidinttokka akkana” yaageedda.

Yesuusa Maatay Yeeddasaa

(Mar 11:27-33; Luq 20:1-8)

²³ Yesuusi Geeshsha Golliyyaa yiide tamarissishshin, qeesatuwaa kaappatuunne Ayihuda cimatu aakko yiide, “Neeni hawaa oothanaw new ay maatay de7ii? New ha maataa oone immeeddawee?” yaageeddino.

²⁴ Yesuusi zaariide untuntta, “Taanikka hinttentta ittibaa oochchana; hinttenttu taw hewaa odooppe, taani hawaa ay maataani oothaytantto, hinttenttoo odana; ²⁵ Yohaannisi xammaqiyyaa maatay haqappe yeeddee? Xoossaappe yeeddeyee asaappe yeeddee?” yaageedda.

Untunttu barenttu gidduwaan palumaa doommiide, “Nuuni, ‘Xoossaappe yeedda’ yaagooppe I nuuna, ‘Yaatooppe, Yohaannisi odeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?’ yaaganawaa. ²⁶ Shin

nuuni, ‘Asaappe yeedda’ yaagoope, asay ubbay Yohaannisi nabiya gideeddawaa eriya diraw, asaw yayyeetto” yaageeddino. ²⁷ Unttuntu Yesu-usaw, “Nuuni erokko” yaagiide zaareeddino.

Yesuusi, “Taanikka hawaa ay maataani oothay-tantto, hinttenttoo odikke” yaageedda.

Laa77u Naanaa Leemisuwaa

²⁸ “Shin hinttenttu ayaa qoppiitee? Laa77u naanay de7iya itti bitani de7ee; he bitani bayra na7aakko biide, ‘Ta na7aw, hachche baade ta woyiniyaa turaa ootha’ yaageedda. ²⁹ Na7ay zaariide, ‘Biikke’ geedda; shin guyyeppe bare wozanaan qoppi akkiide, woyiniyaa turaa oothanaw beedda. ³⁰ Aawuu yokko na7aakko biide, bayraw geeddawaadankka aw geedda; teefa na7ay zaariide, ‘Lo77a ta godaw’ yaageedda; shin bibeenna. ³¹ Ha laa77u naanaappe bare aawuu koyyeeddawaa ootheeddawe haqawee?” yaageedda.

Unttuntu, “Bayraa” yaageeddino.

Yesuusi untunta hawaadan yaageedda; “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; qaraxaa akkiyawanttunne woshummiyaawanttu hintteppe sinthatiide, Xoossaa kawutethaa gelana. ³² Ayissi gooppe, Xammaqiya Yohaannisi xillotethaa ogiyaa tamarissiidde, hinttekkoyiina, I giyaawaa ammanibeykkita. Shin qaraxaa akkiyawanttunne woshummiyaawanttu I giyaawaa ammaneeddino; hinttenttu haray atto hewaa be7iidikka, hinttenttu nagaraappe simmiide, I giyyawaa ammanibeykkita” yaageedda.

Woyiniyaa Turaa Giddon Oothiyaa
Goshshanchchatuwaa Leemisuwaa
(Mar 12:1-12; Luq 20:9-19)

³³ Qassikka Yesuusi hawaadan yaageedda; “Hara leemisuwaakka sisite; woyiniyaa geetettiyaa turaa tokkeedda itti bitani de7ee; woyiniyaa turaa yuushshi aathiide direedda; qassi he woyiniyaa gumi77iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyaa asaw adussa shuchchaa gimbbeedda. Hewaappe guyyiyan, kothaa oothiyaa asaw immiide, hara gade beedda. ³⁴ Woyiniyaa ayfiyaa maxiyaa wodii gakkina, barena gakkiiyawaa akkiide yaana mala, bare qoomatuwaa bare kothawatuwaakko kiitteedda. ³⁵ Kothaawatuu A qoomatuwaa oyqqiide, ittuwa wodheeddino; qassi yokkuwaa shuchchan phalqqeeddino. ³⁶ Qassikka he bitani kasewanttuppe dariya hara qoomatuwaa kiitteedda; kothawatuu he qoomatuwaakka kasewanttuwaadaan ootheeddino.

³⁷ “Shin wurssethaan I, ‘Ta na7aa untunttu bonchchanawantta’ yaagiide bare na7aa untunttukko kiitteedda.

³⁸ “Shin kothawatuu na7aa be7iide, barenttu gidduwaan, ‘Gadiyaa laattanawe hawaa; biide A wodhiide, gadiyaa nuuni laattana’ yaageeddino. ³⁹ Na7aa oyqqiide, woyiniyaa turaa gid-doppe gaxaa kessiide wodheeddino.

⁴⁰ “Simmi woyiniyaa turaa goday yiyaa wode, he kothawatuwaa wootanee?” yaagiide oochcheedda.

⁴¹ Unttuntu, “I he iita asatuwa wodhi wurssiide, woyiniyaa turay ayfiya wode barena gakkiiyawaa wodiyaan sheedhdhiyaa hara kothaawatuwaassi immana” yaageeddino.

⁴² Yesuusi untuntu hawadaan yaageedda;
 “ ‘Gimbbiyaawanttu kadhiide ixceedda shuchchay
 godaa xaphuwaa minissiyaa, ubbaappe aad-
 hdhiyaa shuchchaa gideedda.
 Hawe Goday ootheeddawaa;
 qassi nu xeelawukka maalalissiyaawaa’
 yaagiyaawaa Xoossaa maxaafaappe ubbakka
 nabbabibeykkitee?

⁴³ “Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; Xoos-
 saa kawutethay hintteppe akettiide, lo77o ay-
 fiyaa immiya asaw imettanawa. ⁴⁴ He shuchchaa
 bolla kunddiyaa ubbay me7erettana; qassi he
 shuchchay asaa bolla kunddoope, he kund-
 deedda uraa liiqissana” yaageedda.

⁴⁵ Qeesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu
 Yesuusi odeedda leemisuwaa siseedda wode,
 barenttuwaa haasayiyawaa ereeddino.

⁴⁶ Unttuntu Yesuusa oyqqanaw koyyeeddino;
 shin Yesuusa daro asay nabiya giide qoppi
 utteedda diraw, he asaw yayyeeddino.

22

Akaanne Geluwaa Oduwaa Leemisuwaa
(Luq 14:15-24)

¹ Yesuusi asaw laa7ethuwaa leemisuwan
 hawadaan yaagiide haasayeedda; ² “Saluwaa
 kawutethay bare na7aw machchiyaa immanaw

ubbabaa makkeedda kaatiyaa mala. ³ He kaatii bullachchaw odi wotheedda asatuwa xeesanaw bare qoomatuwaa kiitteedda; shin asatu yaanaw koyyibeykkino.

⁴ “Qassi hara qoomatuwaa, ‘Xeesetteed-dawantta, “Taani qumaa giigissaaddi; ta sanggatuunne ta modhdho miyatuu shuketteeddino; ubbabaykka maketteedda. Bulachchaa haa yiite” yaagite’ yaagiide kiitteedda. ⁵ Shin xeesetteeddawanttu koyyennaan ixxiide, barenttu oosoo beeddino; ittuu bare goshshaw biina, yokkuu bare zali⁷⁷ew beedda. ⁶ Atteeddawanttu qassi kaatiyaa qoomatuwaa oyqqi wadhdhiide wodheeddino.

⁷ “Kaatii daro hanqqetteedda; qassi bare wottaaddaratuwaa yeddiide, he shemppuwaa wodheeddawantta wodhissiide, untunttu katamaa guudisseedda. ⁸ Hewaappe guyyiyan, bare qoomatuwaa, ‘Bullachchay maketteedda; shin xeesetteeddawanttu bullachchaw bessiyaa asa gidikkino. ⁹ Hewaa diraw, wogga qadhdhaa biide, hinttenttu demmeedda asaa ubbaa bullachchaw xeesite’ yaageedda. ¹⁰ He qoomatuu qadhdhaa biide, barenttu demmeedda asaa ubbaa lo⁷⁷uwaa iitaa shiishshiide, bullachchaa daasiyaa kuntheeddino.

¹¹ “Shin kaatii qumaa maanaw utteedda asaa be⁷anaw geleeddda wode, bullachchaa mayuwaa mayyibeenna itti bitaniyaa hewaan be⁷iide, ¹² ‘Ta laggew, bullachchaa mayuwaa mayyennaan waanaade hawaa gelaaddii?’ yaagina bitani co⁷⁷u geedda.

13 “Hewaappe guyyiyan, kaatii bare qoomatuwaa, ‘Ha bitaniyaa kushiyaanne gediya qachchiide, kare dhumaa kessi olite; I hewaan yeekkananne achchaa dhaqana’ yaageedda.

14 “Ayissi gooppe, xesetteeddawanttu dara; shin dooretteeddawanttu guutha” yaageedda.

*Giiraa Wooti Giiranentto Oochcheedda Ooshaa
(Mar 12:13-17; Luq 20:20-26)*

15 Hewaappe guyyiyan, Parisaawatuu biide, A haasayaappe balaa demmiide, A oyqqana mala maqqetteeddino. 16 Qassi barentta kaalliyaawanttupenne Heroodisa baggatuwaappe amareeddawantta aakko kiitteeddino. Unttuntu, “Tamaarissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayaawaanne Xoossaa ogiyaa tumatethaan tamarissiyaawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaappe asaa shaakkakkanne dummayakka. 17 Ne qofay ayentto nuussi oda; nuuni Roome gadiya Kaatiyaa Qeesaarew giiraa giiriyawe wogeeyee woga gidennee?” yaageeddino.

18 Shin Yesuusi unttuntu iita qofaa eriide, “Ha lo77a malatiyaa iita asatoo, ayaw taana paacci-itee? 19 Giiraa giiriyaa miishshaa taana bessite” yaageedda. Hewaappe guyye unttuntu biraa santtimiyaa aw aheeddino. 20 I, “Ha malayenne sunthay oowee?” yaageedda.

21 Hewaappe simmiide unttunta oochchina, unttuntu, “Roome gadiya Kaatiyaa Qeesaarewaa” yaageeddino.

Hewaappe guyyiyan, Yesuusi unttunta, “Yaa-tooppe, Qeesaarewaa Qeesaaressi, Xoossaawaa

Xoossaassi immite” yaageedda. ²² Unttuntu hewaa siseedda wode, maalalettiide A aggiide beeddino.

Hayqqeeddawanttu Dendduwaabaa

(Mar 12:18-27; Luq 20:27-40)

²³ Hayqqeedda asay denddenna giyaa Saduqaawanatuwaappe itti itti asatuu he gallassi Yesuusakko yiide, hawadaan yaagiide, A oochcheeddino; ²⁴ “Tamaarissiyaawoo, Muse, ‘Itti asay na7aa yelennaan hayqqooppe, he hayqqeeddawaa ishay A machchatto laattiide, bare ishaw na7aa yelanaw bessee’ yaageedda.

²⁵ Nuunanna laappu ishatuu de7iino; bayray machchatto akkiide, na7aa yelennaan hayqqeedda; hewaappe guyyiyan A machchatto A ishay akkeedda. ²⁶ Qassi laa7ethiyaawekka hayqqeedda; heezzeethiyaawekka, laappuntha gakkanawukka hewaadan haneeddino.

²⁷ Ubbaappe guyyiyan, he mishiratta hayqqaaddu. ²⁸ Yaatina, hayqqeedda asay hayquwaappe denddiyaa gallassi he mishiratta laappunatuwaappe haqawoo machche gidanee? Ayissi gooppe, laappunatuu ubbaykka izo akkeeddino” yaageeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; “Xoossaa Maxaafatuwaa woy A wolqqaa hinttenttu erenna diraw baliita. ³⁰ Ayissi gooppe, hayqqeedda asay hayquwaappe denddiyaa gallassi, saluwan de7iya kiitanchchatuwa mala gidanaappe attin, attuma asayne akkenna; macca asayne gelenna. ³¹⁻³² Shin

hayqqeeddawanttu dendduwaabaa gidoope, Xoossay, ‘Taani Abraahaame Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yayiqooba Xoossaa’ yaagiide hinttew odeeddawaa ubbakka nabbabibeykkitee? Xoossay paxa de7iyaawanttu Xoossaa gidiyaawaappe attin, hayqqeeddawanttu Xoossaa gidenna” yaageedda.

³³ Daro asay hewaa sisiide, A timirttiyaan maalaletteeddino.

*Ubbaappe Aadhdhiyaa Azazuwaa
(Mar 12:28-34; Luq 10:25-28)*

³⁴ Shin Yesuusi Saduqaawanatuwaa co77u ootheeddawaa Parisaawatuu siseedda wode, ittisaa shiiqeeddino. ³⁵ Unttuntu giddoppe higgia tamarissiyaa ittuu, Yesuusa paaccanaw ittibaa oochcheedda. ³⁶ “Tamarissiyaawoo, higgia gidduwaan ubbaappe aadhdhiyaa azazu haqawee?” yaagiide A oochcheedda.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; “ ‘Neeni Godaa ne Xoossaa ne kumentha wozanaappe, ne kumentha shemppuwaappe, ne kumentha qofaappe siiqa’ yaageedda. ³⁸ Hewe ubbaappe dariya azazuwaanne qassi ubbaappe aadhdhiyaa azazuwa. ³⁹ Qassi laa7ethiyaa azazuukka A mala; hewe, ‘Neeni ne shooruwaa ne huuphiyaadaan siiqa’ giyaawaa. ⁴⁰ Muse higgia ubbayne nabatuwaa timirttii ha laa77u azazatuwaan qashettee” yaageedda.

*Kiristtoosabaa Oochcheedda Ooshaa
(Mar 12:35-37; Luq 20:41-44)*

41-42 Parisaawatuu ittisaa shiiqeeddasaan Yesuusi untunttu, “Kiristtoosabaa waagiide qoppiite? I O na7ee?” yaagiide oochcheedda.

Untunttu, “Kiristtoosi Daawita na7aa” yaageeddino.

43 Yesuusi untunttu, “Yaatina, Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina Kiristtoosa waagiide, ‘Godaa’ giide xeesii? 44 Qassikka Daawite, ‘Goday ta Godaa,

“Taani ne morkketuwaa neeni yedhdha eqqiyaawaa oothana gakkanaw, hawaan taappe ushechcha bagganna uttaade taananna ittippe daannata geedda’ yaageedda. 45 Daawite Kiristtoosa, ‘Godaa’ giide xeesooppe, yaatina, Kiristtoosi waaniide Daawita na7aa gidii?” yaageedda.

46 Yesuusaw itti qaalaa zaaranaw danddayeedda itti asaynne baawa; qassi he gallasaappe doommuna, hara ooshaa A oochchanaw xaleed-dawe ooninne baawa.

23

Muse Higgiyaa Tamaariissiyaawanttunne Parisaawatuwaa Iitatethaa
(Mar 12:38-39; Luq 11:43-46; 20:45-46)

1 Hewaappe guyyiyan, Yesuusi shiiqeedda asawunne barena kaalliyaawanttoo hawaadan yaagiide haasayeedda; 2 “Higgiyaa tamaariissiyaawanttunne Parisaawatuu Muse higgiyaa tamaariissiyaa maataanna de7iino. 3 Hewaa diraw, hinttenttu oothana mala, untunttu

hinttentta azaziya ubbabaa oothitenne qassi naagite; shin untuntu oothiyaawaadan oothoppite; ayaw gooppe, untuntu barenttu odiyaawaa oothikkino. ⁴ Tookkanaw deexiyaa tookuwaa untuntu qachchiide, asaa toossiino; shin barenttu huuphiyaan haray atto, he tookuwaa biradhdhiyan bochchanawukka koyyikkino.

⁵ “Shin untuntu barenttu oosuwaa ubbaa asay be7anaadan oothiino; ayaw gooppe, barenttu som77iyaaninne barenttu kushiyaa qessiyan qachchiyaa xiqisiyaanna de7iya kitaafaa aassiinonne barenttu mayuwaa macaraakka adussiino. ⁶ Asay barentta shoobbiide afosaan bonchcho utuwaa dosiino; qassi Ayihuda woosa golletuwaanikka daro lo77iyaa oydiyaa dosiino. ⁷ Asay gewaan barentta bonchchiide sarotana malanne ‘Tamaariissiyaawoo’ giide barentta xeesanaadan koyyiino.

⁸ “Shin hinttentta tamarissiyaawe ittuwa xalalaa gideedda dirawunne hinttenttu ubbay ishatuwaa gideedda diraw, ittuu ittuwa, ‘Tamarissiyaawoo’ giide xeesoppite. ⁹ Ha sa7an oonanne ‘Aawuwaa’ giide xeesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo saluwan de7iya itti Aawuu de7ee. ¹⁰ Ittu ittuwaa, ‘Tamarissiyaawoo’ giidekka xeesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo itti Goday, Kiristtoosa xalalay de7ee. ¹¹ Hinttenttu gidдон ubbaappe dariyaawe hinttenttoo qooma gidanaw bessee. ¹² Barena dariissiyaawe ooninne tooshettana; qassi barena toochchiyaawe

ooninne dhoqqu gaana.

*Higgiyaa Tamaariissiyaawanttunne
Parisaawatuu Boretteeddino
(Mar 12:40; Luq 11:39-42,44,52; 20:47)*

¹³ “Lo77a malatiyaa iitatoo, higgiya tamaariissiyaawanttoonni Parisaawatoo, asaw saluwaa kawutethaa hinttenttu gorddiya diraw, hinttenttoo aayyero; ayaw gooppe, hinttenttu huuphewunne gelikkita; qassi gelanaw koyyiyaawanttakka gelissikkita.

¹⁴ “Lo77a malatiyaa iitatoo, higgiya tamaariissiyaawanttoonni Parisaawatoo am77etuwaaw golliyya hinttenttu bonqqiide, hinttenttoo lo77a malatanaw Xoossaa woosaa adussiita; hewaa diraw, hinttenttoo aayyero; ubbaappe aadhdhiyaa pirddaa hinttenttu akkana.

¹⁵ “Lo77a malatiyaa iitatoo, higgiya tamaariissiyaawanttoonni Parisaawatoo hinttenttu itti uraa ammanthanaw abbaaninne sa7an yuuyyiyaa dirawunne qassi hinttenttu A ammanthiya wode, he uraa hinttenttuwaappe laa77u kushiyaa iiteedda Gaannamew na7a oothiyaa diraw, hinttenttoo aayyero.

¹⁶ “ ‘Ooninne Geeshsha Golliyan caaqqooppe, aynne baawa; shin Geeshsha Golliyan de7iya worqqaan caaqqooppe, he caaquu A gakkée’ giya hinttenttoo qooqi uttiide asaa kaaletthiyaawanttoo, hinttenttoo aayyero. ¹⁷ Ha eeyatuu, ha qooqatuu, worqqay aadhdhiyyee? Worqqaa geeshsha oothiyaa Geeshsha Golli aadhdhii? ¹⁸ Qassi hinttenttu, ‘Ooninne yarshshuwaa yarshshiyaaban caaqqooppe,

aynneekka baawa; shin ooninne A bolla de7iya yarshshuwaan caaqqooppe, he caaquu A gakkee' yaagiide tamarissiita. ¹⁹ Ha eeyatuu, ha qooqatuu, yarshshuu aadhdhiyee? Woy yarshshuwaa geeshsha oothiyaa A yarshshiyaabay aadhdhii? ²⁰ Hewaa diraw, yarshshuwaa yarshshiyaaban caaqqiya uray he yarshshiyaawaanikka caaqqee; qassi A bolla de7iya ubbabankka caaqqee. ²¹ Geeshsha Golliyan caaqqiya uray, he Geeshsha Golliyaninne A gidдон de7iya Xoossaan caaqqee. ²² Saluwan caaqqiya uray, Xoossaa kawutethaa oydiyaaninne he oydiyaan uttiyaawan caaqqee.

²³ “Lo77a malatiyaa iitatoo, higgiya tamarissiyaawanttoonне Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayissi gooppe, karethaa anuugaappe, shillaariyaappenне okashiyaappe asirataa hinttenttu immiita; shin higgiyan de7iya darii koshshiyaawantta aggiita; hewanttu pirddaa, maarotethaanne xillotethaa. Haranttakka aggennaan, hinttenttu oothanaw bessiyaa yewatuu hawantta. ²⁴ Hinttenttoo qooqi uttiide, asaa kaaletthiyaawanttoo, hinttenttu ushshaappe udunxxiyaa gacciide, gaaluwaa mittiita.

²⁵ “Lo77a malatiyaa iitatoo, higgiya tamarissiyaawanttoonне Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayissi gooppe, hinttenttu shaataanne keriya bolla baggaa geeshshiita; shin A gidduwan bonqqiyaaninne uuzetethaan kuntheedita. ²⁶ Ha qooqa Parisaawew, shaataanne keriya garssaa kasetaade geeshsha

digga; hewaappe guyyiyan, bolla baggaykka geeshsha gidanawa.

²⁷ “Lo77a malatiyaa iitatoo, higgiiya tamaaris-siyaawanttoonne Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayissi gooppe, kare bagganna booshinchchaan okettiide, lo77i uttiide, qassi garssa bagganna hayqqeedda asaa meqethayenne woqqeeddabay ubbabay kumeedda duufotuwa malatiita. ²⁸ Hewaadankka, qassi bolla bagganna asaa ubbaw xilluwaa malatiita; shin hinttenttoo garssa bagganna lo77a malatiyaa iitatethayenne makkalay kumi utteedda.

²⁹ “Lo77a malatiyaa iitatoo, higgiiya tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayissi gooppe, nabatuwaa duufuwaa bolla golliiyaa keexxiita; qassi xillatuwaa duufuwaakka loyathiita. ³⁰ Qassi hinttenttu, ‘Nuuni beni nu aawotuwa wode de7eeddawantta gidintto, untuntunna ittippe nabatuwaa wodhokko shin’ yaagiita. ³¹ Hewaa gidooppe, nabatuwaa wodheeddawanttu naanaa hinttenttu gideeddawaa hinttenttu huuphiyaan markkattiita. ³² Simmi hinttenttu aawotuu doommeeddawaa polikkitee!

³³ “Ha shooshshatoo, shooshshaa naanaw, Gaannamiyaa pirdaappe waaniide attanitee?

³⁴ Hewaa diraw, beyte, taani nabatuwaa aadho er-anchchatuwaanne higgiiya tamarissiyaawantta hinttekko kiittana. Untuntuppe ittuwa ittuwa hinttenttu wodhananne masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqanita; qassi ittuwa ittuwa hinttenttu woosa golletun lissuwan shocanitanne katamaappe katamaa

yederssanita. ³⁵ Hewaa diraw, xilluwaa Aabeela wodhoodeppe doommiide, Geeshsha Golliyaappenne yarshshiyaasaappe gidduwan hinttenttu wodheedda Baraakiyya na7aa Zakkaraasa wodiya gakkanaw, hayqqeedda xillatuwa ubbatuwaa suuthaa diraw, hinttenttu murettanita. ³⁶ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay ha wodiya asaa bolla gakkanawaa.

*Yeerusalaamessi Odetteedda Mino Oduwaa
(Luq 13:34-35)*

³⁷ “Yeerusalaame katamaa asaw, Yeerusalaame katamaa asaw, nabatuwaa hinttenttu wodhiita; Xoossay hinttenttukko kiitteeddawanttakka shuchchan caddiita; kuttatta bare maratuwaa bare qefiyan haphphiyaawaadan, taani hinttenttu asaa ittisaa shiishshanaw aappu kaalla koyyaaddita! Shin taana diggeeddita. ³⁸ Be7ite, hinttenttu gollii ubbakka ona gidanawa. ³⁹ Ayissi gooppe, taani hinttenttoo oday; hinttenttu, ‘Godaa sunthaan yiyaawe anjetteeddawaa gaana gakkanaw, laa7enthuwaa taana be7ikkita’ gay” yaageedda.

24

*Yesuusi Geeshsha Golli Kolettanawaa Kasetiide
Odeedda
(Mar 13:1-2; Luq 21:5-6)*

¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesiide biya wode, Geeshsha Golliyaa dirssaa gidдон de7iya golliya bessanaw A kaalliyawanttu aakko yeeddino. ² Yesuusi zaariide untuntta, “Hewaa ubbaa

be7iite? Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha golletuwan de7iya itti shuchchayenne attennaan ubbay kolettana” yaageedda.

Wodiyaa Wurssethaabaa
(*Mar 13:3-13; Luq 21:7-19*)

³ Yesuusi Debre Zayte geetettiyaa deriyaa bollan uttide7ishshin, A kaalliyawanttu barenttu xalalaa aakko yiide A, “Hewe awude hananentto, nu-ussi odaarikkii; qassi ne yuussawunne wodiyaa wursethaw mallay ayaa gidanee?” yaageeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; “Hinttentta ooninne balethenna mala naagettite. ⁵ Ayissi gooppe, daro asay ta sunthaan, ‘Taani Kiristtoosa’ yaagiidde yaana; yaatiide daro asaa balethana. ⁶ Matan de7iya olaa waasuwanne haakuwan de7iya olaa oduwaa sisanaw hinttenttu de7iita; hewaa malabay hananaw bessiyaa diraw, naagettite; hirggoppite; shin wursethay bira. ⁷ Ayissi gooppe, itti gadiya asay hara gadiya asaanna olettana; qassi itti kawutethay hara kawutethaanna olettana; koshayenne biittaa qaathay ubbasan de7anawaa. ⁸ Hewe ubbaykka koyro oythaa mala.

⁹ “Asay he wode hinttentta wayyissananne wodhanawaa; ta sunthaa diraw, gade ubbay hinttentta ixanawaa.

¹⁰ He wode cora asay ammanuwaa agganawantta; barenttu gidдон ittuu ittuwa aathiide immananne ittuu ittuwa ixanawaa. ¹¹ Qassi worddo nabatuu coratuu denddiide, daro asaa cimmanawantta.

¹² Makkalay dariya diraw, cora asaa siiquu

irxxanawa. ¹³ Shin wurssethay gakkanaw gencciyaa uray attanawaa. ¹⁴ Asaw ubbaw markka gidana mala, kawutethaa wonggalaa mishiraachchuu sa7aa ubbaan odettanawaa; hewaappe guyyiyan, wursethay gakkanawaa.

Bashshaa tunatethaa
(*Mar 13:14-23; Luq 21:20-24*)

¹⁵ “Hewaa diraw, nabiyyaa Daaneel odeedda bashshaa tunatethay geeshsha saan eqqeeddawaa hinttenttu be7ana; hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko.

¹⁶ “Yihudaa gadiyan he wode de7iyaawanttu deriyaakko kesino. ¹⁷ Golliyyaa huuphiyan de7iya uraykka bare soyin de7iyaawaa akkanaw wodhdhoppo. ¹⁸ Gaden de7iyaawe bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo. ¹⁹ He wode shahaara maccawanttussinne dhanthiyaa maccawanttussi aayyero. ²⁰ Balguwan woy Sambbataan hinttenttu betenna mala, Xoossaa woossite; ²¹ ayaw gooppe, alamii medhettoodeppe hachche gakkanaw de7ibeennabaynne qassi hawaappe sinthawukka ubba de7enna iita waayyii he wode de7anawaa.

²² Xoossay he gallassatuwaa payduwaa guuthiyaawe baawentto, asaa gideedda ooninne attenna; shin I bare dooreedda asatuwa diraw, he gallassatuwaa payduwaa guuthanawaa.

²³ “He wode ooninne hinttentta, ‘Be7ite. Kiristtoosi hawaan de7ee’ woy, ‘Hewaan de7ee’ yaagooppe awaa ammanoppite. ²⁴ Ayissi gooppe, worddo Kiristtoosatuunne worddo nabatuu

denddana; yaatiide barenttoo danddayettooppe, haray atto Xoossay dooreeddawanttakka balethanaw wolqqaama malaataanne maalalissiyaabaa bessanawaa. ²⁵ Be7ite, taani hinttew hewaa kasetaade odaaddi.

²⁶ “Hewaa diraw, asay hinttentta, ‘Be7ite, Kiristtoosi bazzuwan de7ee’ gooppe, yaa booppite; woy hinttentta, ‘Be7ite, qol77on de7ee’ gintokka, untuntubaa ammanoppite. ²⁷ Ayissi gooppe, walqqanthay awayfi doliyaa baggappe walqqammiide, awayfi wulliyaa bagga gakkanaw pholqqugiyaawaadan, ta yuussay, Asaa Na7aa yuussay, hewaadan hananawaa.

²⁸ “Bakutay de7iyaasaa shorttii shiiqana.

*Asaa Na7ay, Kiristtoosi Laa7ethuwaa Yaana
(Mar 13:24-27; Luq 21:25-28)*

²⁹ “He wode waayyiyaappe guyyiyan, man77iyan away dhumaana; agenay poo7iyaawaa agganawaa; xoolinttatuu saluwaappe kunddanawantta; qassi saluwan de7iya wolqqatuukka qaaxetanawantta.

³⁰ He wode ta mallay, Asa Na7aa mallay, saluwan beettanawaa; sa7an he wode de7iya asaa zarii ubbay yeekkanawantta. Qassi taani, Asaa Na7ay, wolqqaannanne wolqqaama bonchchuwaanna saluwaappe shaariyaa gidonna yiishshin, untuntu be7ana. ³¹ I bare kiitanchchatuwa wolqqaama malakataanna kiittana; kiitanchchatuu alamew ha gaxaappe ya

24:29 Isa 13:10; 34:4; Hiz 32:7; Iyu 2:10,31; 3:15; Sax 6:12-13

24:30 Dan 7:13; Zak 12:10-14; Sax 1:7

gaxaa gakkanaw, qassi sa7aan oyddu baggappe aw dooretteedda asaa shiishshanawaa.

*Goday Yaana Gallassaa Malaataa
(Mar 13:28-31; Luq 21:29-33)*

³² “Leemisuwaa balasatto geetettiyaa mithat-tippe akeekite; balasatta aaciya wodenne izi haythay qolettiiyaa wode, bonii mateeddawaa hinttenttu eranita. ³³ Hewaadankka, hinttenttu he ubbabaa be7iyaa wode, I matiide penggiyaa shiiqeeddawaa erite. ³⁴ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiyaa asay hayqqidiggenna. ³⁵ Saluunne sa7ay aadhdhana; shin ta qaalay ubbakka aadhdhenna.

*Goday Yaana Gallassaa Ooninne Erenna
(Mar 13:32-37; Luq 17:26-30,34-36)*

³⁶ “Shin he gallassanne he saatiyaa Aawuwaa xalalaappe attin, haray atto saluwan de7iya kiitanchchatuwa gidina, woy taana Na7aa gidinakka ooninne eriyaawe baawa. ³⁷ Ta yuussay, Asaa Na7aa yuussay, Nohe wode hanowaa mala gidanawa. ³⁸ Ayissi gooppe, bashshaa haathaa yuussaappe kase wode, Nohe markkabiyaan geleedda gallassay gakkanaw, asay meenne usheenne; qassi attuma asay akkeenne macca asay asinaa gelee. ³⁹ Bashshaa haathay yiide, untuntta ubbaa afana gakkanaw, untunttu akeeki beykkino; taani, Asa Na7ay, yiyaa wodii, hewaa mala gidanawa.

⁴⁰ “He wode laa77u asatuu gaden oothiyaawant-tuppe ittuwa afana; ittuu attanawaa. ⁴¹ Laa77u

maccawanttu woxaan gaacciyaawanttuppe ittinno afana; ittinna attana.

⁴² “Simmi hintte Goday ay gallassi yaanawentto hinttenttu erenna diraw, naagi uttite. ⁴³ Shin kayisuu qammaappe woysa wodiyaan yaanentto golliya goday ereeddentto, bare gollii booketenna mala, beegottiide naagi uttanawaa erite. ⁴⁴ Hewaa diraw, hinttenttukka giigi uttite; ayaw gooppe, taani, Asaa Na7ay, hinttenttu qoppenna saatiyaan yaana.

*Iitanne Lo77o Qoomaa Leemisuwaa
(Luq 12:41-48)*

⁴⁵ “Yaatina, bare soy asaw qumaa koshshiyaa wodiyaan immana mala, A goday suntheedda ammanetteedda wozanaama qoomay oonee? ⁴⁶ I hewaadan oothishshin, A goday yiide demmiyaa qoomay anjjetteddaawaa. ⁴⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; goday he qoomaa barewaa ubbaa bolla sunthana. ⁴⁸ Shin qoomay iita gidooppe, ‘Ta goday gami77iide yaanawaa’ yaagiide bare wozanaan qoppiide, ⁴⁹ bare laggethaa qoomatuwaa wadhaa doommoope, mathottiyaawanttunna mooppenne ushoope, ⁵⁰ he qoomaa goday I qoppibeenna gallasaaninne I eribeenna saatiyaan yaana. ⁵¹ Hewaappe guyyiyan A qanxxereethiide, * lo77a malatiyaa iita asatuu de7iyaasaan wothana; hewaan I yeekkananne achchaa dhaqana.

* **24:51** A qanxxereethiide, guussay kessi kare olanawaa giyaawaa.

25

Tammu Wodoratuwaa Leemisuwaa

¹ “He wode saluwaa kawutethay barenttu kuraaziyaa oyqqiide, machchatto akkiyawaa mokkanaw kare kaseedda tammu wodoratuwaa malatana.

² Untuntuppe ichcheshatuu boozatuwaa; qassi ichcheshatuu cincca.

³ Boozatuu barenttu kuraaziyaa oyqqeeddino; shin lambbaa oyqqibeykkino.

⁴ Shin cinccatuu barenttu kuraaziyaanne xaarumusiyan lambbaa oyqqeeddino.

⁵ Machchatto akkiyaweweennaan gami77ina, he wodoratuu barentta gemi77ishissina gisii aggeeddino.

⁶ “Bilahe gideedda wode, ‘Be7ite, machchatto akkiyawewe gakkedda; A mokkanaw kare kesite’ yaagiyaa wolqqaama cabbuu denddeedda.

⁷ “He wode he wodoratuu ubbatuu beegottiide, barenttu kuraaziyaa giigisseeddino.

⁸ Boozatuu cinccatuwaa, ‘Nu kuraazi to7ana haniyaa di-raw, hinttenttu lambbaappe nuussi immerikkitee’ yaageeddino.

⁹ “Shin cinccatuu zaariide untuntta, ‘Aggite, nuussinne hinttenttussi gidenna; hewaa dira hinttew zali77iyaawanttukko biide shammi akkite’ yaageeddino.

¹⁰ Hewaappe guyye boozaa wodoratuu lambbaa shammanaw bidiggina, machchatto akkiyawewe puttu giina, giigi utteedda ichcheshu wodoratuu aananna ittippe bullachchaa golliyya geleeddino; ipithaykka gorddetti aggeedda.

¹¹ “Guyyeppe qassi yokko wodoratuu yiide, ‘Godaw, godaw, nuussi dooyyaarikkii’ yaageeddino.

¹² “Shin machchatto akkiyawee zaariide, ‘Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani hinttentta erikke’ yaageedda.

¹³ “Simmi taani, Asaa Na7ay, yaana gallassaa woy saatiyaa hinttenttu erenna diraw, naagi uttite.

*Heezzu Qoomatuwaa Leemisuwaa
(Luq 19:11-27)*

¹⁴ “Ayissi gooppe, saluwaa kawutethay bare qoomatuwaa xeesiide, barew de7iyaawaa untuntntoo sheedhdhiide, ogiyaa baana haniyaa bitaniyaa bessee. ¹⁵ Untuntntu huuphiyan huuphiyan untuntntu wolqqaa keenaa ittoo ichcheshu sha77a biraa, ittoo laa77u sha77a biraa, qassi ittoo itti sha77a biraa immiide, bare ogiyaa beedda. ¹⁶ Ichcheshu sha77a biraa akkeedda qoomay ellekka biide zali77iide, hara ichcheshu sha77a biraa wodhisseedda. ¹⁷ Hewaadankka, qassi laa77u sha77a biraa akkeedda qoomay hara laa77u sha77a biraa wodhisseedda. ¹⁸ Shin itti sha77a biraa akkeeddawe biide, ollaa bookkiide, bare godaa miishshaa moogi aggeedda.

¹⁹ “Daro wodiyaappe guyyiyan, he qomatuwaa goday yiide, bare miishshaa untuntntunna heetetteedda. ²⁰ Ichcheshu sha77a biraa akkeedda qoomay yiide, hara ichcheshu sha77a biraa sheedhdhiidde, ‘Ta godaw, neeni taw ichcheshu sha77a biraa immaadda; be7a, hara ichcheshu sha77a biraa wodhissaaddi’ yaageedda. ²¹ A goday A, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77anne ammanettiya qoomaa; neeni guuthaban ammanettaadda. Taani neena

darobaw kaappo oothana; haa gelaade ne godaanna nashetta' yaageedda.

²² “Qassi laa77u sha77a biraa akkeeddawekka yiide, ‘Ta godaw, neeni taw laa77u sha77a biraa immaadda; be7a, taani hara laa77u sha77a biraa wodhissaaddi’ yaageedda. ²³ A goday A, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77anne ammanettiyyaa qoomaa; neeni guuthaban ammanettaadda. Taani neena darobaw kaappo oothana; haa gelaade ne godaanna nashetta’ yaageedda.

²⁴ “Itti sha77a biraa akkeeddawe qassi yiide, ‘Ta godaw, neeni zerabeennasaappe qoyciyaa asa gidiyaawaanne kathaa laalabeennasaappe maxiyaa meqethi baynna asa gidiyaawaa taani eray. ²⁵ Taani yayyaaddi; yaataade baade ne biraa biittaaan moogaaddi; be7a, ne biray haweku’ yaageedda.

²⁶ “A goday zaariide, A hawadaan yaageedda; ‘Ha iita azalla ashikkarew, taani zerabeennasaappe qoyciyaa asa gidiyaawaanne kathaa laalabeennasaappe maxiyaa asa gidiyaawaa eraaddii? ²⁷ Yaatina, neeni ta miishshaa wodhissiyaawanttu matan wotheeddawaa gidintto, taani simmiyaa wode ta miishshaa wodhiyaanna akkanawaashshin atteedda. ²⁸ Hewaa diraw, he miishshaa aappe wothi akkiide, tammu sha77a biray de7iyaawoo immite. ²⁹ Ayissi gooppe, de7iya ubbaw haray gujettana; I barew gidiyaawaappe darissiide akkana; shin baynnawoo haray atto, he aw de7iya guuthaykka aappe akettanawaa. ³⁰ Go77enna qoomaa kare dhumaa kessi olite; hewaan I yeekkananne bare achchaa dhaqana’ yaageedda.

Wodiya Wurseethaan Hanana Pirdaa

³¹ “Taani, Asaa Na7ay, kiitanchchatuwa ubbatuwanna bonchchuwan yiyaa wode, ta bonchcho kawutethaa oydiyaan uttana.

³² Sa7aan de7iya asay ubbay ta sintha shiiqanawantta; heemmiyaawe dorssatuwaa deeshshatuwaappe shaakkiyawaadan, taani he asaa laa77u kessaade shaakkana. ³³ Qassi dorssatuwaa taappe ushechcha bagganna essaade, deeshshatuwaa taappe haddirssa bagganna essana.

³⁴ “Hewaappe guyyiyan, taani kaatii taappe ushechcha bagganna de7iyaawantta hawaadan yaagana; ‘Ta Aabbu anjeeeddawantto, haa yiide sa7ay medhettoodeppe hachche gakkanaw, hinttentoo giigeedda kawutethaa laattite. ³⁵ Ayissi gooppe, taani koshattina mizeeddita; saamet-tina ushsheeddita; imatha gidaade biinakka mokkeeddita. ³⁶ Taani kallottina mayizzeeddita; harggina be7eeddita; qashettina taakko gakkii de oochcheeddita’ yaagana.

³⁷ “Hewaappe guyyiyan, xillatuu zaariide, A hawaadan yaagana; ‘Godaw, neeni koshattina, awude be7iide mizeeddoo? Woy neeni saamet-tina, awude be7iide ushsheeddoo? ³⁸ Neeni imatha gidaade yiina awude be7iide mokkeeddoo? Woy neeni kallottina awude mayizzeeddo? ³⁹ Qassi neeni harggina, woy qashettina neekko biide awude neena be7eeddoo?’ yaaganawantta. ⁴⁰ Taani kaatii zaaraade, ‘Taani hinttentoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ta ishatuwaa ub-

baappe haray atto, laafiyaa ittoo ootheeddawaa gidinttokka, hewaa taw ootheeddita' yaagana.

⁴¹ “He wode, taappe haddirssa bagganna de7iyaawantta taani yaagana; ‘Ha shegetteeddawanttoo, ta matappe kichchite; biide xalahiyaa kaappoonne A kiitanchchatuwaassi giigeedda medhinaa tamaan gelite. ⁴² Ayissi gooppe, taani koshattina, taana mizibeykkita; saamettina ushshibeykkita. ⁴³ Taani imatha gidaade biina, taana morkkibeykkita; kallottina mayizzibeykkita; qassi harggina, qashettinakka taana be7ibeykkita’ yaagana.

⁴⁴ “He wode untuntu qassi hawaadan yaagiide zaaranawantta; ‘Godaw, neeni koshattina woy saamettina, woy imatha gidaade biina woy kallottina, woy harggina woy qashettina, awude be7iide, neena maaddennaan ixceeddoo?’ yaaganawantta.

⁴⁵ “He wode taani kaatii zaaraade untuntta, ‘Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ubbaappe laafiyaa ittuwa maaddennaan ixceeddawe, taana maaddennaan ixceeddawaa’ yaagana. ⁴⁶ Hewanttu medhinaa muraw baana; shin xillatuu medhinaa de7oo baana” yaageedda.

26

Yesuusa Bolla Maqqetteeddino

(Mar 14:1-2; Luq 22:1-2; Yoh 11:45-53)

¹ Yesuusi ha timirttiyaa ubbaa wurisseedda wode, barena kaalliyaawantta, ² “Laa77u gallasaappe guyyiyan, Paasigaa Baalaa bonchchiya gallassa gidiyaawaa eriita. He

gallassi Taana, Asa Na7aa, asay masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqanaw aathiide immana” yaageedda.

³ He wode qeesatuwaa kaappatuunne gadiyaa cimatuu Qayaafaa geetettiyaa qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa wogga golliyan shiiqiide, ⁴ asay erennaan Yesuusa oyqqiide, wodhanaw maqqetteeddino. ⁵ Shin untuntu, “Asay walasaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyaa gallassi hewaa oothokko” yaageeddino.

Itti Macca Mishiratta Yesuusa Shittuwaa Cacafaaddu

(Mar 14:3-9; Yoh 12:1-8)

⁶ Yesuusi Biitaaniyaa katamaan oolluwaa harggiyaa Simoonaa soyin de7ishshin, ⁷ itti mishiratta albasxxiroosa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda bilqqaasiyaa kumeedda darii al77o shittuwaa akkaade yeeddawunna qumaa I miina, he shittuwaa Yesuusa huuphiyan cacafaaddu. ⁸ Shin Yesuusa kaalliyawanttu hewaa be7iide, “Ha shittuwaa coo bayizzussay ayaassee? ⁹ Ayissi gooppe, ha shittuwaa al77o gatiyaan zali77iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw danddayettee” yaageeddino.

¹⁰ Yesuusi untuntu giyaawaa eriide, untuntta hawaadan yaageedda; “Ha mishiratto ayaw waayyissiiitee? Iza taw lo77obaa oothaaddu.

¹¹ Hiyyeesatuu ubba wode hinttenanna de7iino; shin taani hinttenanna ubba wode de7ikke;

¹² Iza ha shittuwaa ta bolla tigiyaawe taana

mooganaw giigissanaassa. ¹³ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; sa7aa ubbaan ha wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaasan haqaninne, asay izo wozanaa aathana mala, iza ootheeddawe odettanawaa” yaageedda.

Yihuday Yesuusa Aathiide Immanaw Yewuwaan Giigeedda

(Mar 14:10-11; Luq 22:3-6)

¹⁴ He wode tammanne laa77u Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu Yihudaa Asqgorootu yaagettiyaawe qeesatuwaa kaappatuwakko ¹⁵ biide, “Taani hinttenttussi Yesuusa oythoophe, taw ayaa immanitee?” yaagina untunttu aw hattamu biraa qoppiide immeeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyan, Yihuday Yesuusa aathi immanaw injjetiyaa wodiyaa wochchee.

Yesuusi Ayihudatu Paasigaa Kawuwaa Barena Kaalliyaawanttunna Meedda

(Mar 14:12-21; Luq 22:7-14,21-23; Yoh 13:21-30)

¹⁷ Baalaa daabbuwaa miyaa gallassaa bonchchiya koyro gallassi, Yesuusa kaal-liyawanttu aakko yiide, “Paasigaa bonchchiya gallassi neeni maana qumaa haqan giigissanee?” yaageeddino.

¹⁸ Hewaappe guyye Yesuusi untuntta, “Katamaa biide, itti bitaniyaa, ‘Tamaarissiyaawe neena, “Taw wodii gakkeedda; taani taana kaal-liyawanttunna Paasigaa bonchchiya gallassaa ne soyin aathana” geedda’ giite” yaageedda.

19 A kaalliyawanttu Yesuusi barentta azazowaadan oothiide, Paasigaa bonchchiya gallassi maana qumaa giigisseeddino.

20 Sa7ay omarsseedda wode, Yesuusi tammanne laa77u A kaalliyaawanttunna qumaa maanaw utteedda. 21 Unttuntu miishshin, Yesuusi unttunta, “Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hintteppe itti uray taana aathiide immanawaa” yaageedda.

22 Unttuntu darii dagammiide, huuphiyan huuphiyan, “Godaw, tumu taaneeshsha?” guussaa doommeeddino.

23 Yesuusi zaariide, “Bare kushiya taananna ittippe wociitiyaappe yeddiide tushiyaawe taana aathi immana. 24 Taani, Asaa Na7ay, Xoossaa Maxaafay hayqqana geeddawaadan hayqqana; shin Taana, Asaa Na7aa, aathi immiya uraw aayyero; he uray yelettennaan atteeddento aw lo77ashshin” yaageedda.

25 A aathi immiyaa Yihuday zaariide, “Tamarissiyaawoo, neeni giyaawe tanee?” yaageedda.

Yesuusi zaariide A, “Neeni ne huuphiyaan gaadda” yaageedda.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa

(Mar 14:22-26; Luq 22:15-20; 1Qo 11:23-25)

26 Unttuntu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, Xoossaa galateedda; he daabbuwaa men-thereethiide, barena kaalliyaawanttussi immiidde, “Heyte; miite; hawe ta ashuwaa” yaageedda.

²⁷ Xuu7aa akkiide, Xoossaa galateedda. Unttunttoo immiidde, “Ubbay hawaappe ushite; ²⁸ ayaw gooppe, hawe daro asaa nagaray atto geetettana diraw gukkiyaa ta suuthaa; ta suuthay ooratha caaquwaa. ²⁹ Shin taani hinttenttoo oday; taani ta Aabbu kawutethaan ooratha woyiniyaa eessaa hinttenttunna ushana gallassay gakkanaw, laa7ethuwaa ha woyiniyaa eessaa ubbakka ushikke” yaageedda.

³⁰ Mazimuriyaa yexxowaappe guyyiyan, Debre Zayte geetettiyyaa deriyaa beeddino.

Yesuusi Phexiroosi Kaddanawaa Kasetiide Odeedda

(Mar 14:27-31; Luq 22:31-34; Yoh 13:36-38)

³¹ Yesuusi he wode unttunta, “Hachche qamma hinttenttu ubbay taana aggiide kichchana; ayaw gooppe, Xoossaa Maxaafay, ‘Xoossay dorssaa heemmiyaawaa wodhanawaa; hewaappe guyyiyan dorssaa wudii laalet-tanawaa’ yaagee. ³² Shin taani hayquwaappe dend-dowaappe guyyiyan, hintteppe kasetaade Galiilaa baana” yaageedda.

³³ Phexiroosi zaariide, “Unttuntu ubbatuu neena aggiide kichchanawantta; taani neena ubbakka yeggaade kichchikke” yaageedda.

³⁴ Yesuusi Phexiroosa, “Taani new tumuwaa oday; hachche qamma kuttuu waassanaappe kase, neeni taana heezzu kaalla kaadanaassa” yaageedda.

³⁵ Phexiroosi zaariide, “Taani haray atto, neenanna ittippe hayqqinttokka, neena ubbakka kaddikke” yaageedda. Qassi Yesuusa kaalliyawanttu ubbatuukka hewaadan geeddino.

Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda
(Mar 14:32-42; Luq 22:39-46)

³⁶ Yesuusi he wode barena kaalliyawanttunna Geetesemaaniyaa geetettiyaasaa biide untuntta, “Taani hini baade Xoossaa woossishshin, hinttenttu hawaan uttiishshite” yaageedda.

³⁷ Hewaappe guyye Phexiroosanne Zabiddiyoosa naanaa laa77uwaa barenanna afiide, daro kayyuwaanne ugaa doommeedda. ³⁸ Qassi untuntta, “Taani hayqqana gakkanaassikka kayyottay; hawaan beegottiide, taananna naagite” yaageedda.

³⁹ Laafaa sinthakko shiiqiide, sa7aan guufanniide, “Ta Aabboo, danddayettiyaawaa gidoope, ha xuu7aa taappe digga; shin neeni koyyiyaawadan hanoppe attin, taani koyyiyaawadan hanoppo” yaagiide Xoossaa woosseedda.

⁴⁰ Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmiide yeedda; gemi77ishowantta demmiide Phexiroosa, “Hinttenttu itti saatenttonneekka gemi77ishennaan taananna naaganaw danddayibeykkitee? ⁴¹ Paaciyaan hinttenttu gelenna mala, minnittenne Xoossaa woossite; ayyaanay giigi utteedda; shin asatethaa eeshshay daaburanchchaa” yaageedda.

⁴² Yesuusi qassi laa7enthuwaa biide, “Ta Aabboo, taani ha woliqqaama metuwaa akkennaan de7ishshin xuu7aa denthanaw danddayettenawaa gidoope, neeni giyaawe

hano” yaagiide Xoossaa woosseedda. ⁴³ Qassikka simmi yiide, A kaalliyaawanttu ayfiyaa gemi77ishuu goozzi wotheedda diraw, gemi77ishowantta demmeedda.

⁴⁴ Qassikka untuntta yeggi biide, hezenthuwaa kase qaalaa zaariide, Xoossaa woosseedda.

⁴⁵ Hewaappe guyyiyan, barena kaalliyaawanttoo yiide, “Ha77i gakkanawukka gemi77ishiiteenne shemppiitee? Be7ite, Taana, Asaa Na7aa, nagaranchcha asatuwassi aathiide immiya wodii gakteedda. ⁴⁶ Denddina boytte; be7ite, taana aathi immiyaawe haweku gakteedda” yaageedda.

*Yesuusi Bare Morkketuwan Oyqetteedda
(Mar 14:43-50; Luq 22:47-53; Yoh 18:3-12)*

⁴⁷ Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa77u A kaalliyaawanttuppe ittuu, Yihuday, gakki wodhdheedda; qassi qeesatuwaa kaappatuunne gadiyaa cimatuu kiittina, mashshaanne xam77aa oyqqeedda cora asay aananna ittippe yeedda. ⁴⁸ Yesuusa aathi immiyaawe he cora asaa, “Taani yeriyaawe A; A oyqqite” yaagiide mallaa odi wotheedda.

⁴⁹ Ellekka Yesuusakko shiiqiide, “Tamaaris-siyaawoo, saro de7ay” yaagiide A yeri akkeedda.

⁵⁰ Yesuusi Yihudaa, “Ta laggew, neeni oothanabaa ootha agga” yaageedda.

Hewaappe guyyiyan, he cora asay shiiqiide, Yesuusa loythi oyqqeedda. ⁵¹ Yesuusanna de7iyaawanttuppe ittuu bare mashshaa kessiide qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa qoomaa haythaa qanxxi oleedda. ⁵² Yesuusi

he wode A hawaadan yaageedda; “Ne mashshaa akkeeddasaani zaaraade wotha; ayaw gooppe, mashshaa denthiyaa ubbay mashshaan hayqqana. ⁵³ Ta Aabbu daro sha77a kiitanchchatuwa itti kuthaan yeddiide, taana maaddana mala, taani A woossanaw danddayiyaawaa erikkii? ⁵⁴ Yaatina, Xoossaa qaalay hawaadan hananaw bessee yaageeddawe waaniide polettanaw danddayii?” yaageedda.

⁵⁵ Hewaappe guyyiyan, Yesuusi hewaan shi-iqueedda cora asaa hawaadan yaageedda; “Taana kayiso kessiide, kayisuwaa oyqqiyaawaadan oyqqanaw mashshaanne xam77aa oyqqiide yeedditee? Taani Geeshsha Golliyan taaaris-saadde, gallassan gallassan hinttentunna oothiyaa wode taana oyqqibeykkita; ⁵⁶ shin hawe ubbay haneeddawe nabatuu Xoossaa qaalaan xaafeddawe polettanaassa” yaageedda.

Yesuusa kaalliyawanttu he wode ubbatuu A yeggi beeddino.

Yesuusi Pirda Shanggo Aadhdheedda

(Mar 14:53-65; Luq 22:54-55,63-71; Yoh 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Yesuusa oyqqeeddawanttu qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa Qayaafaakko, higgiya taaariissiyaawanttunne cimatu shiiqueeddasaa aakkiide beeddino. ⁵⁸ Shin Phexiroosi qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa giddo gakkanaw, haakuwan A kaalleedda; yewuwaa wurssethaa be7anaw dirssaa giddo geliide, naagiyaawanttunna utti aggeedda.

⁵⁹ Qeesatuwaa kaappatuunne shiiqueedda asay ubbay Yesuusa wodhanaw A bolla wordduwaa

markkaa demmanaw koyyeeddino. ⁶⁰ Shin haray atto cora asay yiide, A bolla wordduwaan markkattinakka aappe aynne demmibeykkino. Guyyeppe laa77atuu yiide, ⁶¹ “Ha bitani, ‘Taani Xoossaa Geeshsha Golliyaa kolaade, heezzu gallasaan zaaraade keexxanaw danddayay’ geedda” yaageeddino.

⁶² Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu denddi eqqiide Yesuusa, “Hawanttu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?” yaageedda.

⁶³ Shin Yesuusi co77u geedda; qassikka qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu A, “Taani neena de7uwa Xoossaa sunthaan callay; neeni Xoossaa Na7aa Kiristtoosa gidoope nuussi oda” yaageedda.

⁶⁴ Yesuusi zaariide, “Neeni ne huuphewukka gaadda; shin taani hinttenttussi oday; hawaappe sinthaan, hinttenttu taana, Asaa Na7aa, wolqqaama Xoossaappe ushechcha bagganna utteeddawaanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be7ana” yaageedda.

⁶⁵ Hewaappe guyyiyan, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa pheedhi oliide, “Hawe boreedda; nuuna hawaappe sinthan ayaw hara markkaa koshshii? I ha77i boriyaawaa hinttenttu siseeddita. ⁶⁶ Hinttenttu qofay ayee?” yaageedda.

Unttenttu, “Aw hayquu bessee” yaagiide zaareeddino.

⁶⁷ Hewaappe guyyiyan, untunttu A deemukaan cuchchiide, A dechcheeddino; haranttu qassi A baqqiide, ⁶⁸ “Kiristtoosaa! Neen

neena nabe gaasashshin, neena shoceeddawe oonentto ane nuussi oda!” yaageeddino.

Phexiroosi Yesuusa Kaddeedda

(*Mar 14:66-72; Luq 22:56-62; Yoh 18:15-18,25-27*)

⁶⁹ Phexiroosi golliyaappe karenna dirssaa gid-don uttide7ishshin, itti ashikkaratta aakko yaade, “Neenikka Galiilaa Yesuusanna ittippe de7aa” yaagaaddu.

⁷⁰ Shin I untunttu ubbaa sinthaan he ashikkaratto, “Neeni giyaawe ayentto taani erikke” yaagiide kaadeedda.

⁷¹ Qassi biide dirssaa penggiyaakko kesishshin, hara ashikkaratta A be7aade, hewaan de7iya asatuwassii, “Ha bitani Naazireetiyaa Yesuusanna de7ee” yaagaaddu.

⁷² Phexiroosi laa7enthuwaa caaqqiidde, “Taani hewaa bitaniyaa erikke” yaageedda.

⁷³ Laafaa gami77ishshin, hewaan eqqeedda asay Phexiroosakko yiide, “Neenikka tuma unt-tuntunna ittippe de7aa; ayaw gooppe, neeni haasayiyaa haasayaykka neena erissee” yaageed-dino.

⁷⁴ Hewaappe guyyiyan Phexiroosi, “Taani hewaa bitaniyaa erikke!” yaagiide, barena sheqaanne caaquwaa doommeedda.

He wode ellekka kuttuu waassi aggeedda.
⁷⁵ Phexiroosi barena Yesuusi, “Neeni kuttuu waassanaappe kase heezzu kaalla taana kaadanaassa” geeddawaa hassayiide, kare kesiide, seeletti yeekkeedda.

27

*Yesuusi Philaaxoosa Sintha Pirddaw Shiiqueedda
(Mar 15:1; Luq 23:1-3; Yoh 18:28-32)*

¹ Wontta guuraan qeesatuwaa kaappatuu ub-batuunne gadiyaa cimatuu Yesuusa wodhanaw maqqetteeddino; ² untunttu Yesuusa qachchi afiide, gadiyaa ayissiyaa Philaaxoosaw aathi im-meeddino.

³ Yesuusa he wode oytheedda Yihuday Philaaxoosi Yesuusa bolla pirddeeddawaa be7iide, “Aayyeero! Oythennaan aggaarikkita!” yaagiide, he man77iyankka hattamu biraa qeesatuwaa kaappatoonne gadiyaa cimatooguyye zaariide, ⁴ “Taani geeshsha asaa oythaade nagaraa oothaaddi” yaageedda.

Shin untunttu A, “Hewe nuussi ayaa metee? Hewe ne shene” yaageeddino.

⁵ Yihuday biraa Geeshsha Golliyan oli aggeedda; untunttu matappe biide, suletti hayqqeedda.

⁶ Qeesatuwaa kaappatuu biraa akkiide, “Ha biray suuthaa miishshaa gidishshin, nuuni Geeshsha Golliyaa miishshaanna gathiyaawe woga gidenna” yaageeddino. ⁷ Hewaappe

guyye ittippe zorettiide, imatha asaw moogo gadiya oothanaw urqqaappe miishshaa medhdhiyaawanttu gadiyaa shammeeddino.

⁸ Hewaa diraw, he gadii hachche gakkanawukka, suuthaa gadiya geetettiide xeesettee.

⁹ Nabiyaa Ermiyaasi, “Untunttu aw immanaw qoppeedda hattamu shuchchaa biraa akkiide,

¹⁰ Goday taana azazowaadan, urqqaappe miishshaa medhdhiyaawanttu gadiya shammanaw

immeeddino” geetettowe he wode poletteedda geedda.

*Philaaxoosi Yesuusa Ubbabaa Oochcheedda
(Mar 15:2-5; Luq 23:3-5; Yoh 18:33-38)*

¹¹ Yesuusi gadiyaa ayissiyaawaa sintha shiiqina, gadiyaa ayissiyaawe A, “Neeni Ayihudatuwaa kaatee?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi A, “Neenikka gade7aa” yaageedda.

¹² Qeesatuwaa kaappatuunne gadiyaa cimatu A mootina, untunttoo aynne zaaruwaa immibeenna. ¹³ He wode, Philaaxoosi Yesuusa, “Hawanttu neena mootiyaabaa ubbaa sisikkii?” yaageedda.

¹⁴ Yesuusi haray atto, itti qaalaakka zaarennaan ixgina, gadiyaa ayissiyaawanttu darii maalaletteedda.

Yesuusi Hayqoo Pirddeetteedda

(Mar 15:6-15; Luq 23:13-25; Yoh 18:39-40; 19:1-16)

¹⁵ Gadiyaa ayissiyaawe Paasigaa bonchchiya gallasaan, asay koyyiyaa itti uraa qashuwaappe billiyaa wogay de7ee. ¹⁶ He wode itti Barbbaana geetettiyaa Yesuusi daro eretteedda iita bitani qasho gollen de7ee. ¹⁷ Hewaa diraw, cora asay ittisaa shiigeeddasaan Philaaxoosi, “Taani hinttenttoo Barbbaana giyaa Yesuusa billoo, woy Kiristoosa geetettiyaa Yesuusa billoo?” yaagiide asaa oochcheedda. ¹⁸ Ayissi gooppe, untunttu qanaatiide Yesuusa ootheeddawaa I eree.

¹⁹ Philaaxoosi pirdda gollen uttide7ishshin, A machchatta aw, “He xillo bitaniyaa aynne

oothoppa; ayaw gooppe, taani hachche qamma akumuwan aabaan daro metootaaddi” yaagaade kiittaaddu.

²⁰ Shin geesatuwaa kaappatuunne gadiyaa cimatu Philaaxoosi Barbbaana billiide, Yesuusa wodhanaadan, shiiqeedda asay A woossana mala, asaa cimmeeddino.

²¹ Philaaxoosi zaariide untuntta, “Taani untunttu laa77atuwaappe hinttew oona billanaadan koyyiitee?” yaagina untunttu, “Barbbaana billanaadan koyyeetto” yaageeddino.

²² Philaaxoosi, “Yaatina, Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa wootoo?” yaagiide untuntta oochchina ubbay, “Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide kaqetto” yaageeddino.

²³ Philaaxoosi asaa, “Ayissi? Ay iitabaa ootheeddee?” yaageedda.

Shin asay kasewaappekka barenttu kooshshaa dhoggu oothiide, “Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide I kaqetto” yaageeddino.

²⁴ Walassay denddanawaappe attin, aynne hannawaa Philaaxoosi be7iide, haathaa akkiide, “Ha bitani hayqqiyaawaan taani gelikke; hewaa hinttenttu erite” yaagiide shiiqeedda asaa sinthaan bare kushiyaa meecetteedda.

²⁵ Shiiqeedda asay ubbay zaariide, “A suuthaa gomii nuunanne nu naanaa gakko” yaageedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyan, Philaaxoosi Barbbaana untunttoo billeedda; lissuwan Yesuusa shociide, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqanaw untunttoo aathiide immeedda.

*Wottaaddaratuu Yesuusa Bolla Qilliicceeddino
(Mar 15:16-20; Yoh 19:2-3)*

²⁷ Hewaappe guyyiyan, Philaaxoosa wottaaddaratuu Yesuusa gadiyaa ayissiyaawaa beeruwaa afina, wottaaddaratuu ubbay A miyyiyaan yuuyyi aadhdhiide eqqeeddino. ²⁸ A mayuwaa qaari akkiide, zo7o mayuwaa A mayizzeeddino. ²⁹ Qassi agunthaa akililiyaa giigissiide, A huuphiyan wotheeddino; A ushechcha kushiyan maqqaa xam77aa oythiide, A sinthan gulbbatiide, “Ayihudatuwaa kaatew, saro de7ay!” yaagiide, A bolla qilliicceeddino. ³⁰ A bolla cuchcheeddino; he maqqaa xam77aa akkiide, A huuphiyaa shoceeddino. ³¹ Unttuntu A bolla qilliicceeddawaappe guyyiyan, zo7o mayuwaa aappe qaari akkiide, A mayuwaa A mayizzeeddino; qassi masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide A kaqqanaw afeeddino.

Yesuusi Kaqetteedda

(Mar 15:21-32; Luq 23:25-43; Yoh 19:17-27)

³² Unttuntu kare kesiide, itti Simoona geetettiyaa Qereena gade asaa demmiide, Yesuusa masqqaliyaa wolqqaan toosseeddino. ³³ Golgootaa geetettiyaasaa gakkeeddino. “Golgootaa” yaagettiyaawe “Huuphiyaasaa” giyaawaa. ³⁴ Hewaan unttuntu cammeedda woyiniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; I hewaa ganxxi xeelliide, ushennaan ixceedda.

³⁵ Unttuntu masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide A kaqqowaappe guyyiyan, A mayuwaa

shaakkiide, saamaa yeggiide akkeeddino.

³⁶ Hewaappe guyyiyan, A naaganaw hewaan utti aggeeddino. ³⁷ Qassi, “Hawe Ayihudatu Kaatiyaa Yesuusa” yaagiide mootuu xaafettowaa A huuphe bagganna wotheeddino. ³⁸ Yesuusanna he wode laa77u kayisatuwaa ittuwa aappe ushechcha bagganna, qassi ittuwa aappe haddirssa bagganna, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqgeeddino.

³⁹ Ogiyaanna aadhdhiya asay Yesuusa kadhiide, barenttu huuphiyaa qaathiidde boreeddino.

⁴⁰ “Geeshsha Golliyyaa kolaade heezzu gallassa gid-don keexxiyaawoo, ne huuphiyaa ashsha; neeni Xoossaa Na7aa gidoope, ane masqqaliyaa bollappe wodhdha” yaageeddino.

⁴¹ Hewaadankka, qeesatuwaa kaappatuu hīgiya tamarissiyaawanttunnanne cimatuwaanna ittippe Yesuusa bolla qilliicciidde, hawaadan yaageeddino; ⁴² “Harantta ashsheedda; shin barena ashshanaw danddayenna. I Isra7eeliya kaatiyaa; ane masqqaliyaa bollappe ha77i wodhdho; nuunikka qassi aani ammanana.

⁴³ Xoossaan I ammanettee; Xoossay A ashshanaw koyyoope ane ashsho; ayaw goope, I barena, ‘Taani Xoossaa Na7aa’ gee” yaageeddino.

⁴⁴ Qassi haray atto, aananna masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishettiide kaqetteedda kayisat-uukka hawaadan giide, A bolla qilliicceeddino.

Yesuusi Hayqqeedda

(Mar 15:33-41; Luq 23:44-49; Yoh 19:28-30)

⁴⁵ Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, biittay ubbay dhumeedda.

⁴⁶ Udduppu saate gidiyaa heeran Yesuusi bare qaala dhoqqu oothiide, “Elohee, Elohee, laamaa sabaqitaanii?” yaageedda. Hewaa guussay, “Ta Xoossaw, ta Xoossaw, taana ayissi co77u gaaddi?” guussaa.

⁴⁷ Hewaan eqqeedda asaappe ittuu hewaa sisiide, “Ha bitani Eelaasa xeesee” yaageedda.

⁴⁸ He man77iyankka untuntuppe ittuu woxxiidde, ispponjjiiyaa akkiide, caala woyiniyaa eessaa giddo yeggiide, hewaa maqqaa xam77aa xeeraan wothiide, ushshanaw A doonaakko shiishsheedda.

⁴⁹ Shin yokkonttu, “Ane de7ashsha, Eelaas A ashshanaw yaanawentto be7ana” yaageeddino. ⁵⁰ Yesuusi laa7enthuwaa bare qaala dhoqqu oothi waassiide, hayqqi aggeedda.

⁵¹ Akeekite; Geeshsha Golliyan kaqetteedda gaariiduu qommoppe duge gakkanaw, laa77u kesiide, pooshetti wodhdheedda; sa7ay qaaxxeedda. Qassi zaallaykka phalqqetteedda;

⁵² cora duufuu dooyetteedda. Xoossaa asaappe coratuu hayqqeeddawanntu, hayquwaappe denddeeddino.

⁵³ Unttuntu duufuwaappe kesiide, Yesuusi hayquwaappe denddowaappe guyyiyan, geeshsha katamaa beeddino; hewaan untunta cora asay be7eedda.

⁵⁴ Xeeuwaa kaappuunne aananna Yesuusa naagiya wottaaddaratuu sa7ay qaaxxiyaawaanne hewaan haneeddawaa ubbaa

be7eedda wode daro yayyeeddino; yashshaa gaasuwaan, “Tumu hawe Xoossaa Na7aa” yaageeddino.

⁵⁵ Hewaan cora maccawanttu, Galiilaappe doommiide, Yesuusa maaddiidde kaalliyaawanttu, haakuwan eqqiide xeelliino.

⁵⁶ Unttuntu gidдон Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama, Yayiqoobanne Yoosefo daaya Mayraamanne Zabiddiyooosa naanaa daaya de7iino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mar 15:42-47; Luq 23:50-56; Yoh 19:38-42)

⁵⁷ Sa7ay omarssiyaa wode, Yooseefa geetettiyaa itti dure bitani, Armmaatiyaasa katamaa bitani yeedda; I bare huuphewukka Yesuusa kaalliyaawaa.

⁵⁸ Yoosefo Philaaxoosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda; Philaaxoosi Yooseefoo imettana mala azazeedda.

⁵⁹ Yesuusa anhaa akkiide, geeshsha mooguwa mayuwaan ⁶⁰ xaaxiide barew moogettanaw shuchchaa woosseedda ooratha gonggoluwaa gidдон A anhaa wotheedda; qassi he gonggoluwaa doonan wogga shuchchaa gondдорssi wothiide, bashi beedda. ⁶¹ Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne yokko Mayraama hewaan gonggoluwaaakko simmiide utteeddino.

⁶² Sambbataassi giigetttiyaa gallasaappe wonttetha gallassi, qeesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Philaaxoosanna gakettiide, hawaadan yaageeddino; ⁶³ “Godaw, he wordduu paxa de7iya wode, “Taani heezzu gallasaappe guyyiyan, hayquwaappe denddana’ yaagowaa

nuuni hassayeeddo. ⁶⁴ Hewaa diraw, A moogeedda gonggoluwaa heezzu gallassa gakkanaw, loythi naagana mala azazaarikkii; hewe dhayooppe A kaalliyaawanttu biide, A anhaa wuu77iide asaw, ‘Hayquwaappe denddeedda’ yaaganawantta; laa7enthiyaa balay kase balaappe ubba yaa iitana” yaageeddino.

⁶⁵ Philaaxoosi untuntta, “Hinttenttoo naagiyaawanttu de7iino; biide hinttenttoo danddayettiyaa keenaa naagishshite” yaageedda.

⁶⁶ Hewaappe guyye untunttu biide, shuchchaa bolla maatafaa attamiide, qassi naagiyaawaa yaani wothiide, Yesuusa moogeedda gonggoluwaa naagisseeddino.

28

Yesuusi Hayquwaappe Denddeedda (*Mar 16:1-10; Luq 24:1-12; Yoh 20:1-10*)

¹ Sambbatay aadhdhina Woggaa gallassi wonttaa bakkaaliyan, Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraamane yokko Mayraama Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa be7anaw beeddino. ² Godaa kiitanchchay saluwaappe wodhdheedda diraw, sa7ay daro qaaxxeedda; he kiitanchchay yiide, shuchchaa gondдорssi oliide, A bolla kesi utteedda. ³ A malay walqqantha malatee; A mayuukka shachchaadan boothaa. ⁴ Naagiyaawanttu kiitanchchaw yashshaa kokkoriide, hayqqeedda asaadan haneeddino.

27:63 Mat 16:21; 17:23; 20:19; Mar 8:31; 9:31; 10:33-34; Luq 9:22; 18:31-33

⁵ Kiitanchchay maccawantta hawaadan yaageedda; “Yayyoppite; ayaw gooppe, masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishiide kaqqeedda Yesuusa hinttenttu koyyiyaawaa taani eray. ⁶ I hawaan baawa; ayaw gooppe, I bare geeddawaadankka hayquwaappe denddi diggeedda; haa yiide, I moogetti gisosaa be7ite. ⁷ Hinttenttu ha77i ellekka biide, Yesuusa kaalliyaawanttoo, ‘Yesuusi hayquwaappe denddi diggeedda. Qassi I hintteppe kasetiide, Galiilaa bee; hinttenttu A yaani be7ana’ yaagiide odite. Be7ite, taani hinttenttussi odaaddi” yaageedda.

⁸ Unttuntu yayyiiddinne qassi daro nashetti-idde, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa matappe ellekka kichchiide, Yesuusa kaalliyaawanttoo odanaw woxxeeddino.

⁹ He man77iyankka Yesuusi untuntunna gakettiide untunta, “Saro de7iitee” yaagi aggeedda; untuntu aakko shiiqi A gediya oyqqiide, aw goyinneeddino. ¹⁰ Yesuusi he wode untunta, “Yayyoppite; ta ishatuu Galiilaa baana mala, biide untunttoo odite; untuntu taana yaani be7anawantta” yaageedda.

¹¹ He maccawanttu biya wode, gonggoluwaa naagiyaa wottaaddaratuwaappe amareed-dawanttu katamaa biide, haneeddawaa ubbaa qeesatuwaa kaappatoo odeeddino.

¹² Qeesatuwaa kaappatuu cimatuwanna ittippe shiiqi zorettiide, wottaaddaratoo daro miishshaa immiide, ¹³ “ ‘Nuuni gemi77ishuwaan de7ishshin A kaalliyaawanttu qamma yiide, A anhaa wuu77eeddino’ yaagite. ¹⁴ Ha yewuwaa gadiyaa ayissiyaawe sisooppe, nuuni aw

odi ammanthana; qassi hinttentta aynne hirggissennaadan oothana” yaageeddino.

¹⁵ Wottaaddaratuu miishshaa akkiide, barentoo odeeddawaadan ootheeddino. Ha yewuu Ayihudatuwaa mataan hachche gakkanaw, odetti-idde de7ee.

Yesuusi Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda
(*Mar 16:14-18; Luq 24:36-49; Yoh 20:19-23; Kit 1:6-8; 1Qo 15:3-8*)

¹⁶⁻¹⁷ Shin tammanne itti A kaalliyaawanttu Yesuusi barentta biite geedda Galiilaa gadiyaa biide A be7eedda wode, aw goyinneeddino; shin untuntuppe ittu ittu sidheeddino.

¹⁸ Yesuusi untunttukko shiiqiide, untuntta hawaadan yaageedda; “Maatay ubbay saluwaaninne sa7aan taw imetteedda. ¹⁹ Hewaa diraw, hinttenttu biide, asaa ubbaa taana kaalliyawantta oothite; Aawuwaa sunthaan, Na7aa sunthaaninne Geeshsha Ayyaanaa sunthaan untuntta xammaqite. ²⁰ Taani hinttentta azazeeddabaa ubbaa untunttu naagana mala, untuntta tamarissite; taani wodiya wursethay gakkanaassikka ubba wode hinttenttunna de7iyaawaa akeekite” yaageedda.

Ooratha Caaquwaa **New Testament in Dawro (ET:dwr:Dawro)**

copyright © 2011 The Word for the World

Language: Dawro

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Contributor: The Word for the World Ethiopia

Dawro New Testament

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

5b570ff5-a6e8-534a-b573-14968b5f3d71